

Beleids- en begrotingstoelichting

WERK

Begroting 2026

Zuhal Demir
Vlaams minister van Onderwijs, Justitie en Werk

I. INHOUDSTAFEL

I.	INHOUDSTAFEL	2
II.	INLEIDING DOOR DE MINISTER.....	4
III.	SAMENVATTING	6
IV.	TRANSVERSALE EN HORIZONTALE DOELSTELLINGEN	6
V.	OVERKOEPELENDE STRATEGISCHE DOELSTELLINGEN	6
VI.	BELEIDSVELDEN: OVERZICHT TOTALEN PER PROGRAMMA	7
VII.	BELEIDSVELD I: WERK.....	8
1.	ISE: Activering (Werk), MVG excl. DAB	8
1.1.	Strategische doelstellingen op het niveau van ISE Activering	8
1.2.	Operationele doelstellingen.....	8
1.3.	Budgettair kader voor het begrotingsjaar	21
1.3.1.	Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)	22
1.3.2.	Overige entiteiten onder toezicht	38
2.	ISE: LOOPBANEN, MVG excl. DAB	39
2.1.	Strategische doelstellingen op het niveau van ISE LOOPBANEN	39
2.2.	Operationele doelstellingen.....	39
2.3.	Budgettair kader voor het begrotingsjaar	42
2.3.1.	Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)	43
3.	ISE: DUURZAME ARBEIDSMARKT (WERK), MVG excl. DAB.....	55
3.1.	Strategische doelstellingen op het niveau van ISE Duurzame arbeidsmarkt	55
3.2.	Operationele doelstellingen.....	55
3.3.	Budgettair kader voor het begrotingsjaar	56
3.3.1.	Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)	57
4.	ISE: THEMA-OVERSCHRIJDEND, MVG excl. DAB	60
4.1.	Strategische doelstellingen op het niveau van ISE Thema-overschrijdend	60
4.2.	Operationele doelstellingen.....	61
4.3.	Budgettair kader voor het begrotingsjaar	74
4.3.1.	Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)	76
VIII.	BELEIDSVELD II: COMPETENTIES	88
1.	ISE: COMPETENTIES, MVG excl. DAB	88
1.1.	Strategische doelstellingen op het niveau van ISE Competenties.....	88
1.2.	Operationele doelstellingen.....	88
1.3.	Budgettair kader voor het begrotingsjaar	93

1.3.1.	Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)	94
1.3.2.	Overige entiteiten onder toezicht	102
IX.	APPARAATSKREDIETEN EN BEGROTINGSPROGRAMMA'S ZONDER BELEIDSVELD	103
X.	LIJST MET AFKORTINGEN	104
XI.	BIJLAGE 'OVERZICHT BELEIDS- EN REGELGEVINGSINITIATIEVEN'	1
XII.	BIJLAGE 'METADATA INDICATOREN'	15
1.	ISE Activering binnen het beleidsdomein Werk	15
2.	ISE Loopbanen binnen het beleidsdomein Werk	17
3.	ISE Duurzame arbeidsmarkt binnen het beleidsdomein Werk	20
4.	ISE Thema-overschrijdend binnen het beleidsdomein Werk	21
5.	ISE Competenties binnen het beleidsdomein Werk	24

II. INLEIDING DOOR DE MINISTER

De Vlaamse arbeidsmarkt bevindt zich op een scharnierpunt. Meer dan 77% van de Vlamingen (Q1-2025) is intussen aan de slag, maar we moeten nóg beter doen. Geen enkel talent mag nog aan de kant blijven staan. De beperking van de werkloosheid in de tijd biedt een krachtig momentum om zoveel mogelijk werkzoekenden aan het werk te krijgen en uitkeringen om te zetten in lonen en jobs. Dat momentum moeten we nú echt grijpen.

VDAB staat in elk geval klaar om werkzoekenden maximaal aan een job te helpen en te tonen dat Vlaanderen werkt! In een nieuwe beheersovereenkomst zullen we heldere doelstellingen en prioriteiten vastleggen om het afgesproken besparingspad te realiseren en om VDAB verder te hervormen naar een organisatie die haar kerntaak van bemiddeling naar werk op een efficiënte en effectieve manier kan waarmaken op het terrein.

Om ervoor te zorgen dat werken voldoende lonend blijft, behouden we de jobbonus. Zo blijft iemand die aan een minimumloon werkt tot 700 euro extra netto per jaar ontvangen. Hiervoor maken we in 2026 228 miljoen euro vrij. Ook voor de huishoudhulp in de dienstenchequesector geven we uitvoering aan een historische koopkrachtverhoging. Onze huishoudhulp verdienen al langer een beter loon en in 2025 hebben ze dan ook hun loonopslag gekregen. Nóg in de dienstenchequesector hebben we de kosten die dienstenchequebedrijven factureren transparanter gemaakt via een prijsvergelijker voor de gebruikers. Dienstencheques vormen een belangrijk instrument om gezinnen toe te laten hun werk, gezinsleven en sociaal leven beter op elkaar af te kunnen stemmen. Via deze maatregel investeren we 1,66 miljard euro in werkbaarheid en activering.

De beperking van de werkloosheid in de tijd is ook een kans om het concentrisch model voor arbeidsmigratie te versterken in zijn kern. Het komt erop aan om het aanwezige talent van binnen Vlaanderen ten volle te benutten en alle kansen te geven, vooraleer we de poort openzetten voor arbeidsmigratie uit het buitenland. Dat laatste moet voorbehouden blijven voor hooggeschoolden en middengeschoolde knelpuntberoepen die een meerwaarde betekenen voor onze economie én samenleving, en dit rekening houdend met de maatschappelijke draagkracht.

Onze inspanning houdt echter niet op wanneer mensen aan het werk zijn. Daarom lanceer ik een opleidingsoffensief voor de Vlaming. Het is van belang dat we werkenden de kans geven om zich in elke fase van hun loopbaan te heroriënteren, om hun competenties te versterken en een gezond evenwicht te vinden tussen werk en privé.

Een vereenvoudiging van Vlaamse opleidingsincentives is één van de initiatieven die voor de ommekeer moet zorgen. We onderzoeken de mogelijkheid om het Vlaams Opleidingskrediet te vervangen door een ander omscholingstraject.

In 2026 staan we ook voor de invoering van het loopbaankrediet. Met deze nieuwe digitale portefeuille kunnen burgers op eenvoudige wijze rechtstreeks toegang krijgen tot loopbaanbegeleiding, zonder onnodige tussenstructuren en met verhoogde inspanningen op vlak van kwaliteit en professionalisering.

Daarnaast blijven we samen met de sectoren inzetten op opleiding, inclusie en werkbaar werk. We staan klaar om een nieuwe generatie sectorconvenants op te starten die zich zal focussen op het realiseren van impact op de werkvloeren.

Dit alles moeten we waarmaken te midden van bijkomende besparingen. In 2025 realiseerden we in het beleidsdomein alvast de voorziene besparing van 79,1 miljoen euro. Voor 2026 staan we voor een inspanning van bijna 155 miljoen euro. Opnieuw realiseren we die doelstelling door gericht en onderbouwd keuzes te maken, die passen in een versterkte focus op kerntaken en doelmatigheid van de dienstverlening. We kijken hierbij ook naar onszelf door het afbouwen van overbodige structuren.

Daarnaast doen we ook een beroep op de gedeelde verantwoordelijkheid van elkeen in het vernieuwde arbeidsmarktbeleid: van bedrijven die in mensen investeren, van werknemers die hun talenten durven ontwikkelen en een VDAB die aan hun zijde staat.

Zo bouwen we samen aan een Vlaanderen waar iedereen aan het werk is en waar het werk sterker, slimmer en menselijker wordt. Want sterke loopbanen maken sterke mensen. En sterke mensen maken een sterk Vlaanderen!

III. SAMENVATTING

Ondanks bijkomende besparingen worden keuzes gemaakt die passen bij een versterkte focus op kerntaken en doelmatigheid van de dienstverlening.

VDAB zal werkzoekenden maximaal begeleiden naar werk. In een nieuwe beheersovereenkomst worden duidelijke doelstellingen en prioriteiten vastgelegd, met focus op efficiëntie en hervorming van de organisatie naar de kerntaak van bemiddeling. Alsook de samenwerking met andere actoren.

Om werken lonend te houden, behouden we de jobbonus: tot €700 extra netto per jaar voor wie aan het minimumloon werkt. Ook de jobbonusplus als financiële stimulans om startende zelfstandigen met een laag inkomen te ondersteunen zetten we verder. In 2026 wordt hiervoor €228 miljoen vrijgemaakt. Huishoudhulp in de dienstenchequesector krijgen een historische koopkrachtverhoging en de kosten voor dienstencheques worden transparanter gemaakt. Via de dienstencheques wordt €1,66 miljard geïnvesteerd in werkbaarheid en activering.

De beperking van werkloosheid biedt ook kansen om het concentrisch model voor arbeidsmigratie te versterken. Eerst wordt ten volle ingezet op het aanwezige (vaak kortgeschoolde) talent in Vlaanderen, pas daarna kijken we naar arbeidsmigratie uit de andere regio's én het buitenland, met name voor hoog- en middengeschoolde knelpuntberoepen.

Er wordt een opleidingsoffensief gelanceerd voor werkenden, zodat zij zich kunnen heroriënteren, hun competenties kunnen versterken en een gezond werk-privé-evenwicht vinden. De Vlaamse opleidingsincentives worden vereenvoudigd.

In 2026 wordt het loopbaankrediet uitgewerkt: een digitale portefeuille waarmee burgers rechtstreeks toegang krijgen tot loopbaanbegeleiding, zonder onnodige tussenstructuren en met meer focus op kwaliteit.

Samen met de sectoren wordt blijvend ingezet op opleiding, inclusie en werkbaar werk. Met een nieuwe generatie sectorconvenants zullen we focussen op heldere en concrete resultaten.

Tot slot sluiten we voor de eerste keer een beheersovereenkomst af met de VDAB waarin we heldere doelstellingen, prioriteiten en middelen voor deze legislatuur vastleggen.

IV. TRANSVERSALE EN HORIZONTALE DOELSTELLINGEN

Nog niet van toepassing voor de BBT begrotingsopmaak 2026.
Pas na validatie van de verschillende transversale of horizontale beleidsplannen door de Vlaamse Regering, kan hierover gerapporteerd worden.

V. OVERKOEPELENDE STRATEGISCHE DOELSTELLINGEN

Niet van toepassing

VI. BELEIDSVELDEN: OVERZICHT TOTALEN PER PROGRAMMA

TOTAAL - WERK, excl. apparaatsuitgaven en programma B

(duizend euro)					
	AO	TO	LO	VAK	VEK
BA 2025	283.893	0	0	2.853.999	2.856.818
Bijstelling BO 2026	-277.379	21.000	0	-108.649	-117.414
BO 2026	6.514	21.000	0	2.745.350	2.739.404

Het globale beleidsbudget voor Werk bedraagt bij begrotingsopmaak 2026 2,7 miljard euro VAK en VEK. Dit betekent dat de beschikbare budgetten verder dalen met 109 miljoen euro in VAK en 117 miljoen euro in VEK ten aanzien van de budgetten die beschikbaar zijn bij de begrotingsaanpassing 2025.

We ramen in 2025 277 miljoen euro minder ontvangsten te realiseren op de beleidskredieten. Het gaat hier om een technische wijziging ten gevolge van de start van het nieuwe dienstenchequemodel waarbij de subsidies gefactureerd worden op basis van de prestatiedatum in plaats van de aankoopdatum van een dienstencheque. Daardoor worden de facturen van november en december niet meer als voorschotfacturen beschouwd en moeten deze in het volgende jaar ook niet meer als ontvangst geboekt worden. Voor wat betreft de toegewezen ontvangsten, die via de begrotingsfondsen kunnen heraangetrokken worden voor beleidsuitgaven, verwachten we echter dat deze in 2026 zullen stijgen met 21 miljoen euro.

PROGRAMMA TD - WERK

(duizend euro)					
	AO	TO	LO	VAK	VEK
BA 2025	283.893	0	0	2.597.541	2.600.360

Bijstelling BO 2026	-277.379	21.000	0	-107.374	-116.294
BO 2026	6.514	21.000	0	2.490.167	2.484.066

Het programma TD 'Werk' stemt overeen met het beleidsveld 'Werk' en herbergt vier van de vijf inhoudelijke structuurelementen (ISE) die binnen Werk onderscheiden worden. Het gaat hier om:

- het ISE Thema-overschrijdend
- het ISE Activering
- het ISE Loopbanen
- en het ISE duurzame arbeidsmarkt

Het programma TD bevat 2,5 miljard beleidskredieten in VAK en VEK. Dit is goed voor 91% van de totale beleidskredieten. Van deze 2,5 miljard is 1,7 miljard voorzien voor de maatregel Dienstencheques.

De globale daling van de beleidskredieten situeert zich bijna volledig (voor 99%) op de beleidskredieten voor deze ISE's.

De verwachte ontvangsten, waarvan hierboven sprake, worden volledig gerealiseerd op dit programma.

PROGRAMMA TI - COMPETENTIES

	(duizend euro)				
	AO	TO	LO	VAK	VEK
BA 2025	0	0	0	256.458	256.458
Bijstelling BO 2026	0	0	0	-1.275	-1.120
BO 2026	0	0	0	255.183	255.338

Het programma TI 'Competenties' stemt overeen met het beleidsveld Competenties en bestaat slechts uit één ISE, eveneens 'Competenties' genaamd. De kredieten voor het beleid rond competenties bedragen 255 miljoen VAK en VEK of 9% van de globale beleidskredieten.

Het beschikbaar beleidskrediet voor deze ISE daalt bij begrotingsopmaak 2026 met 1,3 miljoen. Dit stemt overeen met 1 percent van de globale daling op de beleidskredieten.

In de volgende paragrafen gaan we dieper in op de maatregelen die onder elk van deze ISE's schuilen en de kredietevolutes die zich voor elk van deze ISE's en de onderliggende maatregelen voordoen bij begrotingsopmaak 2026.

BELEIDSVELD I: WERK

1. ISE: Activering (Werk), MVG excl. DAB

1.1. Strategische doelstellingen op het
niveau van ISE Activering

SD1: Talent aan het werk krijgen op een inclusieve arbeidsmarkt

Het geheel van acties onder dit inhoudelijk structuurelement kadert binnen strategische doelstelling 1: Talent aan het werk krijgen op een inclusieve arbeidsmarkt.

We willen meer mensen aan de slag krijgen en houden op de Vlaamse arbeidsmarkt. Dit vraagt om versterkte inspanningen op vlak van de activering van werkzoekenden, langdurig zieken en andere niet-beroepsactieven. De werkzaamheidsprong die we voor ogen hebben, is in de eerste plaats ook een "inclusiesprong", omdat we – om de werkzaamheidsgraad te verhogen – steeds meer groepen niet-werkenden met tal van drempels (gezondheid, welzijn, armoede, mobiliteit, geletterdheid, kinderopvang, discriminatie, financiële drempels, ...) bij de arbeidsmarkt zullen moeten betrekken.

Voor de ISE activering / SD1 volgen we de werkzaamheidsgraad (20-64 jaar) op, met een waarde van 76,9% in 2024. In het eerste kwartaal van 2025 is dat 77,6%. Dit percentage stemt overeen met het gedeelte van de bevolking dat werkt binnen de bevolkingsgroep op beroepsactieve leeftijd van 20-64 jaar. Meer informatie kan gevonden worden in bijlage XI.

1.2. Operationele doelstellingen

OD1: Versterkte activering van werkzoekenden, langdurig zieken en niet-beroepsactieven

De federale beperking van de werkloosheidsuitkering in de tijd vraagt om een meer aanklappende bemiddeling en controle door VDAB, een structurele rol voor de lokale besturen en een arbeidsmarktbeleid op maat van de Vlaamse arbeidsmarkt. We bemiddelen werkzoekenden naar werk en zetten ook in op het aanpakken van drempels en randvoorwaarden zoals loonkost, begeleiding, kinderopvang, mobiliteit, en dit in samenwerking met tal van partners, beleidsdomeinen én overheden. We helpen werkgevers ook om hun vacatures in te vullen en zetten in op een verduurzaming van de matching via ondersteuning zodra mensen aan de slag zijn. Daarnaast willen we werken meer lonend maken en houden we de jobbonus overeind in afwachting van de fiscale hervorming op federaal niveau.

Algemene principes voor een versterkt activeringsbeleid

Dienstverlening op maat, gericht op matchen van werkzoekenden met vacatures

- Het matchen van vraag en aanbod op de arbeidsmarkt is dé kerntaak van VDAB. Dit omvat het bemiddelen van werkzoekenden naar de arbeidsmarkt, het vacaturegericht opleiden en het matchen van werkzoekenden met vacatures van werkgevers.
- VDAB voorziet voor alle werkzoekenden een breed aanbod van dienstverlening, dat op maat ingezet kan worden volgens de specifieke noden van de werkzoekende.
- Werkgevers zijn een cruciale schakel in het matchingsverhaal: samen werken we aan oplossingen voor de steeds moeilijker in te vullen vacatures.
- In het licht van de beperking van de werkloosheidsuitkering in de tijd zet VDAB in op een proactieve begeleiding van uitkeringsgerechtigde werkzoekenden die hun uitkering dreigen te verliezen zoals afgesproken in het actieplan Vlaanderen Werkt! (VR 2025 14 07 MED.0278/1TER). VDAB zal deze mensen prioritair en proactief contacteren voor intensieve begeleiding naar een job. Speciale aandacht gaat hierbij uit naar 55-plussers die niet aan de vereiste 30 gewerkte jaren komen en jongeren die hun inschakelingsuitkering dreigen te verliezen.

Op mijn vraag werden er op provinciaal niveau actieplannen uitgerold die rekening houden met lokaal jobaanbod en lokale partners. Er worden daarnaast regionale jobbeurzen en oriëntatie- en sectorbaden georganiseerd om extra kansen te creëren. De raad van bestuur van de VDAB zal deze actieplannen periodiek mee opvolgen. Ook wordt ingezet op arbeidsmarktgerichte opleidingen, inclusief voor knelpuntberoepen en kritische zorgfuncties.

Elke uitkeringsgerechtigde werkzoekende zal ook een "ultiem jobaanbod" ontvangen voor het einde van de werkloosheidsuitkering, dat een realistisch en passend aanbod is. De groep met een arbeidsbeperking en een advies collectief maatwerk zal toegeleid worden naar maatwerkbedrijven. Samen met mijn collega bevoegd voor sociale economie voorzien we, in uitvoering van de conceptnota "Vlottere en betere indicering en toeleiding naar de Sociale Economie (VR 2025 1807 MED.0300/1BIS), in een versnelde indicering zodat zij sneller aan de slag kunnen gaan. Vanaf 1 januari 2026 zal hiertoe o.a. het vierogenprincipe door de VDAB geleidelijk en gecontroleerd worden losgelaten.

Gelaagde dienstverlening met het oog op betere resultaten en kostenefficiëntie

- Met het oog op een meer aanklappende dienstverlening en hogere kostenefficiëntie voorziet VDAB zowel langs de kant van de werkzoekenden als langs de werkgeverskant een gelaagde dienstverlening (kanalenmix). VDAB voorziet een digitale laag waarin werkgevers en zelfredzame werkzoekenden de gepaste digitale instrumenten aangereikt krijgen om passende profielen en vacatures te vinden.
- Daarnaast biedt de VDAB-Servicelijn aan alle werkzoekenden en werkgevers een persoonlijk aanspreekpunt. Naast ondersteuning bij het gebruik van de digitale

tools, detecteren zij ook voor welke werkzoekenden en werkgevers de persoonlijke dienstverlening een meerwaarde kan bieden in de matching. De Servicelijn van VDAB staat ook klaar voor werkzoekenden met vragen. Om alle vragen op te vangen in kader van de beperking van werkloosheid in de tijd werd de Servicelijn structureel versterkt met 20 VTE en daar bovenop met 12 VTE via personeelsverschuivingen binnen VDAB.

- Werkgevers met vacatures die kansen bieden aan niet-zelfredzame werkzoekenden, kunnen rekenen op extra ondersteuning bij de matching en worden op een meer diepgaande manier ondersteund door VDAB.
- Voor niet-zelfredzame werkzoekenden investeert VDAB in een snellere doorverwijzing naar een passend dienstverleningsspoor en het verhogen van het arbeidspotentieel door middel van arbeidsmarktgerichte opleiding (i.f.v. een realistisch jobdoelwit) en begeleiding. Ook als bemiddeling of opleiding uitgevoerd wordt door partners, behoudt VDAB de regie over het traject.

Stimuleren van niet-beroepsactieve personen richting werk

Om te groeien naar een hogere werkzaamheidsgraad, komt het erop aan om meer niet-beroepsactieve burgers te betrekken bij de Vlaamse arbeidsmarkt. Daartoe zet VDAB in op een kostenefficiënte bereikstrategie met een doorgedreven samenwerking met (institutionele) partners. Deze partners kunnen moeilijk te bereiken groepen van niet-beroepsactieven vanuit hun (reguliere) werking aanspreken over de opportuniteiten van werk.

We streven (lokale) partnerschappen na die niet-beroepsactieven met een arbeidswens en/of arbeidspotentieel identificeren, sensibiliseren en enthousiasmeren om stappen naar werk te zetten en zich in te schrijven bij VDAB. Lokale besturen vormen hierin een belangrijke schakel/strategische partner, zeker naar moeilijk te activeren groepen toe, waaronder huisvrouwen met een migratieachtergrond.

Daarnaast zet VDAB in op nabijheid van de dienstverlening via infosessies, oriënteringen en opleidingen dichtbij de te activeren groepen (bijvoorbeeld via de horecatrailer, techniektrailer, poetsmobiel,...) in steden en gemeenten waar er een lagere werkzaamheidsgraad is. De doelstelling hierbij is om zo gericht en nabij mogelijk niet-beroepsactieve mensen te informeren en oriënteren in hun eigen wijk.

Om het bereik van nieuwe groepen niet-beroepsactieven verder te verruimen zetten we vanuit de Vlaamse overheid in op de hiernavolgende hefboomen.

Drempels in kaart brengen en wegwerken

Door de instroom van niet-beroepsactieven wordt de groep die bij VDAB is aangemeld steeds gevarieerder. Veel niet-beroepsactieven ondervinden verschillende drempels die het moeilijk maken om de stap naar werk te zetten, zoals een gebrek aan betaalbare kinderopvang, beperkte mobiliteit, problemen met gezondheid of huisvesting, onvoldoende geletterdheid of kennis van het Nederlands, een competentiekloof of een gebrek aan werkervaring. Het aanpakken van deze drempels vereist samenwerking met een verruimd netwerk aan partners en met andere beleidsdomeinen en beleidsniveaus. Daarnaast is er nood aan nog meer inclusieve

werkvloeren om kansen te bieden aan groepen met een kwetsbare positie op de arbeidsmarkt.

In lijn met het regeerakkoord roepen we alle betrokken beleidsdomeinen op om deze drempels systematisch in kaart te brengen en zoveel mogelijk weg te werken. Denk hierbij aan het inzetten op mobiliteit en meer plaatsen in de kinderopvang.

In 2026 zullen we een conceptnota over de drempels van niet-beroepsactieven uitrollen die we nog in 2025 op de Vlaamse Regering brengen. In de conceptnota hebben we bijzondere aandacht voor de groep van vrouwen met een migratieachtergrond. Ik zal het initiatief nemen om structureel overleg over het aanpakken van de drempels op te starten in samenspraak met de bevoegde vakministers om zo snel mogelijk met een actieplan te komen.

Focus op prioritaire segmenten

Als publieke dienstverlener weigert VDAB niemand die om dienstverlening vraagt. Tegelijk is het nodig om – gegeven de beperkte middelen – prioriteiten te bepalen. Daarom legt VDAB, samen met cruciale partners zoals bv. de lokale besturen, de komende jaren de focus op het bereiken van niet-beroepsactieven die niet zelfredzaam zijn, maar nog wel arbeidspotentieel hebben. Binnen een globale doelstelling worden in de nieuwe beheersovereenkomst, naast de reguliere doelgroep van werkzoekenden met een werkloosheidsuitkering, drie prioritaire bevolkingsgroepen naar voren geschoven: RIZIV-gerechtigden, leefloongerechtigden en inburgeraars. Vrouwen met een migratie-achtergrond maken deel uit van deze groepen en zullen bijzondere aandacht krijgen.

Sterke samenwerking met (institutionele) partners

– Samenwerking RIZIV/ziekenfondsen

Vanaf (vermoedelijk 1 januari) 2026 gaan een aantal federale wijzigingen in met betrekking tot RIZIV-gerechtigden. In eerste instantie wordt de verplichte inschrijving bij VDAB van RIZIV-gerechtigden zonder arbeidsovereenkomst met arbeidspotentieel een feit. Verder vervalt de gewaarborgde periode arbeidsongeschiktheid bij de aanvang van een traject bij VDAB of een door het RIZIV goedgekeurde opleiding.

Naar aanleiding van deze wijzigingen streven we naar verdere optimalisatie in de samenwerking, zoals de uitbreiding van de spontane inschrijving bij VDAB op eigen initiatief van de RIZIV-gerechtigden in primaire arbeidsongeschiktheid. Daarnaast geven RIZIV, de ziekenfondsen en VDAB vorm aan administratieve vereenvoudiging en het digitaliseren van gegevensuitwisseling. Er wordt daartoe in 2026 een protocolakkoord afgesloten met het federale niveau. Daarnaast krijgt het samenwerkingsakkoord, dat onder andere verbeterde gegevensuitwisseling moet bewerkstelligen, verder vorm. Hierdoor kunnen we toeleiding vanuit de arbeidsartsen richting VDAB mogelijk maken en het pilootproject Route C duurzaam verankeren.

VDAB draagt met een kostendekkende financiering vanuit het RIZIV maximaal bij aan het verkorten van de afstand tot de arbeidsmarkt en het heractiveren van RIZIV-gerechtigden met arbeidspotentieel. Uiterlijk 6 weken na hun inschrijving wordt met hen een individuele trajectovereenkomst afgesloten. We pleiten voor het verder introduceren van de terug-naar-werkbenadering in de gezondheidszorg via de huisartsen, de eerstelijnszones en de revalidatiecentra.

In 2026 bouwen we voort op de inzichten en ervaringen die zijn opgedaan met de projecten 'vindplaatsgericht en outreachend bereiken van personen met gezondheidsuitdagingen in een welzijns- en zorgsetting', die nog tot eind 2025 lopen. De projecten zetten in op het informeren, sensibiliseren en motiveren van deze groep om stappen naar werk te zetten, mogelijk via een inschrijving bij VDAB. Zorgprofessionals worden betrokken om gericht door te verwijzen. De projecten willen bijdragen aan een hoger bereik van personen met een erkenning arbeidsongeschiktheid, maar in de welzijns- en zorgsetting kunnen zij ook personen met een ander statuut bereiken. De resultaten zijn positief: tussen februari en december 2024 schreven 2.459 personen zich in het kader van de projecten in bij VDAB voor een verder traject naar werk van de geambieerde 4.000 trajecten. Daarnaast werden deelnemers ook doorverwezen naar de terug-naar-werkcoördinator en gingen sommigen met gedeeltelijke werkhervatting aan de slag, ... Het onderzoek "Evaluatie oproep vindplaatsgericht en outreachend bereiken van personen met gezondheidsuitdagingen in welzijns- en zorgsettings" van WEWIS brengt de drempels waar personen met gezondheidsuitdagingen en zorgprofessionals mee geconfronteerd worden helder in kaart en toont hoe deze kunnen worden aangepakt via een laagdrempelige en outreachende werking binnen de zorg- en welzijnsorganisatie van werkprofessionals.

- Samenwerking lokale besturen/OCMW's

We versterken verder de samenwerking met lokale besturen en OCMW's. Lokale besturen en andere betrokken lokale actoren zijn immers vaak het best op de hoogte van de lokale drempels en opportuniteiten en daardoor zeer goed geplaatst om niet-beroepsactieven te verleiden om de stap naar de arbeidsmarkt te zetten.

Binnen de context van de beperking van de werkloosheidsuitkering in de tijd zet VDAB een versterkte samenwerking op met de OCMW's zodat werkzoekenden niet geconfronteerd worden met een plotse stopzetting van hun traject naar werk, indien zij na het verlies van hun werkloosheidsuitkering een aanvraag tot leefloon indienen. De modaliteiten van deze samenwerking tussen VDAB en OCMW's worden verder uitgewerkt in functie van naadloze begeleidingstrajecten van de betrokken werkzoekenden.

- Samenwerking Agentschap Integratie en Inburgering, Atlas en Amal

VDAB zal samen met de betrokken actoren binnen het beleidsdomein inburgering (ABB, Atlas, AMAL & AGII) de geïntegreerde begeleiding verder uitwerken. Om de samenwerking met de agentschappen integratie en inburgering te optimaliseren, zal een analyse worden uitgevoerd om de efficiëntie van het inschattingsproces te verhogen. In samenwerking met de partners, zoals de agentschappen integratie en inburgering, zal met VDAB samengewerkt worden voor de inschatting van het arbeidspotentieel van de inburgeraars.

- Samenwerking met andere partners

VDAB zet in op samenwerkingen vanuit een “ecosysteemstrategie”. Het doel is om nog niet door VDAB gekende niet-beroepsactieve burgers met arbeidspotentieel (kosten)efficiënt te bereiken. Dit gebeurt door samen te werken rond gedeelde klanten binnen ecosystemen waar andere beleidsdomeinen en/of bestuursniveaus de regie voeren. Samen met de partners worden vanuit gedeelde belangen gezamenlijke doelstellingen geformuleerd en wordt er samen gewerkt naar een optimale klantenreis. Daartoe bouwen we het vermogen van VDAB uit om organisatienetwerken op te zetten en te ondersteunen.

Op die manier wil VDAB de activeringsgedachte binnenbrengen binnen deze ecosystemen. De partners binnen het ecosysteem kunnen werk bespreekbaar maken binnen hun eigen werking en een doorverwijsfunctie opnemen door niet-beroepsactieve burgers met een arbeidspotentieel toe te leiden naar VDAB. Zo kan VDAB bijvoorbeeld via een versterkte samenwerking met FOD Sociale Zekerheid en DG HAN personen bereiken met een erkenning handicap die willen werken. Ook zetten we in op samenwerking met Justitie (federaal), het Agentschap Justitie en Handhaving en partners van de hulp- en dienstverlening rond het activeren van gedetineerden (zie verder). Meer concreet willen we dat meer personen in detentie kansen krijgen om te werken en/of een beroep aan te leren binnen of buiten de muren van de gevangenis.

Screening van arbeidspotentieel

VDAB wil meer niet-zelfredzame niet-beroepsactieven bereiken die daadwerkelijk baat hebben bij de dienstverlening van VDAB. Dit voorkomt inefficiënt gebruik van capaciteit en middelen, en onrealistische verwachtingen bij klanten en partners. We verwachten dan ook dat organisaties gericht niet-beroepsactieven naar VDAB doorverwijzen, waar ze op basis van een eerste screening arbeidspotentieel detecteren. VDAB reikt organisaties voor deze screening een afstemmingskader aan.

Ook voor niet-beroepsactieven die zich verplicht moeten inschrijven, streven we naar een eerste inschatting van het arbeidspotentieel door OCMW's/lokale besturen (conform de gezondheids- en billijkheidsredenen), ziekenfondsen (inschatting categorie 4).

Juridische basis voor datadeling

Er is nood aan een beleidskader omtrent activering van burgers op beroepsactieve leeftijd, en aan een rechtsgrond voor alle betrokken instellingen om de uitwisseling van persoonsgegevens AVG-compliant te realiseren. Daarom sluiten we samenwerkingsakkoorden (met instemmingsdecreet) af die een juridische basis bieden voor de nodige data-uitwisseling tussen VDAB en de betrokken instanties.

In 2026 wordt, in uitvoering van het decreet rond de verplichte inschrijving van leefloongerechtigden bij VDAB, alvast een samenwerkingsakkoord voorzien tussen de Vlaamse en federaal bevoegde ministers met betrekking tot de activering van leefloongerechtigden. Dit samenwerkingsakkoord zal de basis vormen voor een toekomstig samenwerkingsmodel tussen VDAB en de OCMW's, en de daarvoor benodigde gegevensuitwisseling.

Aanklappend bemiddelen en matchen van werkzoekenden

We versterken het activeringsbeleid via meerdere sporen:

- Trajectbepaling: snelle inschatting en oriëntering
VDAB nodigt elke nieuw ingeschreven werkzoekende uit voor een persoonlijk contact, hetzij telefonisch, hetzij via een fysiek gesprek. Voor wie er nood aan heeft, wordt binnen de 3 maanden een individueel begeleidingstraject opgestart. VDAB zal zich herorganiseren in het licht van de beperking van de werkloosheidsuitkering in de tijd, met als doel klanten versneld in te schatten en sneller op het juiste traject richting werk te zetten. Ook het dienstverleningsaanbod bij partners wordt herbekeken in functie van een snellere doorstroom.

Voor werkzoekenden die nood hebben aan ondersteuning via individueel of collectief maatwerk zet VDAB samen met de werkgeverskoepels en lokale besturen in op een versnelde indicering van burgers met een arbeidsbeperking. In overleg met de minister bevoegd voor Sociale Economie, VDAB en de sectoren werken we drempels weg die indicering (bijvoorbeeld gebrek aan informatie over arbeidsmatig functioneren) of toeleiding (bijvoorbeeld hoge of te specifieke vacaturevereisten vanuit maatwerkbedrijven) in de weg staan. VDAB en departement WEWIS geven (samen met de sector) uitvoering aan de conceptnota aan de Vlaamse Regering betreffende 'Vlottere en betere indicering en toeleiding naar de Sociale Economie' (VR 2025 1807 MED.0300/1BIS).

VDAB zet ook in op transparante informatie voor en opleiding van betrokken actoren bij het indiceringsproces (o.a. werkgevers, OCMW's, bemiddelingspartners van VDAB) zodat het traject kan verkort worden door voldoende kwaliteitsvolle informatie van deze actoren (bijvoorbeeld tijdens stages of bemiddeling) over een eventuele behoefte aan werkondersteunende maatregelen.

- Aanklappende activeringsaanpak
Van elke werkzoekende wordt een substantiële inspanning verwacht om naar werk te zoeken. Naar aanleiding van de beperking van de werkloosheidsuitkering in de tijd, zal VDAB nog een versnelling hoger schakelen in het aanklappend activeren van uitkeringsgerechtigde werkzoekenden, rekening houdend met de noden van de arbeidsmarkt. Per provincie wordt een actieplan opgemaakt. Het actieplan brengt de werkzoekenden in kaart die hun uitkering verliezen en omvat eveneens een provinciale arbeidsmarktanalyse. Op grond daarvan wordt bekeken welke acties VDAB kan ondernemen. Daarbij is er een extra focus op de jongeren die hun inschakelingsuitkering dreigen te verliezen en de groep van 55+. De actieplannen houden rekening met het lokale jobaanbod en gaan ook in op samenwerking met lokale actoren zoals lokale besturen.

De beperking van de werkloosheid in de tijd zal wellicht ook een impact hebben op hoe werkzoekenden en VDAB-bemiddelaars zullen omgaan met het jobdoelwit dat nagestreefd wordt in een traject. Wanneer ten laatste drie kwart van de maximale werkloosheidsperiode is verstreken en het solliciteren niet de beoogde job heeft opgeleverd, zal de bemiddelaar in overleg met de klant het jobdoelwit bijstellen. Zo wordt het jobdoelwit meer realistisch om in een slinkend tijdsperspectief aan de slag te gaan. Het individueel dossier van de werkzoekende wordt hiertoe door de bemiddelaar grondig herbekeken.

VDAB zorgt ervoor dat elke uitkeringsgerechtigde werkzoekende met perspectief binnen het NEC voor het einde van de uitkering een "ultiem jobaanbod" krijgt. Dat kan afhankelijk van de afstand tot de arbeidsmarkt van de werkzoekende bestaan uit:

- een sollicitatieopdracht;
- een bemiddelingsactiviteit (IBO, een vacaturegerichte opleiding, een individuele matching, een matchingsevent, ...);
- informatie over (of een toeleiding naar) een ondersteund traject tot zelfstandig statuut;
- informatie over (of een toeleiding naar) een leerjob;
- een (knelpunt)opleiding, inclusief Nederlands.

Wie op basis van de inschatting van de VDAB-bemiddelaar geen perspectief heeft op het NEC, of wie een (geïndiceerde) arbeidsbeperking heeft, krijgt binnen de uitkeringsperiode een adviesbepaling voor sociale economie of welzijn. Deze klanten worden toegeleid/doorverwezen naar informatie die wordt gedeeld met respectievelijk de maatwerkbedrijven en de instanties die het welzijnsaanbod coördineren in de regio van de werkzoekende. VDAB doet een eerste toeleiding naar maatwerkbedrijven op basis van de activiteiten waarin de persoon is geïnteresseerd, en de nabijheid van de werkvloer. Vervolgens is het vormgeven van een job op maat een van de belangrijkste taken van een maatwerkbedrijf. De groep met een (geïndiceerde) arbeidsbeperking zal een job aangeboden kunnen krijgen in de sociale economie (maatwerkbedrijven). Dat betekent ook dat de maatwerkbedrijven voldoende kansen moeten geven aan mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt en een arbeidsbeperking. Dit op basis van een juiste matching tussen de werkzoekende en de betrokken vacature.

Uitkeringsgerechtigden die geen perspectief in het NEC of het SEC hebben, zullen voor het einde van de uitkering worden doorverwezen naar een passende dienstverlening, zoals het geïntegreerd breed onthaal of de lokale partnerschappen.

- Dienstverleningsaanbod op maat - bijsturen waar nodig
VDAB evalueert regelmatig of het dienstverleningsaanbod aan de noden van werkzoekenden tegemoetkomt en stuurt het aanbod bij waar nodig, zeker naar aanleiding van de beperking van de werkloosheidsuitkering in de tijd. Door de maatregel is er nood aan kortere maar intensievere trajecten op maat van de klant. De klant zal zo snel mogelijk op het dienstverleningsspoor moeten worden gezet dat hem de hoogste kans op werk biedt.

VDAB organiseert zich om:

- versneld en, waar nodig, intensiever de dienstverleningsnood van de klant in te schatten en het juiste dienstverleningsspoor te starten;
- in samenwerking met de sector sneller en efficiënter te indiceren naar beschikbare plaatsen in de sociale en reguliere economie (collectief én individueel maatwerk);
- intensiever en vacaturegericht op te leiden en in te zetten op matching, waarbij ook de werkgever nog meer betrokken wordt;
- vlotter naar het partneraanbod door te verwijzen.

Daarvoor worden de processen aangepast en de beschikbare capaciteit efficiënter ingezet of verschoven.

Ook het partneraanbod van VDAB zal korter en meer modulair ingericht worden

zodat er prioritair wordt toegeleid naar dienstverlening die in een slinkend tijdsperspectief van de uitkering nog een reële kans op tewerkstelling creëert. VDAB gaat met zijn partners in overleg om het bestaande aanbod af te stemmen op de nieuwe noden van de uitkeringsgerechtigden. Dit rekening houdende met de aanbevelingen van het Rekenhof met als doel het realiseren van een efficiënter en effectievere uitbestedingsbeleid¹.

Verder werkt VDAB aan een hervorming van de individuele beroepsopleiding (IBO) om dit instrument opnieuw aantrekkelijker te maken voor werkgevers en werkzoekenden. De hervorming komt op een cruciaal moment nu ook de beperking van de werkloosheid in de tijd vanaf volgend jaar ingaat. De Vlaamse Regering gaf op 19/09/2025 een eerste principiële goedkeuring aan het voorstel tot hervorming van het instrument. Doelstelling is om het instrument beter te laten aansluiten op de krappe arbeidsmarkt en waar mogelijk nog te vereenvoudigen om zo o.a. werkzoekenden met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt meer kansen te geven. VDAB zal in 2026 een geconcretiseerd hervormingsvoorstel operationaliseren, met aandacht voor budgetneutraliteit, verhoogde aantrekkelijkheid door een koppeling van de vergoeding aan de sectorale realiteit en een flankerend aanbod om de uitstroom naar werk te maximaliseren.

Personen in detentie of onder toezicht van justitie re-integreren via werk

VDAB en departement WEWIS zullen in 2026 volop inzetten op de uitvoering van het nieuwe Strategisch Plan voor hulp- en dienstverlening aan gedetineerden voor de periode 2025-2030, nadat dit is voorgelegd aan de Vlaamse regering.

In de ESF-oproep 91 'Re-integratiekansen voor personen in detentie' – waarvan de projecten op 1 juli 2025 van start gingen en lopen tot eind 2029 – worden belangrijke inzichten en ervaringen uit eerdere ESF-projecten (oproepen dienstverlening detentie, bovenlokale en lokale netwerkorganisaties voor gevangenen) verwerkt. Deze ESF-projecten leveren een waardevolle bijdrage aan het nieuwe Strategisch Plan voor hulp- en dienstverlening aan gedetineerden voor de periode 2025-2030. We blijven inzetten op multidisciplinaire omkadering in samenwerkingsverbanden om te werken aan re-integratie en stappen naar werk te zetten in de periode van detentie. Op die manier kunnen we een bijdrage leveren om gedetineerden te re-integreren in de maatschappij, recidivisme te voorkomen, en kunnen we detentie omvormen naar een kans om te leren en te werken aan de loopbaan.

We willen inzetten op samenwerking met Justitie (federaal), het Agentschap Justitie en Handhaving en de partners van de hulp- en dienstverlening rond het activeren van gedetineerden. We richten een interfederale taskforce op met VDAB, departement WEWIS, Departement Onderwijs, Agentschap Justitie en Handhaving, de federale partners van FOD Justitie, inclusief Cellmade, om te komen tot een gedragen afsprakenkader vanuit een gedeelde visie op werk en opleiding voor personen in detentie. Meer concreet willen we dat meer personen in detentie kansen krijgen om te werken - en daarbij relevante werkervaring op te doen - en/of een (knelpunt)beroep aan te leren. We kijken hierbij naar de mogelijkheden binnen de gevangenis maar ook daarbuiten. We zetten daarbij ook in op de samenwerking met Cellmade om ondernemingen aan te trekken die werk willen laten uitvoeren in de gevangenis.

¹ Uitbestedingsbeleid van de VDAB - Efficiëntie en effectiviteit Onderzoek op verzoek van het Vlaams Parlement juni – 2021.

Daarnaast blijven we inzetten op de begeleiding van personen in detentie naar de arbeidsmarkt aan het einde van hun periode van detentie.

Ook willen we met de justitiehuizen de samenwerking versterken om personen die onder toezicht van justitie staan maximaal te ondersteunen naar tewerkstelling, met respect voor de voorwaarden die hen zijn opgelegd (vb. elektronisch toezicht). Tenslotte voorzien we een aanbod om de brug te maken tussen binnen en buiten de gevangenis en de re-integratie van de persoon na detentie te bevorderen. Uit onderzoek blijkt dat werk een belangrijke succesfactor is voor een geslaagde re-integratie in de maatschappij.

VDAB zal een set indicatoren ontwikkelen om een beter overzicht te krijgen van de geleverde inspanningen door de detentiebemiddelaars.

Verder zal ook ingezet worden op opleiding en coaching van de detentiebemiddelaars van VDAB die vandaag nog niet zelfstandig kunnen indiceren. De doelstelling is dat alle detentiebemiddelaars vanaf 2026 adviezen collectief en individueel maatwerk kunnen afleveren.

Daarnaast zal VDAB bekijken hoe screeningsgesprekken en -testen binnen de gevangensmuren georganiseerd kunnen worden om beroepsopleiding buiten de muren meer toegankelijk te maken voor personen in detentie. Ook zal VDAB inzetten op het informeren en sensibiliseren van verschillende stakeholders (werkgevers en sectoren, diensten van de FOD Justitie en strafuitvoeringsrechtbanken, opleidingscentra en gedetineerden zelf) over de mogelijkheden en opportuniteiten van werk, werkplekieren en beroepsopleiding buiten de gevangensmuren.

In samenwerking met de onderwijscoördinator en Onderwijs zullen we de mogelijkheden verkennen om naast het aanbod van Onderwijs meer in te zetten op beroepsopleiding in de gevangenis.

Werkzoekenden op weg naar ondernemerschap ondersteunen

Om werkzoekenden te ondersteunen om de stap naar ondernemen in hoofdberoep duurzaam te zetten, zal VDAB het aanbod voor werkzoekenden met ondernemersambities doelmatig verderzetten. We bekijken hoe we de financiële incentives die voor starters al bestaan en de begeleiding, coaching en opleiding via trajecten naar ondernemerschap (in nauwe samenwerking met VLAIO en andere partners) naar de toekomst op de meest coherente en doelmatige wijze kunnen inzetten. Hiertoe werd in 2025 een VIONA-onderzoek naar 'transities naar ondernemerschap' opgestart. De resultaten hiervan verwachten we in het eerste kwartaal van 2026. Deze studie richt zich op de transitie van niet-werken naar zelfstandig ondernemerschap en onderzoekt onder andere zowel de ervaren drempels als de financiële incentives. Daarnaast worden de begeleidingstrajecten bekeken in het licht van de noden, obstakels en beweegredenen die spelen bij wie de stap naar ondernemerschap wil zetten.

Aangezien uit eerdere evaluaties reeds bleek dat de transitiepremie gepaard gaat met sterke selectie-effecten werd besloten om deze af te schaffen. De premie bereikt voornamelijk hooggeschoolde profielen en het bereik bij niet-uitkeringsgerechtigden is zeer laag. Dit suggereert dat er voornamelijk een groep bereikt wordt die met grote waarschijnlijkheid ook zonder incentive als ondernemer gestart zou zijn. Dit

terwijl er voor deze sterkere groep ook nog een breder ondersteuningsaanbod is vanuit VLAIO om eenieder met ondernemersambities te ondersteunen².

Werk- en zorgtrajecten versterken³

- Met de werk- en zorgtrajecten bundelen we de expertise vanuit de bevoegdheden sociale economie, werk en welzijn en volksgezondheid om personen die omwille van cognitieve, medische, psychische, psychiatrische of sociale problemen niet, nog niet of niet meer betaald aan de slag kunnen optimaal te ondersteunen in hun participatie in de samenleving, indien mogelijk op de arbeidsmarkt. De federale beslissing om de werkloosheidsuitkeringen te beperken in de tijd heeft een belangrijke impact op de deelnemers aan werk- en zorgtrajecten. We zetten in op het informeren van de deelnemers, de betrokken organisaties en de uitkeringsinstanties.
- Het aanbod van de werk- en zorgtrajecten staat open voor alle personen op beroepsactieve leeftijd, we houden bij de uitvoering rekening met de rechten en plichten verbonden aan hun statuut. Voor personen die toegang tot een andere uitkering of het leefloon krijgen, zal de nieuwe uitkeringsinstantie dan ook moeten beslissen over het al dan niet verderzetten van de deelname van de persoon.
- We vragen aan de federale overheid om drempels bij de deelname aan werk- en zorgtrajecten weg te werken. VDAB zet in op een warme overdracht bij het einde van de werkloosheidsuitkering van de doelgroep met advies welzijn. Deze personen worden indien mogelijk doorverwezen naar passende dienstverlening (zoals GBO en lokale partnerschappen) en daarnaast zet VDAB een samenwerking op met andere overheidsdiensten voor een vlotte informatieoverdracht.
- Voor werkzoekenden met een beschermingsuitkering zal door de federale overheid een nieuw statuut worden voorzien (tegen ten laatste 01/01/2028). We vragen daarnaast aan de federale overheid om personen, voor wie VDAB herhaaldelijk heeft vastgesteld dat ook op langere termijn geen stappen naar betaald werk mogelijk zijn, ook op te nemen in dit statuut.
- We vragen ook om de opstap naar betaalde tewerkstelling te faciliteren door combinaties van loon met een uitkering mogelijk te maken.

Consequente opvolging en versterkte controle en versnelde sanctionering

De controledienst van VDAB zet in op een consequent controle- en sanctioneringsbeleid. In navolging van het actieplan 'Aanklappende aanpak van werklozen' (VR 14/02/2025) wordt de doorlooptijd van transmissie tot sanctionering verkort. Het verhoor, dat momenteel standaard voorzien wordt, zal in de toekomst enkel nog op vraag van de werkzoekende georganiseerd worden. De relevante regelgeving en IT-toepassing worden hiertoe aangepast.

Verder wordt het kansenbeleid herleid van drie naar twee kansen door bij niet-naleving van afspraken onmiddellijk een 'ultiem afsprakenblad' te maken. De regelgeving wordt momenteel hierop aangepast.

Ook zal de controledienst systematisch hoger beroep aantekenen in

² Zie ook TB0-1TDE2QJ-WT – TRANSITIEPREMIE (p.34).

³ Zie ook TB0-1TDE2QX-IS – VDAB - WERK-ZORGTRAJECTEN (p.37).

transmissiedossiers waarin sprake is van agressie tegenover VDAB medewerkers en waar de initiële sanctie vernietigd of herleid werd door de arbeidsrechtbank. Ook zal de controledienst, na aanpassing van de federale wetgeving hieromtrent, het element van agressie meenemen als verzwarende factor in de sanctiebepaling.

Sanctionering is evenwel nooit een doel op zich, maar een middel om zoveel mogelijk mensen aan de slag te krijgen en om de rechtvaardigheid en betaalbaarheid van onze sociale bescherming te vrijwaren. De procedures voor die controle en sanctionering van werkzoekenden worden ingekort en de doorlooptijd ervan wordt versneld, waarbij de sanctie sneller volgt op de inbreuk.

Daar waar de opvolging van de rechten en plichten een bevoegdheid is van een andere overheid zoals een OCMW of het RIZIV, wordt werk gemaakt van duidelijke regelgeving en concrete afspraken over gegevensuitwisseling in functie van een consequente opvolging.

Invullen van vacatures

Werkgevers zijn een cruciale schakel in het activeren van werkzoekenden en het verhogen van de werkzaamheidsgraad en dus ook volwaardige klant van VDAB. Matchen van vraag en aanbod is een kerntaak van VDAB. Naast het werken op het aanbod, wil VDAB ook de vraagzijde – de werkgevers – ondersteunen en hun vacatures bij de werkzoekenden, langdurig zieken, personen met een arbeidsbeperking en niet-beroepsactieven brengen.

Zichtbaarheid geven aan vacatures van werkgevers op een VDAB-vacatureplatform

Voor een goed functionerende arbeidsmarkt is het noodzakelijk dat vraag en aanbod transparant zijn en elkaar gemakkelijk vinden. Daarvoor stelt VDAB een vacatureplatform ter beschikking dat verbonden is met platformen van andere partners om vacatures maximaal zichtbaar te maken voor werkzoekenden.

Werkgevers kunnen zelf handmatig of automatisch vacatures plaatsen, of vacatures komen in de VDAB-databank terecht via andere platformen. De huidige vacature-invoer, zowel handmatig als via HRXML, is echter uitgebreid en vrij omslachtig voor werkgevers. De data- en kwaliteitsvereisten zijn vandaag te complex. Daarom zal VDAB in 2026 een nieuw vacatureplatform bouwen dat gebruiksvriendelijk en klantgericht is, inclusief AI-ondersteuning om op basis van beperkte informatie een vacature te genereren. Dit nieuw vacatureplatform moet er overigens voor zorgen dat de workload voor de bemiddelaars op dat vlak verlicht wordt waardoor ze zich nog meer kunnen focussen op hun kerntaak.

Hulp aan werkgevers bij het vinden van geschikt personeel

Met digitale matching en de self-service tool 'Vind een werknemer' kunnen werkgevers zelf geschikte kandidaten vinden in de werkzoekendendatabase. Vacatures worden ook automatisch doorgestuurd naar profielen die het beste aansluiten bij de vacaturevereisten.

Eind 2025 wordt het VDAB-contactcenter (Servicelijn) versterkt om nog meer ondersteuning en begeleiding te bieden aan werkgevers, zowel telefonisch, via videocall als via mail. Dit omvat toelichting bij het gebruik van de digitale tools, het in overleg verbeteren van de vacature met het oog op potentiële kandidaten, hulp bij het gebruik van de digitale selectie- en matchingstool en het toelichten van de VDAB-diensten voor werkgevers. Daarnaast zal de Servicelijn indien nodig ook doorverwijzen naar ofwel de sectorale teams in de provincies of naar organisaties of diensten buiten VDAB die beter geplaatst zijn om oplossingen te bieden aan werkgevers. De implementatie van deze aanpak wordt in 2026 geconsolideerd en moet resulteren in de volledige integratie binnen de operationele processen van VDAB.

De Servicelijn zal een werkgever doorverwijzen naar de provinciale sectorale teams als deze aangeeft open te staan voor een traject op maat met de beschikbare werkzoekenden die bij VDAB in bemiddeling zijn. Dit kan betekenen dat er nog bijkomende opleiding of ondersteuning nodig is. Wanneer een werkgever zich hiertoe wil engageren, zal er door VDAB een intensief matchingstraject worden opgezet om een duurzame tewerkstelling te realiseren voor kandidaat en werkgever. Daarnaast zal VDAB inzetten op het vragen van sollicitatiefeedback van de werkgever. Dit helpt VDAB en de werkzoekende om cruciale informatie te verkrijgen over het verloop of het resultaat van een sollicitatie-opdracht, over het actief werkzoekgedrag van de werkzoekende en om eventueel gerichter te kunnen matchen.

VDAB zal dit toepassen voor alle Vlaamse vacatures die worden gemeld en stapt dus af van het principe om enkel knelpuntvacatures intensief te behandelen. VDAB en zijn partners zullen daarenboven proactief aan jobhunting doen voor werkzoekenden in bemiddeling om te zoeken naar gepaste jobs, werkplekken, stages of andere tewerkstellingskansen. Daarnaast zal nog sterker ingezet worden op het opbouwen van contacten met sectoren, werkgeversorganisaties, de interimsector, de sector van de sociale economie en VLAIO om te weten wat er leeft bij werkgevers en daarop te kunnen inspelen.

In het licht van de beperking van de werkloosheidsuitkering in de tijd rekenen we eens te meer op werkgevers uit zowel het NEC als de sociale economie voor het bieden van kansen op de werkvloer. Om de werkzoekenden meer en sneller te matchen met vacatures worden de VDAB bemiddelaars in de provincies tijdelijk versterkt met 20 VTE. Daarnaast werd de servicelijn van VDAB inmiddels (binnen het huidige personeelscontingent) structureel versterkt met 20 VTE om extra vragen als gevolg van de beperking van de werkloosheidsuitkering op te vangen. In het najaar komen er (binnen het huidige personeelscontingent) nog 12 VTE bij.

Loonkostsubsidies met beperkte effectiviteit afbouwen

In tijden van krapte op de Vlaamse arbeidsmarkt zijn loonkostsubsidies geen kostenefficiënt arbeidsmarktinstrument. Bijgevolg maakten we bij aanvang van de legislatuur de beleidskeuze om loonkostsubsidies met een beperkte effectiviteit (versneld) af te bouwen.

- We grepen in de op de doelgroepverminderingen⁴: naast die voor oudere zittende werknemers die in 2025 al volledig werd stopgezet, worden in 2026 ook de doelgroepverminderingen voor de aanwerving van jongeren en ouderen stopgezet.
- Ook een aantal andere maatregelen waarvan de effectiviteit onvoldoende

⁴ Zie ook TB0-1TDE2QA-WT, p.23.

aangetoond kan worden, hebben we vervroegd stopgezet of afgeschaft.

- De subsidie van gesubsidieerde contractuelen⁵ (GESCO) werd op 1 juli 2025 stopgezet. En in juni 2025 keurde de Vlaamse Regering ook de versnelde stopzetting van het Derde Arbeidscircuit (DAC) goed. Voor de stopzetting van deze maatregel werd een opheffings- en vergoedingsregeling uitgewerkt. Met name wordt de maatregel vanaf 1 oktober 2025 definitief stopgezet en moesten werkgevers tegen 1 september 2025 laten weten of ze de DAC-werknemers in dienst houden. Van wie niet in dienst gehouden wordt, wordt de arbeidsovereenkomst opgezegd rekening houdend met de wettelijke opzegtermijnen. De betalingen zullen lopen tot de laatste DAC-werknemer zijn opzegtermijn heeft uitgedaan (2028).
- Vanaf 1 oktober 2025 vermindert voor reders uit de koopvaardij-, zeesleepvaart- en baggersector⁶ de vrijstelling van de betaling van basiswerkgeversbijdragen met 2,73 procentpunten. Er werd afgesproken met de sector om de 'Evaluatie van de Vlaamse Bijdrageverminderingen voor Zeevarenden' in het kader van de Vlaamse Brede Heroverweging uit 2021 deze legislatuur te actualiseren.
- Vanaf 1 april 2026 wordt de RSZ-korting kunstenaars⁷ stopgezet.
- Vanaf 1 september 2025 werd ook de jongerenbonus non-profit⁸ stopgezet. De middelen werden aangewend om extra leerwerkplekken te creëren voor deeltijds onderwijs. Daarom is de opheffing bepaald bij de start van het nieuwe schooljaar op 1 september 2025. Op die manier wordt vermeden dat leerlingen doorheen het schooljaar een nieuwe leerwerkplek moeten zoeken.

Werken lonend maken⁹

In afwachting van de effectieve doorvoering van de federale hervorming die pas in 2029 op kruissnelheid zou komen, engageert de Vlaamse Regering zich om de Vlaamse jobbonus te vrijwaren. Voor 2026 maken we voor de jobbonus en jobbonusplus 228 miljoen euro vrij.

In het vierde kwartaal van 2026 wordt de jobbonus voor het refertejaar 2025 uitbetaald. De loongrenzen voor dit refertejaar werden aangepast, om te garanderen dat wie aan het minimumloon werkt het recht opent op het volledige jobbonus bedrag. Ook een top-up zal worden toegekend: een vast onveranderlijk bedrag van 50 euro. Wie tussen de 2.115 euro en 3.114,99 euro verdiende in 2025, heeft in 2026 recht op een jobbonus.

⁵ Zie ook TB0-1TDE2QH-WT, p.33

⁶ Zie ook TB0-1TDE2QG-WT, p.31.

⁷ Zie ook TB0-1TDE2QG-WT, p.31.

⁸ Zie ook TB0-1TDE2QF-WT, p.30.

⁹ Hiervoor verwijzen we naar het begrotingsartikel CE0-1CDD2DP-WT waarop de uitgaven voor de jobbonus bij Vlabel aangerekend worden.

ACTIVERING (WERK), MVG excl. DAB

(duizend euro)

	VAK			VEK		
	BA 2025	evolutie	BO 2026	BA 2025	evolutie	BO 2026
ESR-uitgaven (werking en toelagen (WT), lonen (LO), provisies (PR))	230.868	-89.276	141.592	231.422	-89.830	141.592
Toelagen (interne stromen (IS))	574.015	-13.104	560.911	579.084	-18.075	561.009
Overige (leningen (LE), participaties (PA); geen ESR-impact)	0	0	0	0	0	0
Totaal	804.883	-102.380	702.503	810.506	-107.905	702.601
Aanwending VAK-ruiter						

Inhoudelijke toelichting evolutie:

Het ISE 'Activering (Werk)' heeft langs uitgavenzijde betrekking op volgende begrotingsartikelen:

Een drietal begrotingsartikelen kaderen in het Vlaams Doelgroepenbeleid. Daarnaast omvat dit ISE ook de sectorale doelgroepkortingen, de werkhervattingstoeslag, de transitiepremie, de jobbonusPLUS voor startende zelfstandigen, de jongerenbonus, en de middelen voor taalcoaching op de opleidingsvloer en outreachende activering.

Onder deze ISE zitten tot slot ook enkele toelages voor de VDAB: werkingsmiddelen, de Werk-Zorgtrajecten (activeringstrajecten en arbeidsmatige activiteiten) en de investeringsmiddelen.

In paragraaf 1.3.1. worden deze begrotingsartikelen meer in detail besproken.

De middelen op dit inhoudelijk structuurelement dragen bij tot de realisatie van de strategische doelstelling 1: 'Talent aan het werk krijgen op een inclusieve arbeidsmarkt'.

Bij BO 2026 dalen de ESR-uitgaven op het vastleggings- en het vereffeningskrediet voor dit inhoudelijk structuurelement met respectievelijk 89.276 keuro (-38,7%) en 89.830 keuro (- 38,8%) ten opzichte van BA 2025. Deze daling is – zowel voor het vastleggings- als voor het vereffeningskrediet – hoofdzakelijk toe te schrijven aan de impact van de begrotingsinspanningen die geleverd dienen te worden op de doelgroepverminderingen sociale zekerheid (-53.794 keuro VAK/VEK), de uitdoof van

de Vlaamse ondersteuningspremie (-30.500 keuro VAK/VEK), de beslissing om de bijdrageverminderingen voor zeevarenden met 10% te reduceren (-2.522 keuro VAK/VEK) en de doelgroepkorting voor kunstenaars te schrappen (-1.726 keuro VAK/VEK), en de beslissing om de transitiepremie te laten uitdoven (-2.080 keuro VAK/VEK).

De toelages onder dit ISE dalen eveneens, met 13.104 keuro VAK of -2,3% en 18.075 keuro VEK (-3,1%). Deze daling vloeit voornamelijk voort uit de besparingsopstap 2026 ten belope van -20.000 keuro VAK/VEK op de (werkings)toelage van de VDAB. Aan VEK-zijde is er de vermindering van de toelage voor investeringsuitgaven van VDAB voor de verdere bouw van de mastercampus in Roeselare, omwille van het terugvloeien naar de algemene middelen van 5.000 keuro aan VEK-kredieten die in 2025 éénmalig toegekend werden.

De hierboven beschreven minderuitgaven worden gedeeltelijk gecompenseerd door de indexatie van de VDAB-toelagen (7.226 keuro VAK / 7.255 keuro VEK).

Bovenstaande bewegingen samengenomen, betekenen een netto daling van het totale vastleggingskrediet van 102.380 keuro (-12,7%) en het totale reguliere vereffeningskrediet van 107.905 keuro (-13,3%).

1.3.1. Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)

Uitgavenartikelen

TB0-1TDE2QA-WT - DOELGROEPVERMINDERINGEN SOCIALE ZEKERHEID

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel bevat de RSZ-bijdrageverminderingen inzake het hervormde Vlaamse doelgroepenbeleid voor jongeren en oudere werknemers, de uitdovende RSZ-verminderingen voor langdurig werkzoekenden, de niet-hervormde RSZ-vermindering voor gesubsidieerde contractuelen en de nieuwe RSZ-vermindering voor personen zonder recente duurzame werkervaring.

Bij BO 2024 werd beslist om de doelgroepverminderingen voor jongeren, oudere werkzoekenden en zittende oudere werknemers volledig te laten uitdoven met ingang van 1 juli 2024.

In uitvoering van het Vlaams Regeerakkoord 2024-2029 werd onder de noemer 'Rationalisering van het arbeidsmarktsubsidies' bij BO 2025 beslist de doelgroepvermindering voor zittende oudere werknemers versneld stop te zetten vanaf 1 juli 2025. Ook de Gesco-maatregel werd met ingang van 1 juli 2025 versneld stopgezet (zie verdere toelichting bij begrotingsartikel TB0-1TDE2QH-WT).

Op deze manier wordt gestalte gegeven aan de realisatie van het luik 'Loonkostsubsidies met beperkte effectiviteit afbouwen' van de operationele doelstelling 1: 'Versterkte activering van werkzoekenden, langdurig zieken en niet-beroepsactieven'. In een krappe arbeidsmarkt zijn loonkostsubsidies immers geen kostenefficiënt arbeidsmarktinstrument.

De aanwerving van personen die al langere tijd werkzoekend zijn, blijven we wel nog ondersteunen. Daartoe is op 1 oktober 2023 een nieuwe doelgroepvermindering voor personen zonder recente duurzame werkervaring in voege gegaan. Personen zonder recente, duurzame werkervaring worden gedefinieerd als personen die vóór hun indiensttreding minstens twee jaar als niet-werkende werkzoekende zijn ingeschreven bij de VDAB en die niet meer deeltijds leerplichtig zijn en de wettelijke pensioenleeftijd niet bereikt hebben in het kwartaal van indiensttreding. De aanwerving van zulke persoon genereert het recht op een werkgeversbijdragevermindering van maximaal 1.000 euro per kwartaal gedurende vier kwartalen. Deze nieuwe maatregel vervangt de Aanwervingsincentive voor langdurig werkzoekenden, die uitgedoofd werd.

De naar kwalificerend werkplekleren geheroriënteerde maatregel doelgroepvermindering mentors is terug te vinden onder begrotingsartikel TB0-1TIE2VE-WT aangezien deze doelgroepvermindering aansluit bij het inhoudelijk structurelement 'Competenties'.

Kredietevolucie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2025	78.020	78.020
<i>Index</i>	6	6
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	-53.800	-53.800
BO 2026	24.226	24.226
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolucie:

1. Hervormd doelgroepenbeleid: Jongeren en oudere werknemers:

Als gevolg van de beslissing om de doelgroepverminderingen voor jonge en oudere werknemers uit te doven worden in het eerste kwartaal van 2026 de laatste doelgroepverminderingen voor jongeren en oudere werkzoekenden toegekend. Vanaf 1 april 2026 zijn deze doelgroepverminderingen definitief uitgedoofd en moeten we enkel nog rekening houden met achterstallen. Als gevolg van deze uitdooft dalen de geraamde uitgaven voor de doelgroepvermindering voor jongeren met 3.019 keuro en die voor de doelgroepvermindering voor oudere werkzoekenden met 4.031 keuro in 2026.

De doelgroepvermindering voor zittende oudere werknemers werd reeds op 30 juni 2025 (versneld) definitief uitgedoofd. Voor 2026 voorzien we bij BO 2026 alleen nog achterstallen voor deze deelmaatregel. Daardoor dalen de geraamde uitgaven in 2026 voor de doelgroepvermindering voor zittende oudere werknemers met 46.456 keuro ten opzichte van BA 2025. Van dit bedrag wordt 24.556 keuro gezien als constant beleid (gevolg van een eerdere beslissing tot uitdooft van deze doelgroepvermindering) en 21.900 als het resultaat van de versnelde stopzetting vanaf 30 juni 2025.

Alles samen komen we bij BO 2026 tot een geraamde mindergaaf van 53.800 keuro ten opzichte van BA 2025. Deze mindergaaf wordt nader bekeken bij BA 2026.

2. Oud doelgroepenbeleid (uitdovend):

De doelgroepverminderingen Activa Langdurig Werkzoekenden en Herstructurering werden beide definitief stopgezet op 31 december 2018. Op basis van de door RSZ gerapporteerde realisaties 2024 en de meest recente begrotingsramingen die door de RSZ werden aangeleverd, voorzien we voor 2026 geen budget meer voor de doelgroepvermindering Activa Langdurig Werkzoekenden.

Ook voor de doelgroepvermindering Herstructurering en voor de oude uitdovende doelgroepvermindering voor jongeren voorzien we sinds BO 2023 geen krediet meer.

3. Niet-hervormd doelgroepenbeleid:

Zoals voorzien in het Programmadecreet bij de begroting 2025 (art. 59-61) liep de doelgroepvermindering gesubsidieerde contractuelen (gesco) af op 30 juni 2025. Sinds 1 juli 2025 is het technisch niet meer mogelijk om de doelgroepvermindering gesco aan te vragen in de DmfA.

Achterstellen worden niet meer verwacht. Daarom voorzien we bij BO 2026 geen middelen meer voor deze doelgroepvermindering.

Voor de doelgroepvermindering Activa Preventie-en Veiligheidspersoneel (Activa PVP) wordt sinds 2022 geen krediet meer voorzien.

Dit betekent een daling van de uitgaven voor het niet-hervormd doelgroepenbeleid met 294 keuro ten opzichte van BA 2025.

4. Nieuwe doelgroepvermindering voor personen zonder recente duurzame werkervaring:

Deze nieuwe doelgroepvermindering trad in werking op 1 oktober 2023 en zit wellicht nog niet helemaal op kruissnelheid. Vanaf 1 juli 2024 viel de leeftijdsvoorwaarde weg en komen alle werknemers die niet meer deeltijds leerplichtig zijn en de wettelijke pensioenleeftijd niet bereikt hebben in aanmerking. Voor 2024 rapporteerde de RSZ een uitgave van 12.301 keuro voor deze maatregel. In 2025 verwachten we een verdere stijging van de uitgaven. De realisatie van 3.958 keuro voor het eerste kwartaal van 2025 bevestigt die inschatting. Het beschikbare krediet wordt dus steeds meer ingevuld. Bijgevolg wordt het beschikbare krediet van 22.502 keuro bij BO 2026 behouden.

(duizend euro)			
Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Minderuitgave door uitdoof doelgroepvermindering voor zittende oudere werknemers	-24.556	-24.556	De beslissing bij BO 2025 om de doelgroepvermindering voor zittende oudere werknemers versneld stop te zetten doet de geraamde uitgaven met 46.456 keuro dalen. Daarvan wordt 24.556

			keuro beschouwd als het gevolg van een eerdere beslissing tot uitdoof van deze doelgroepvermindering.
Rationalisering van de arbeidsmarktsubsidies: doelgroepvermindering zittende oudere werknemers - Opstap 2026	-21.900.	-21.900	De beslissing bij BO 2025 om de doelgroepvermindering voor zittende oudere werknemers versneld stop te zetten doet de geraamde uitgaven met 21.900 keuro dalen.
Minderuitgave door uitdoof doelgroepvermindering voor jonge werknemers	-3.019	-3.019	Ten gevolge van de beslissing bij BO 2024 om de doelgroepvermindering voor jongeren uit te doven vanaf 1 juli 2024 dalen de geraamde uitgaven met 3.019 keuro.
Rationalisering van de arbeidsmarktsubsidies: doelgroepvermindering Gesco's - Opstap 2026	-294	-294	De beslissing bij BO 2025 om de doelgroepvermindering Gesco's versneld stop te zetten vanaf 1 juli 2025 resulteert in een besparingsopstap 2026 in het kader van de rationalisering van de arbeidsmarktsubsidies van 294 keuro.
Minderuitgave door uitdoof doelgroepvermindering voor niet-werkende werkzoekende ouderen	-4.031	-4.031	Ten gevolge van de beslissing bij BO 2024 om de doelgroepvermindering voor niet-werkende werkzoekende ouderen uit te doven vanaf 1 juli 2024 dalen de geraamde uitgaven met 4.031 keuro.
TOTAAL	-53.800	-53.800	

TB0-1TDE2QB-WT - VOP

Korte inhoud begrotingsartikel:

De Vlaamse ondersteuningspremie (VOP) is een premie voor een werkgever of zelfstandige die een persoon met een arbeidsbeperking aanwerft of heeft aangeworven. De VOP compenseert de bijkomende inschakelingskosten, ondersteuningskosten en de eventueel lagere productiviteit omwille van de arbeidshandicap. De VOP kadert dan ook onder operationele doelstelling 1: 'Versterkte activering van werkzoekenden, langdurig zieken en niet-beroepsactieven'.

Sinds 1 juli 2023 worden er binnen de VOP-maatregel geen nieuwe aanvragen meer

goedgekeurd. Nieuwe aanvragen worden behandeld binnen het nieuwe beleidskader Individueel Maatwerk (IMW) waarin deze maatregel wordt ingekanteld. Enkel de lopende dossiers binnen VOP zullen verder worden betaald. De VOP is dus een aflopende maatregel met einddatum op 30 juni 2028.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2025	74.098	74.098
<i>Index</i>	1.482	1.482
<i>Compensaties</i>	-31.982	-31.982
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2026	43.598	43.598
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Het totale VOP-krediet dat dient voor de behandeling van de nog lopende VOP-dossiers bedroeg bij BA 2025 74.098 keuro in VAK en VEK. Dit krediet wordt verminderd met 31.982 keuro en vermeerderd met 1.482 keuro index zodat het beschikbare budget bij BO 2026, 43.598 keuro bedraagt. Na afloop van de overgangsmaatregelen VOP zal over een termijn van 5 jaren deze maatregel volledig zijn ingekanteld in IMW.

De huidige inschatting van de maatregel VOP baseert zich op het effectief aantal lopende dossiers. Daarnaast wordt een inschatting gemaakt van het aantal stopzettingen en het aantal aanvragen tot verlengingen en verhoging.

Sinds 2024 zijn de VOP en IMW communicerende vaten waardoor de mogelijkheid gecreëerd werd om een tekort bij de ene maatregel te compenseren door het budget beschikbaar voor de andere maatregel in de loop van het hele begrotingsjaar.

De middelen die vrijkomen door de uitdoof van VOP worden in 2026 ingezet voor IMW-loonpremie. Van het initiële beschikbare krediet van 74.098 keuro, wordt dan ook 31.982 keuro gecompenseerd naar het begrotingsartikel voor de IMW loonpremie (TB0-THC2UG-WT).

	(duizend euro)		
Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Naar TB0-1THC2UG-WT	-31.982	-31.982	Uitdoof VOP naar IMW loonpremie
TOTAAL	-31.982	-31.982	

TB0-1TDE2QC-WT - ACTIVERINGSUITKERINGEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel omvatte in het verleden de kredieten voor de betaling van de geactiveerde uitkeringen in het kader van het doelgroepenbeleid via de RVA. Het betrof de geactiveerde werkloosheidsuitkeringen kaderend in het Activaplan en de Activa Start voor jongeren, Activa Handicap voor personen met een handicap en Activa Preventie-en Veiligheidspersoneel (Activa PVP). De RVA was technisch operator van deze geregionaliseerde maatregelen.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2025	0	0
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2026	0	0
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Bij het in voege treden van het hervormde Vlaams doelgroepenbeleid werd de activering van werkloosheidsuitkeringen uitgedoofd. De uitdoofteriode liep af op 31 december 2018.

Op basis van de RVA-realisaties zien we dat er al een tijd geen of verwaarloosbare (geen aanrekeningen in 2024) achterstallen worden aangerekend in het kader van de activamaatregelen. Bijgevolg voorzien we voor 2026 geen krediet meer.

TBO-1TDE2QD-WT - JOBBONUS PLUS**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit begrotingsartikel bevat de middelen voor de JobbonusPLUS en draagt bij tot de realisatie van de operationele doelstelling 1: 'Versterkte activering van werkzoekenden, langdurig zieken en niet-beroepsactieven'. Via de jobbonusPLUS voor startende zelfstandigen stimuleren we de overstap naar ondernemerschap in hoofdberoep voor loontrekkenden met een laag inkomen.

De jobbonusPLUS voor startende zelfstandigen is een relatief recente maatregel die samen met de jobbonus voor loontrekkenden in 2022 werd opgestart. De wettelijke basis wordt gevormd door het Decreet van 15 juli 2022 tot regeling van de toekenning van een jobbonusPLUS voor startende zelfstandigen en het Besluit van de Vlaamse Regering van 10 november 2022 tot uitvoering van het decreet van 15 juli 2022 tot regeling van de toekenning van een jobbonusPLUS voor startende zelfstandigen (gewijzigd bij Besluit op 3 mei 2024).

De doelgroep zijn de personen die op basis van hun prestaties en de hoogte van hun loon als loontrekkende in het jaar voorafgaand aan hun overstap naar het statuut van zelfstandige in hoofdberoep recht hadden op een jobbonus.

De startende zelfstandige ontvangt maximaal twee keer een premie. Deze premies zijn sinds refertejaar 2024 opgetrokken van 600 euro naar 650 euro (VR 2024 0305 DOC.0641/2BIS) (voor zelfstandigen die gestart zijn op of na 1 januari 2024). De eerste premie van 650 euro wordt uitbetaald na de start als zelfstandige in hoofdberoep. De tweede premie van 650 euro wordt uitbetaald wanneer de zelfstandige na twaalf maanden nog steeds actief is als zelfstandige in hoofdberoep. Zo wordt duurzaam ondernemerschap ondersteund.

De jobbonus en de jobbonusPLUS zijn operationeel sterk aan elkaar gelinkt. Voor de uitbetaling van de jobbonusPLUS wordt gebruik gemaakt van het bestand van de rechthebbenden van de jobbonus. Vervolgens wordt er gekeken wie van deze

rechthebbenden gestart is als zelfstandige in hoofdberoep. Begunstigden van de jobbonusPLUS zullen op basis van controles en gegevens worden geïdentificeerd en vervolgens automatisch een jobbonusPLUS toegekend krijgen.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2025	13.153	13.153
<i>Index</i>	263	263
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	895	895
BO 2026	14.311	14.311
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

In 2026 wordt de uitbetaling van de eerste premie van 650 euro aan begunstigden die in 2026 starten als zelfstandige in hoofdberoep aangerekend, samen met de uitbetaling van de tweede premie van 650 euro voor starters uit 2025 die recht hebben op een jobbonusPLUS en die in 2026 nog als zelfstandige in hoofdberoep actief zijn.

Bij BA 2025 was een krediet beschikbaar van 13.153 keuro. Bij BO 2026 wordt een eenmalige besparing op dit krediet van 2025 terug positief bijgesteld (+1.848 keuro). Een stukje van de besparing van BA 2025, nl. 1.980 keuro blijft echter recurrent. Voor de jobbonus werd opnieuw een krediet van 228 miljoen euro voorzien (voor zowel de jobbonus als de jobbonusPLUS; zie Centenboekje bij de Septemberverklaring voor begrotingsjaar 2026). 14.048 keuro hiervan is voorzien voor de jobbonusPLUS. Daarnaast wordt voor 2026 ook een index van 263 keuro toegekend, wat het finale krediet op 14.311 keuro brengt.

	(duizend euro)		
Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Besparing regeerakkoord: afschaffen jobbonus	-15.001	-15.001	In het regeerakkoord werd de besparing voor de jobbonus (en jobbonusPLUS) ingeschreven vanaf 2026.
Terugdraai besparing jobbonus+	14.048	14.048	Doordat de fiscale hervorming van de Federale Regering er pas in 2029 voor zorgt dat werkenden netto meer overhouden, wordt de jobbonusPLUS voorlopig behouden.
Eenmalig BA 2025: Besparing JobbonusPLUS - eenmalig	1.848	1.848	De eenmalige besparing die in het kader van de rationalisering van de arbeidsmarktsubsidies werd ingeschreven bij BA 2025 wordt teruggedraaid.
TOTAAL	895	895	

Korte inhoud begrotingsartikel:

De werkhervattingstoelage (WHT) is een maandelijkse forfaitaire premie voor oudere werklozen vanaf 55 jaar die het werk hervatten als loontrekkende, als statutair personeelslid of als zelfstandige.

De bestaande maatregel WHT werd geheroriënteerd waardoor sinds 15 maart 2018 geen nieuwe instroom meer mogelijk is. Het budget dat vrijkomt omwille van de uitdooft van de WHT wordt geheroriënteerd naar (1) de transitiepremie voor werkzoekenden die ondernemer worden, en (2) naar de werk-zorgtrajecten (activeringstrajecten en arbeidsmatige activiteiten).

De maatregel WHT draagt bij tot de realisatie van de operationele doelstelling 1: 'Versterkte activering van werkzoekenden, langdurig zieken en niet-beroepsactieven'.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2025	2.580	2.580
<i>Index</i>	52	52
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2026	2.632	2.632
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Voor de lopende dossiers in deze uitdovende maatregel werd bij BA 2025 een krediet van 2.580 keuro VAK/VEK voorzien. Bij BO 2026 behouden we dit krediet met inbegrip van een index ten belope van 52 keuro. Dit brengt het beschikbare krediet voor 2026 op 2.632 keuro.

TB0-1TDE2QF-WT - JONGERENBONUS EN STARTBAANOVEREENKOMSTEN GEWEST**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit begrotingsartikel bevat de middelen voor de jongerenbonus, meer precies voor het project 'Deeltijds leren en deeltijds werken'. Dit project had tot doel bijkomende tewerkstelling ten gunste van laaggeschoolde jongeren van minder dan 30 jaar in de social profit te creëren, door de loonkost te financieren.

Bijkomend verwijst de libellé ook naar de startbaanovereenkomsten – Gewest. De verwijzing naar de 'globale projecten –startbaanovereenkomsten' wordt voorlopig nog behouden in de benaming van het begrotingsartikel, aangezien er nog openstaande dossiers zijn waarvoor werkgevers in principe nog kunnen indienen.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2025	840	840
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	-840	-840
BO 2026	0	0

Aanwending VAK-ruiter		
-----------------------	--	--

Inhoudelijke toelichting kredietevolutive:

Deze maatregel werd afgeschaft sinds september 2025 in BA 2025. In 2025 werd reeds 680 keuro van het beschikbare budget van 1520 keuro afgegeven naar de algemene middelen. Bij BO 2026 volgt het resterende budget van 840 keuro. en Het budget bedraagt bij BO 2026 dus 0 euro.

(duizend euro)			
Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Volgens Vlaams regeerakkoord: rationalisering van de arbeidsmarktsubsidies	-840	-840	Stopzetting sinds september 2025
TOTAAL	-840	-840	

TBO-1TDE2QG-WT - SECTORALE DOELGROEPVERMINDERINGEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel omvat enerzijds de middelen voor de doelgroepkortingen van de werkgeversbijdragen voor de (maritieme) baggersector, de zeesleepvaartsector en de koopvaardij, en van de werknemersbijdragen voor de koopvaardij.

Anderzijds omvat dit begrotingsartikel ook de kredieten voor de doelgroepkortingen voor de sector onthaalouders bij RSZ en Lokale Besturen. In het kader van de rationalisering van de arbeidsmarktsubsidies zoals afgesproken in het Vlaams regeerakkoord 2024-2029, werd beslist om vanaf 2025 de sectorale korting voor de dienstboden op te heffen. Het effect van deze maatregel kan onvoldoende worden aangetoond. Bovendien is er met de dienstencheques een alternatief om arbeid en gezin beter te combineren. Ook het beperkte aantal VTE's verantwoordt een stopzetting van de maatregel. Daarnaast werd beslist om vanaf 2026 de sectorale korting voor de kunstenaars stop te zetten.

De sectorale doelgroepverminderingen dragen bij tot de realisatie van de operationele doelstelling 1: 'Versterkte activering van werkzoekenden, langdurig zieken en niet-beroepsactieven'.

Kredietevolutive:

(duizend euro)		
	VAK	VEK
BA 2025	52.418	52.418
<i>Index</i>	427	427
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	-4.559	-4.559
BO 2026	48.286	48.286
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutive:

Sinds 2024 maakt de uitbreiding van het toepassingsgebied bij de koopvaardij deel uit van de open end regeling die ook op de andere maatregelen op dit begrotingsartikel van toepassing is.

Bij de begrotingsaanpassing 2025 werd beslist om een besparing door te voeren van 10% op de werkgeversbijdragevermindering voor Zeevarenden. Meer bepaald is het vrijstellingspercentage van de globale basiswerkgeversbijdragen aan de Hulp- en Voorzorgskas voor Zeevarenden bij BVR per 1 oktober 2025 gedaald van 26,99% naar 24,26%. Gezien deze besparing in 2026 voor het eerst een volledig jaar beslaat, betekent dit een afname van het benodigd krediet voor 2026 met 2.522 keuro. Daarnaast werd bij BO 2026 beslist om de sectorale doelgroepvermindering voor de kunstenaars stop te zetten. Deze regelgevende wijziging wordt voorzien in te gaan per 1 april 2026. Dit brengt een bijkomende besparing van 1.726 keuro met zich mee.

Verder raamt de RSZ voor 2026 minder uitgaven op deze maatregel wat resulteert in een verdere bijstelling van -311 keuro van het krediet. Tenslotte wordt er een index van 427 keuro toegekend aan dit begrotingsartikel. Deze bewegingen brengen het finale krediet voor de sectorale doelgroepverminderingen voor het jaar 2026 op 48.286 keuro VAK/VEK.

(duizend euro)			
Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Lagere raming RSZ voor de sector van de zeevarenden.	-311	-311	Er is een lagere ingeschatte kredietbehoefte door een lagere raming van de RSZ voor de sector van de zeevarenden
Op 2 mei 2025 heeft de Vlaamse Regering principieel beslist om een besparing van 10% op de vrijstelling werkgeversbijdragen van de zeevarenden te realiseren. Deze kadert in de besparingen van het beleidsdomein Werk. Dit komt overeen met een daling van de vrijstelling van de basiswerkgeversbijdrage van 26,99% naar 24,261%.	-2.522	-2.522	De besparing op de doelgroepkorting voor de werkgeversbijdragen van de zeevarenden die werd beslist bij BA 2025 loopt in 2026 voor het eerst een volledig jaar. Dit brengt een bijkomende kredietdaling met zich mee.
Punctuele maatregel Werk - doelgroepkorting kunstenaars	-1.726	-1.726	Afschaffing van de sectorale doelgroepvermindering voor kunstenaars (per 1 april 2026)
TOTAAL	-4.559	-4.559	

TB0-1TDE2QH-IS - TEWERKSTELLINGSPROGRAMMA'S

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit begrotingsartikel werden de uitgaven van de maatregelen 'Gesco' en 'Aanwervingsincentives voor langdurig werkzoekenden' aangerekend waarbij de begunstigden deel uitmaakten van de Vlaamse consolidatiekring.

Kredietevolucie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2025	0	0
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2026	0	0
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolucie:

Er is geen budget meer beschikbaar op dit begrotingsartikel gezien de laatste gesco bij Kind en Gezin uit dienst ging in 2022 en de maatregel 'Aanwervingsincentives voor langdurig werkzoekenden' is hervormd tot een doelgroepvermindering voor personen zonder recente, duurzame werkervaring.

TBO-1TDE2QH-WT - TEWERKSTELLINGSPROGRAMMA'S**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit begrotingsartikel bevat de kredieten voor de maatregelen 'Derde Arbeidscircuit' (DAC) en 'Gesubsidieerde Contractuelen' (GESCO) bij vzw's. Het zijn beide tewerkstellingsmaatregelen die gericht waren op directe jobcreatie.

In het Programmadecreet bij de begroting 2025 van 20 december 2024 (artikel 58 tot en met 61) werden beide maatregelen stopgezet. De maatregel gesubsidieerde contractuelen (GESCO) liep af op 1 juli 2025. Voor DAC is er een opheffingsregeling uitgewerkt (BVR van 13 juni 2025). De loonsubsidie voor de tewerkstelling van werknemers met een DAC-statuuut wordt stopgezet met ingang van 1 oktober 2025. Er dient wel nog een loonsubsidie uitbetaald te worden voor de periode van de effectief gepresteerde opzegtermijnen.

Op dit begrotingsartikel gebeuren geen uitgaven meer voor de maatregel 'Aanwervingsincentives voor langdurig werkzoekenden'. Deze maatregel is sinds 1 oktober 2023 hervormd tot een doelgroepvermindering voor personen zonder recente, duurzame werkervaring.

Kredietevolucie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2025	3.773	4.327
<i>Index</i>	42	42
<i>Compensaties</i>	-104	-658
<i>Andere bijstellingen</i>	-421	-421
BO 2026	3.290	3.290
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolucie:

AWI

Bij BA 2025 is er nog 1 keuro VAK en 555 keuro VEK beschikbaar van de maatregel 'Aanwervingsincentives voor langdurig werkzoekenden'.

In 2026 verwachten we geen uitgaven meer voor de maatregel AWI gezien de maatregel op 1 oktober 2023 werd hervormd tot een doelgroepkorting voor personen zonder recente, duurzame werkervaring. Het krediet wordt in 2026 met andere woorden verminderd tot 0 keuro. Het resterend krediet (1 keuro VAK en 555 keuro VEK) wordt gecompenseerd naar de competitiviteitsprovisie (TB0-1TBE2AN-PR).

GESCO's

Bij BA 2025 is er een beschikbaar krediet van 426 keuro VAK/VEK. Gezien de maatregel is stopgezet vanaf 1 juli 2025, worden er in 2026 geen uitgave meer aangerekend. Veiligheidshalve wordt er wel nog 5 keuro VAK/VEK behouden voor eventuele achterstallen.

De vrijgekomen middelen, 421 keuro VAK/VEK, worden in uitvoering van het Vlaams Regeerakkoord 2024-2029 onder de noemer 'Rationalisering van de arbeidsmarktsubsidies', bijgesteld naar de algemene middelen.

DAC

Bij BA 2025 bedraagt het beschikbare budget 3.346 keuro VAK/VEK.

Het financieel effect van de opheffingsregeling is pas gekend van zodra alle keuzes van werkgevers met een DAC-werknemer in dienst zijn verwerkt. Niet alle werknemers zullen namelijk de voorziene opzegtermijnen presteren gezien andere pistes mogelijk zijn: huidige werkgever neemt het contract over, werknemer gaat elders aan de slag,... Gezien deze onzekerheid werd er beslist om bij BO 2026 enkel rekening te houden met natuurlijke afvloei (voornamelijk door pensionering). Deze mindere uitgave (103 keuro VAK/VEK) wordt gecompenseerd naar de competitiviteitsprovisie (TB0-1TBE2AN-PR).

Het totaal beschikbaar krediet (inclusief index) bedraagt 3.285 keuro VAK/VEK. Met deze middelen worden de loonsubsidies uitbetaald voor de periode van de effectief gepresteerde opzegtermijnen in 2026 alsook de verzekering voor arbeidsongevallen voor de DAC-werknemers en de uitkeringen voor de arbeidsongevallen Tewerkgestelde Werklozen en voor de beroepsziekten van Tewerkgestelde Werklozen.

(duizend euro)			
Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Naar TB0-1TBE2AN-PR	-103	-103	DAC: minuitgave door natuurlijke uitdoof van 103 keuro wordt gecompenseerd naar de competitiviteitsprovisie
Naar TB0-1TBE2AN-PR	-1	-555	AWI: minuitgave door stopzetting maatregel op 1 oktober 2023 wordt gecompenseerd naar de competitiviteitsprovisie
TOTAAL	-104	-658	

(duizend euro)			
Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting

Rationalisering van de arbeidsmarktsubsidies: GESCO	-421	-421	De versnelde stopzetting van de gescomaatregel op 1 juli 2025 houdt een besparing in van 421 keuro.
TOTAAL	-421	-421	

TBO-1TDE2QJ-WT - TRANSITIEPREMIE

Korte inhoud begrotingsartikel:

De middelen op dit begrotingsartikel dienen voor de financiering van de transitiepremie en dragen bij tot de realisatie van de operationele doelstelling 1 'Versterkte activering van werkzoekenden, langdurig zieken en niet-beroepsactieven' - luik 'Werkzoekenden op weg naar ondernemerschap ondersteunen'.

De transitiepremie is een maatregel die werkzoekenden wil stimuleren een zelfstandige activiteit in hoofdberoep op te starten. De maatregel trad in werking op 15 maart 2018.

De transitiepremie is van toepassing op uitkeringsgerechtigde werkzoekenden, ongeacht de leeftijd, die starten als zelfstandige in hoofdberoep, na het volgen van een pre- starterstraject.

Het is een premie voor maximaal 24 maanden, startend aan 500 euro/maand en (per kwartaal) dalend tot 150 euro/maand voor het laatste kwartaal. Het maximale (niet-geïndexeerde) bedrag dat men gespreid over 24 maanden kan ontvangen, is 7.800 euro.

De transitiepremie werd ook toegankelijk gemaakt voor niet-uitkeringsgerechtigde werkzoekenden zonder werk. Afhankelijk van de inschrijvingsduur bij de VDAB wordt een halve premie (na minstens 12 maanden inschrijving) of kwart premie (na minstens 6 maanden inschrijving) toegekend.

Bij BO 2026 werd beslist om de transitiepremie in het kader van de rationalisering van de arbeidsmarktsubsidies met ingang van 1 januari 2026 te laten uitdoven. Vanaf die datum is er geen nieuwe instroom in de maatregel meer mogelijk. Uit eerdere evaluaties blijkt dat de transitiepremie gepaard gaat met sterke selectie-effecten waarbij de premie vnl. hooggeschoolde profielen bereikt en het bereik bij niet-uitkeringsgerechtigden zeer laag is. Dit suggereert dat er voornamelijk een groep bereikt wordt die met grote waarschijnlijkheid ook zonder incentive als ondernemer gestart zou zijn.

Kredietevolucie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2025	5.986	5.986
<i>Index</i>	120	120
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	-2.200	-2.200
BO 2026	3.906	3.906
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolucie:

Uit evaluaties van de transitiepremie is gebleken dat het bereik van de premie bij niet-uitkeringsgerechtigden zeer laag is en dat er bovendien ook nog een breder ondersteuningsaanbod bestaat vanuit VLAIO om eenieder met ondernemersambities te ondersteunen.

Om deze redenen wordt bij BO 2026 beslist de transitiepremie vanaf 1 januari 2026 op te heffen voor nieuwe instromers. Personen die vóór 1 januari 2026 de premie aangevraagd hebben, kunnen deze nog gedurende de resterende wettelijke toekenningsperiode blijven ontvangen. De laatste uitbetalingen van transitiepremies zullen begin 2028 plaatsvinden.

Deze beslissing resulteert in een geraamde minderuitgave van 2.200 keuro in 2026. Bijgevolg daalt het beschikbare krediet tot 3.786 keuro bij BO 2026. Daar komt een bedrag van 120 keuro bij door indexatie, wat resulteert in een uiteindelijk budget van 3.906 keuro VAK/VEK.

(duizend euro)			
Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Rationalisering arbeidsmarktsubsidies - Punctuele maatregel Werk	-2.200	-2.200	Bijstelling wegens opheffing van de transitiepremie voor nieuwe instromers vanaf 1 januari 2026. Dit kadert in de rationalisatie van de arbeidsmarktsubsidies zoals opgenomen in het regeerakkoord.
TOTAAL	-2.200	-2.200	

TB0-1TDE2QK-WT - SOCIAAL FONDS VOOR HET SOCIO-CULTUREEL WERK

Korte inhoud begrotingsartikel:

De middelen op dit begrotingsartikel werden voorzien voor Taalcoaching op de opleidingsvloer en outreachende activering. In het licht van het kerntakendebat bij VDAB werd beslist om deze subsidiëring en dus ook de bijhorende middelen over te hevelen naar het departement WEWIS.

Kredietevolucie:

(duizend euro)		
	VAK	VEK
BA 2025	0	0
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	1.343	1.343
BO 2026	1.343	1.343
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolucie:

In 2025 wordt deze subsidie hervormd. Er wordt een decretale basis voorzien en de financiering wordt in overeenstemming gebracht met VCO en de Europese staatsteunregels.

In afwachting van de hierboven beschreven hervorming, werd in 2025 dit budget meegenomen in de besparingen in het kader van de rationalisering arbeidsmarktsubsidies. Bij BO 2026 wordt dit via een bijstelling van 1.343 keuro VAK/VEK teruggedraaid.

Het beschikbare krediet bij BO 2026 komt zo neer op 1.343 keuro VAK/VEK.

(duizend euro)			
Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Regeerakkoord: rationalisering arbeidsmarktsubsidies. Eénmalige besparing in 2025	1.343	1.343	Terugdraaiing éénmalige besparing SFSCW bij BO 2025 in het kader van de rationalisering van de arbeidsmarktsubsidies
TOTAAL	1.343	1.343	

TB0-1TDE2QL-IS - VLAAMSE RADIO- EN TELEVISIEOMROEP

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit artikel bevatte in 2022 en 2023 een facultatieve toelage voor de VRT. Sinds 2024 is VDAB de trekker voor dit project waardoor de middelen teruggeplaatst zijn naar Focus op Talent (TB0-1TDE2SC-WT).

Kredietevolutie:

(duizend euro)		
	VAK	VEK
BA 2025	0	0
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2026	0	0
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Ook bij begrotingsopmaak 2026 zijn er geen middelen meer voorzien.

TB0-1TDE2QX-IS - VDAB - WERK-ZORGTRAJECTEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel omvat de kredieten toegewezen aan de VDAB in kader van het decreet over de werk- en zorgtrajecten.

Kredietevolutie:

(duizend euro)		
	VAK	VEK
BA 2025	4.860	4.860
<i>Index</i>	80	80
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2026	4.940	4.940

Aanwending VAK-ruiter		
-----------------------	--	--

Inhoudelijke toelichting kredietevolutive:

De middelen op dit begrotingsartikel evolueren van 4.860 keuro VAK/VEK naar 4.940 keuro VAK/VEK.

Er wordt 80 keuro VAK/VEK index toegekend aan VDAB voor werk-zorgtrajecten bij BO 2026.

TB0-1TDE2QY-IS - VDAB

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel bevat de middelen voor de kernopdrachten van de VDAB inzake het bevorderen van transitie naar werk en het faciliteren van werk, de beleidskredieten voor de loopbaancheques en kredieten financiering van OCMW's in kader van de begeleiding van leefloners, de wijk-werk cheque, middelen tijdelijke werkervaring en het tenderbeleid VDAB.

Het omvat ook de middelen voor de lonen en de werking van het agentschap.

Kredietevolutive:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2025	554.106	554.106
<i>Index</i>	7.175	7.175
<i>Compensaties</i>	-304	-304
<i>Andere bijstellingen</i>	-20.026	-20.026
BO 2026	540.951	540.951
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutive:

De middelen op dit begrotingsartikel dalen van 554.106 keuro VAK/VEK naar 540.951 keuro VAK/VEK.

Als gevolg van een indexatie BO 2026 stijgen de middelen met 7.175 keuro VAK/VEK.

Daarnaast bespaart VDAB **20.000 keuro** op haar werking, conform het regeerakkoord inzake efficiëntie en kerntaken.

Inzake budgetoverdracht in het kader van de inkanteling vastgoed en personeelsmobiliteit van VDAB naar HFB zijn er enkele compensaties doorgevoerd:

Het éénmalige gedeelte ten bedrage van 39 keuro VAK/VEK van het werkingskrediet (rugzakfinanciering) wordt teruggegeven aan VDAB.

Voor de overdracht van personeel van VDAB naar HFB zijn enkele negatieve compensaties:

- **244 keuro** loonkrediet VAK/VEK, overeenstemmend met de resterende 5/12 van het jaarlijkse loonkrediet voor de betrokken personeelsleden die per 1 juni 2025 werden overgedragen.

- **25 keuro VAK/VEK** werkingskrediet, als aanvulling op het recurrent deel van de rugzakfinanciering.
- **26 keuro VAK/VEK** voor de "pool der parastatalen". Dit komt overeen met de resterende 5/12 van vorig jaar

Daarnaast is er nog een compensatie van **-74 keuro** voor het actieplan Energie-efficiëntie BO 2026.

(duizend euro)			
Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Naar SH0-1SAA2ZZ-WT	-25	-25	Naar aanleiding van de inkanteling van het vastgoed naar HFB, mag het recurrente deel van de rugzakfinanciering (25 kEUR werkingskrediet) worden toegewezen aan begrotingsartikel SH0-1SAA2ZZ-WT
Van SH0-1SAA2ZZ-WT	39	39	Eenmalig BO 2025: Compensatie eenmalig gedeelte rugzakje personeelsoverdracht naar HFB i.k.v. inkanteling vastgoed
Naar SH0-1SAA2ZZ-LO	-244	-244	Compensatie recurrent gedeelte loon personeelsoverdracht naar HFB i.k.v. inkanteling vastgoed
Naar CB0-1CBX2AC-PR	-74	-74	Actieplan Energie-efficiëntie BO 2026
TOTAAL	-304	-304	

(duizend euro)			
Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Eenmalig BA 2025: De rationalisering van de arbeidsmarktsubsidies	455	455	Bij BA 2025 werd de besparing nog niet recurrent ingeschreven vandaar de terugzetting
Masterplan inkanteling vastgoed	-26	-26	Nota VR "Masterplan inkanteling vastgoed" (VR 2020 1707 DOC.0860/1BIS) Pool der parastatale - naar algemene middelen (5/12de)
Rationalisering van de arbeidsmarktsubsidies	-455	-455	De besparing doorgevoerd bij BA

			2025 wordt bij BO 2026 recurrent gemaakt
RA en Centenboekje - besparing VDAB efficiëntie/kerntaak	-20.000	-20.000	Zoals bepaald in het regeerakkoord 2024-2029
TOTAAL	-20.026	-20.026	

TB0-1TDE5QY-IS - VDAB

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel omvat de VDAB-toelage voor investeringsuitgaven, zowel vanuit Facility voor het verder realiseren van de VDAB-nabijheidsstrategie, vanuit Arbeidsmarktbeheer voor het realiseren van de competentieversterkende maatregelen als voor ICT-uitgaven (hardware/software).

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2025	15.049	20.118
<i>Index</i>	-29	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	-5.000
BO 2026	15.020	15.118
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

De VEK-middelen op dit begrotingsartikel evolueren van 20.118 keuro VEK naar 15.118 keuro VEK en VAK daalt van 15.049 keuro naar 15.020 keuro omwille van een correctie op index BA 2025.

In 2026 worden de eerder voorziene middelen 5.000 keuro(VEK) uit 2025 voor de Mastercampus VDAB Roeselare teruggenomen.

	(duizend euro)		
Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Eenmalig BO 2025: Goed zetten bijkomend investeringskrediet MC Roeselare in 2024	0	-5.000	Terugzetting middelen Mastercampus Roeselare naar de algemene middelen. Werden éénmalig bij BO 2025 nog toegekend.
TOTAAL	0	-5.000	

1.3.2. Overige entiteiten onder toezicht

VLAAMSE DIENST VOOR ARBEIDSBEMIDDELING EN BEROEPSOPLEIDING

Ontvangsten

ESR 16.11: +6.489 keuro (BO 2026 = 81.924 keuro)

De inkomsten onder ESR 16.11 stijgen met 6.489 keuro tot 81.924 keuro. De inkomsten uit RIZIV zullen naar verwachting **stijgen met 12.362 keuro**, wat het totaal op 65.667 keuro brengt. Voor 2026 worden er 14.667 gestarte trajecten verwacht in een opbouw naar 20.000 trajecten in 2028 (2025 = 12.000 gestarte trajecten). Daarentegen zal de bijdrage uit wijk-werken licht **afnemen met 920 keuro**, waardoor deze inkomsten op 4.776 keuro zullen uitkomen. De overige opbrengsten, waaronder die uit webdiensten en de opleidingsclusters, zullen naar verwachting eveneens dalen, met een **afname van 4.953 keuro**. Deze daling wordt voornamelijk veroorzaakt door de oplevering van de vaarsimulator in 2025 met eenmalige doorfacturatie (2,2 mio) van het aandeel van de baggersector in 2025. Daarnaast is er een reclassificatie van de middelen vanuit EFRO voor Mastercampus Roeselare en het Vlaamse Klimaatfonds (VKF) naar de Europese subsidies (39.10)

ESR 38.10: -2.089 keuro (BO 2026 = 300 keuro)

Deze ontvangsten betreffen Vlaamse Cofinanciering voor leerjobs (begeleid ervaringstraject voor het behalen van een beroepskwalificatie)

ESR 39.10: -7.210 keuro (BO 2026 = 38.729 keuro)

De ontvangsten uit Europese subsidies ESF-regiedossiers (activering) dalen met 9.113 keuro tot 35.949 keuro voor BO2026. Het omvat inkomsten uit 4 regie-dossiers (30.183 keuro), inkomsten ter ondersteuning van digitale en groene transitie (5.000 keuro) en technische bijstand (605 keuro). De regiedossiers betreffen verschillende tenders (overheidsopdrachten) met partners die medegefinancierd worden door ESF. Europese subsidies EGF ter ondersteuning van ontslagen werknemers ten gevolge van herstructurering worden nog niet ingeschreven in de begroting 2026. Deze kunnen ESR-matig pas worden ingeschreven na beslissing van de Europese Commissie. Aan uitgavenzijde worden deze bijkomende begeleidingstrajecten (outplacement) ook nog niet gebudgetteerd. De overige Europese inkomsten stijgen van 877 keuro tot 2.780 keuro.

ESR 46.10: -13.075 keuro (BO26 = 545.891 keuro)

Indexatie op TB0-1TDE2QY-IS: **+7.175 keuro**

Indexatie op TB0-1TDE2QX-IS: **+80 keuro**

Compensaties op TB0-1TDE2QY-IS: **-304 keuro**

In het kader van de afspraken bij BO2026 wordt het eenmalige gedeelte van het werkingskrediet (rugzakfinanciering) teruggegeven aan VDAB. Het betreft een bedrag van **+39 keuro**.

Bij BO2026 worden bijkomende middelen voorzien om het resterende deel van de compensaties voor de overdracht van personeel van VDAB naar HFB op kruissnelheid te brengen. Dit betreft:

- **244 keuro** loonkrediet, overeenstemmend met de resterende 5/12 van het jaarlijkse loonkrediet voor de betrokken personeelsleden die per 1 juni 2025 werden overgedragen.
- **25 keuro** werkingskrediet, als aanvulling op het recurrent deel van de rugzakfinanciering.

Voor het Actieplan Energie-efficiëntie krijgt VDAB een compensatie van **-74 keuro** in 2026.

Andere bijstellingen op TB0-1TDE2QY-IS, in verband met de overdracht van personeel van VDAB naar HFB, bedragen **-26 keuro** (5/12de). Dit betreft de inkanteling van HFB (de pool der parastatalen).

Nieuw beleid en besparingen op TB0-1TDE2QY-IS: **-20.000 keuro**

-20.000 keuro VDAB bespaart in 2026 20.000 keuro op haar werking, conform het regeerakkoord inzake efficiëntie en kerntaken.

ESR 46.40: +200 keuro

Er wordt 200 keuro inkomsten begroot betreffende het fonds voor innoveren en ondernemen (FIO). Ditzelfde was begroot voor BA 2025.

ESR 49.35: +120 keuro (BO 2026 = 2.120 keuro)

De ontvangsten uit het samenwerkingsakkoord met ACTIRIS stijgen met 120 keuro tot 2.120 keuro.

ESR 66.11: -5.000 keuro (BO 2026 = 15.118 keuro)

Er vindt een daling plaats van 5.000 keuro op de investeringstoelage door een eenmalige goedzetting van bijkomende investeringskrediet MC Roeselare in 2024. In 2026 komt het totaal van deze toelage daarmee op een totaal van 15.118 keuro.

ESR 88.17: +11.009 keuro

VDAB verwacht dat het vastgestelde recht uit BA 2025 op Europese inkomsten wordt uitbetaald in 2026. De raming voor deze post bedraagt 68.135 keuro

Uitgaven

ESR 03.22: -16.100 keuro

De VDAB heeft in 2025 een renteloze financiering van 10.000 keuro afgesloten via Dienst Afzonderlijk Beheer (DAB) 'Investeringsprogramma Energiebeheer Overheidsgebouwen'. In 2026 zal er voor **8.600 keuro** van de lening worden opgenomen ter financiering van de loopbaancampus Roeselare. Bijkomend zal de verkoop van het gebouw in de Wetstraat worden gerecupereerd in 2026 voor een bedrag van **7.500 keuro**. We verwijzen hiervoor naar de nota Vlaamse regering "VR 2017 0707 DOC.0711_1- Goedkeuring voor de realisatie van de Mastercampus te Roeselare".

ESR 11: +1.040 keuro (BO 2026 = 383.439 keuro)

De totale loonkost VDAB wordt begroot op 383.439 keuro of een toename van 1.040 keuro t.o.v. 2025.

ESR 12.11: +8.674 keuro (BO2026 = 275.441 keuro)

Er is een rem op de algemene werkingskosten 12.11 voor een totaal van 12.500 Keuro. De toename van 8.674 Keuro is dan een gedeeltelijke compensatie van deze uitgavenrem.

Detail algemene werkingskosten

De werkingskosten binnen ISE "werk" omvat de centrale werkingsuitgaven arbeidsmarktbeheer, de werkingskosten van de centrale stafdiensten waaronder I&T, de werkingskosten van de ondersteunende diensten "organisatiebeheer" en de centrale tenders of overheidsopdrachten.

De centrale werkingsuitgaven arbeidsmarktbeheer voor een totaal van **25 miljoen euro** omvatten de uitgaven van de centrale dienstverlening voor een totaal van 6,9 miljoen euro. de belangrijkste uitgaven zijn de centrale werkingskosten van de clusters (zorg & onderwijs, hout & bouw, industrie...) en de cursistenadministratie. Daarnaast zijn er ook de uitgaven voor Ontwikkeling Van De Dienstverlening, digitale dienstverlening en strategie en samenwerking.

De centrale stafdiensten voor een totaal van **103,9 miljoen euro** omvat grotendeels de I&T werkingskosten voor een totaal van 103,0 miljoen euro. Dit omvat de werkingskosten voor hardware, software, security, I&T uitrusting voor de competentiecentra, inhuring externen voor ontwikkeling, telefonie, uitgaven infrastructuur en datacenter.

De werkingskosten organisatiebeheer, voor een totaal van **49,7 miljoen euro** omvat de werkingskosten facility (onderhoud en werkingskosten gebouwen, fleet etc..), werkingskosten organisatieontwikkeling, communicatie, werkingskosten personeel en opleidingskosten en IDPB.

De centrale tenders of samenwerking met partners via overheidsopdrachten is een laatste luik van de algemene werkingskosten voor een totaal van **96,3 miljoen euro** met als belangrijkste de tenders Gespecialiseerde trajectbepaling en -begeleiding, de vouchers, de GLOW en ondernemerschap VLAIO.

ESR 12.12: +0 keuro (BO 2026 = 14.800 keuro)

VDAB is actief op 127 sites waarvan 82 in lange termijn huur.

ESR 31.31: +0 keuro (BO 2026 = 124 keuro)

Stimuleringsbeleid blijft ongewijzigd.

ESR 31.32: -1.701 keuro (BO 2026 = 5.581 keuro)

De verdere evolutie van financiering van partners via subsidies naar tenders leidt tot een daling van 1.701 keuro tot een totaal van 5.581 keuro. De algemene subsidies **dalen met 1.544 keuro** tot 5.581 keuro. De grootste budgetten binnen deze post blijven de lokale partnerschappen ESF (3,7 mio) en de middelen voor Gespecialiseerde opleiding, begeleiding en bemiddeling (GOB) (1,7 mio). De lokale partnerschappen ESF, gestart in 2014, kennen een lichte stijging omwille van prijsaanpassingen (overheadkosten) in 2026. Voor GOB wordt geen verlenging voorzien, waardoor de subsidies in 2026 uitlopend

zijn. Daarnaast zijn de subsidies voor de Transitiepunten in 2026 volledig afgebouwd.

ESR 32: -5 keuro (BO 2026 = 1.220 keuro)

De begroting voor BTOM (Bijzondere TewerkstellingsOndersteunende Maatregelen) voor reiskosten en arbeidsgereedschap blijft constant op een totaal van 1.220 keuro.

ESR 34.31: -80 keuro (BO 2026 = 14.421 keuro)

De financiële tegemoetkoming aan wijkwerkers bedraagt 3.754 keuro. Dit is een daling van **80 keuro** ten opzichte van BA 2025. De loopbaancheques worden zoals vorig jaar ingeschat op 10.667 keuro.

ESR 43: -738 keuro

POD MI voor leefloners wordt **1.307 keuro** lager ingeschat dan in 2025 (begroot op 83.693 keuro). De TWE begeleidingsvergoeding stijgt met **600 keuro** tot 35.000 keuro. De vergoeding aan de wijkwerk-organisatoren daalt met **31 keuro** tot een totaal van 1.873 keuro.

ESR 74: -2.397 keuro (BO 2026 = 7.777 keuro)

De investeringen in roerende goederen daalden met - 2.397 keuro tot een totaal van 7.777 keuro. De ICT-investeringen dalen met **215 keuro** ten opzichte van 2025 (begroot op 2.250 keuro). De investeringen in de arbeidmarktdienstverlening dalen met **2.182 keuro** tot 3.527 keuro. De investeringen in facility blijven hetzelfde als vorig jaar met exact 2 mio.

ESR 84.17: -3.399 keuro

Prefinanciering van Europese subsidies: De subsidies die zullen worden ontvangen van de EU na 2026, ingeschat op een totaal van 52.054 keuro worden geboekt op een basisallocatie in de uitgaven met een economische code 84.17.

ESR 91.31: +0 keuro (BO 2026 = 20 keuro)

Terugbetaling lening DAB-fonds.

2. ISE: LOOPBANEN, MVG excl. DAB

2.1. niveau van ISE LOOPBANEN

Strategische doelstellingen op het

SD2: Talent aan het werk houden in dynamische loopbanen en een werkbare combinatie arbeid-privé

Het geheel van acties onder dit structuurelement kadert binnen Strategische doelstelling 2: Talent aan het werk houden in dynamische loopbanen en een werkbare combinatie arbeid-privé.

Om mensen langer en met meer werkplezier aan de slag te houden in een snel veranderende arbeidsmarkt is het nodig om de loopbanen van mensen te versterken. We zetten in op meer actieve, dynamische en duurzame loopbanen met voldoende transitiemogelijkheden en loopbaanmobiliteit en met een werkbare combinatie werk-privé. Dat is nodig om mensen wendbaar en weerbaar te maken in het licht van de transformatie van onze economie maar ook om hen langer en met meer werkplezier op de arbeidsmarkt te houden en de uitstroom naar bijvoorbeeld ziekte en invaliditeit af te remmen.

Voor de ISE Loopbanen volgen we het gemiddeld aantal loopbaan jaren op, met een waarde van 36,9 jaar in 2024, naast de deelindicator werk-privébalans binnen de werkbaarheidsmonitor. In 2023 rapporteerden 12,9% van de werknemers een onevenwicht in de werk- privécombinatie en 29,8% van de zelfstandigen een onevenwicht in de werk- privécombinatie. Voor beide groepen wensen we de prevalentie van dit onevenwicht zo laag mogelijk te houden. Meer informatie kan gevonden worden in bijlage XI.

2.2.

Operationele doelstellingen

OD2: Inzetten op duurzame loopbanen en een werkbare combinatie arbeid-privé

We maken werk van een loopbaanversterkend beleid voor de arbeidsmarkt. Via een robuust combinatiemodel met gezinsvriendelijke regelingen, diensten en voorzieningen (bv. dienstencheques, zorgkrediet, ...) voor de verschillende fases van de loopbaan dragen we bij aan een meer werkbare combinatie van werk en privé. De doelstelling is om mensen maximaal inzetbaar te houden voor de arbeidsmarkt, en daarbij ook oog te hebben voor hun welzijn en de combinatie arbeid- gezin te faciliteren.

Een toekomstplan voor de dienstencheques¹⁰

De dienstencheques vormen een belangrijk instrument om werk en privéleven beter combineerbaar te maken. Ze bieden gezinnen meer tijd en ademruimte om werk, gezinsleven en sociaal leven beter op elkaar te kunnen afstemmen. Ze bestrijden ook zwartwerk door het creëren van reguliere jobs voor kortgeschoolden. Via deze maatregel investeren we 1,66 miljard in werkbaarheid en activering. We nemen

¹⁰ Zie ook TB0-1TDE2RA-PA, TB0-1TDE2RA-WT, p.45.

maatregelen om het systeem betaalbaar en beheersbaar te houden, zodat we de doelstellingen kunnen blijven realiseren.

- We volgen de financiële gezondheid van de dienstencheque-ondernemingen en de prijszetting in de sector verder op.
- We gaan – zonder de rendabiliteit uit het oog te verliezen – in overleg met de sector over de administratiekosten. Dit doen we op basis van de monitoringstool die we hierrond ontwikkelden in 2025 en met oog voor de transparantie tegenover de consument en voor de arbeidsomstandigheden van het personeel.
- We bekijken in welke mate het Vlaams opleidingsfonds dienstencheques kan hervormd worden met het oog op de maximale benutting van het fonds en focussen vooral op opleidingen rond werkbaar werk.

Aanmoedigingspremies selectiever en doelmatiger inzetten¹¹

Met betaalde gemotiveerde verlofstelsels kunnen werknemers arbeid en zorg/opleiding op een evenwichtigere manier combineren. Ze blijven daardoor inzetbaar op de arbeidsmarkt en het welzijn van de betrokken gezinnen verhoogt.

Met het Vlaams zorgkrediet heeft Vlaanderen al een stelsel in handen voor de publieke sector. Daarbovenop zijn er voor de private en socialprofitsector bijkomende premies die werknemers onder bepaalde voorwaarden kunnen aanvragen naast de onderbrekingsuitkeringen bij de RVA (zoals tijdskrediet en thematische verloven).

We bekijken de aanmoedigingspremies in het licht van de lopende federale hervormingen. Ter ondersteuning van beleidskeuzes bij mogelijke aanpassingen, evalueren we de maatregel.

Inzetten op loopbaanondersteuning voor werkenden

In een goed functionerende en dynamische arbeidsmarkt is het essentieel dat zowel werknemers als werkgevers actief investeren in duurzame loopbanen. Dit betekent dat werknemers zelf het heft in handen nemen en bewust keuzes maken over hun loopbaan en dat werkgevers proactief mogelijkheden bieden voor talentontwikkeling.

VDAB focust op de kerntaak van matching. Uitzonderingen hierop vertrekken vanuit kostenefficiëntie. Zo worden digitale tools of online opleidingen die ontwikkeld werden vanuit arbeidsmarktgerichte noden van niet-werkende werkzoekenden, opengesteld voor werknemers. Daarnaast stelt VDAB zijn dienstverleningsaanbod (o.a. via Sociale Interventieadviseurs en het Sociaal Interventiefonds) open ter ondersteuning van met ontslag bedreigde werknemers die (gedwongen) de organisatie moeten verlaten. Deze werknemers kunnen beschouwd worden als “werkzoekenden”. Gezien het stijgend aantal herstructureringen en faillissementen werd het team van sociale interventieadviseurs van VDAB via interne verschuivingen tijdelijk versterkt.

Het creëren van duurzame loopbanen en het vermijden van uitval naar werkloosheid of inactiviteit vereist ook een aanpak die verschillende bevoegdheden en bestuursniveaus overstijgt. We rekenen dan ook op partners en stakeholders binnen

¹¹ Zie ook TB0-1TDE2RB-WT, TB0-1TDE2RC-WT, TB0-1TDE2RD-WT en TB0-1TDE2RE-WT (zie p.47 en volgende).

en buiten ons beleidsdomein, op verschillende beleidsniveaus, om deze gedeelde doelstelling samen te realiseren. Zo vormen preventie van zieke werknemers, bijscholing en omscholing, acties gericht op retentie van werknemers, het inzetten op zinvolle werk-naar-werk-transities, ... belangrijke hefboomen waar ook anderen in de lead zitten om een loopbaanperspectief voor iedere burger en werkgever mogelijk te maken en zo de ambities rond de werkzaamheidsgraad mogelijk te maken.

We moedigen werknemers aan om hun loopbaan in handen te nemen. We hervormen het bestaande systeem van loopbaancheques naar een nieuw model van loopbaankrediet tegen uiterlijk 01/01/2027. Met deze nieuwe digitale portefeuille kunnen burgers op eenvoudige wijze rechtstreeks toegang krijgen tot loopbaanbegeleiding, zonder onnodige tussenstructuren. Niet alleen zullen burgers in dit nieuwe systeem rechtstreeks bij een loopbaanbegeleider kunnen aankloppen, op hun beurt zullen de loopbaanbegeleiders rechtstreeks door de overheid vergoed worden voor de geleverde diensten. Daarbij wordt blijvend ingezet op het behalen van een beroepskwalificatie voor loopbaanbegeleiders. Dankzij deze hervorming ontstaat geleidelijk een overgang van het gesubsidieerde landschap naar een meer marktgedreven werking. Zo werken we toe naar een duurzamere en efficiëntere sector, die ruimte biedt voor groei en professionalisering. We combineren op deze manier de voordelen van een dynamische markt met een lage financiële drempel voor iedereen die een nieuwe stap wil zetten in zijn of haar loopbaan. Met het oog op deze hervorming heeft de Vlaamse Regering op 27 juni 2025 een conceptnota goedgekeurd, die nu wordt omgezet in regelgeving. Het systeem van het loopbaankrediet zal beheerd worden door het departement WEWIS.

In afwachting van het loopbaankrediet voorzien we bij BVR vastgelegde overgangsmaatregelen die ingaan vanaf 01/11/2025. Aangekochte loopbaancheques kunnen verder ingezet worden. Het recht wordt evenwel beperkt tot één loopbaancheque – goed voor vier uur loopbaanbegeleiding – en de geldigheidsduur ervan wordt beperkt tot zes maanden. De eigen bijdrage voor de loopbaancheque wordt verhoogd en de vergoeding die gemandateerde loopbaanbegeleiders ontvangen, wordt verlaagd.

Loopbaankrediet zal beschikbaar zijn voor werkende burgers met minstens zeven jaar werkervaring. Omdat ook jongeren bij de start van hun loopbaan geregeld worstelen met loopbaanvragen, maken we voor de eerste keer Europese middelen vrij voor de loopbaanoriëntatie van jongeren die klaar zijn voor werk of die al werken, maar nog niet goed weten welke richting ze uit willen. De oproep hiertoe werd gelanceerd. Deze dienstverlening richt zich op laagdrempelige, toegankelijke begeleiding, die jongeren met advies over de verschillende beroeps- en leermogelijkheden gratis helpt hun competenties en mogelijkheden te ontdekken en hoe ze die kunnen inzetten om een duurzame job te vinden die bij hen past. Loopbaanoriëntatie voor jongeren start in het voorjaar van 2026 en vormt een aanvulling op het huidige oriëntatieaanbod van VDAB. Hiermee kom ik ook tegemoet aan de vraag van de SERV en Jong SERV in zijn advies 'Investeren in Leren' om ook een aanbod loopbaanbegeleiding voor jongeren te voorzien.

Ook in het kader van loopbaanondersteuning nemen we samen met de andere gewesten en de federale overheid deel aan een OESO-studie rond mid-career mobility. Hierin evalueren we het huidige loopbaanondersteunende beleid vanuit het perspectief van de ouder wordende werknemer. Volgens de voorziene planning zal de studie worden opgeleverd in het najaar van 2026. Op basis van deze resultaten zetten we

verder in op een gerichte omkadering van werkgevers en werknemers op vlak van werkbaar werk en loopbaanbeleid.

2.3.
begrotingsjaar

Budgettair kader voor het

LOOPBANEN, MVG excl. DAB

(duizend euro)

	AO			TO		
	BA 2025	evolutie	BO 2026	BA 2025	evolutie	BO 2026
ESR-ontvangsten (werking en toelagen (OW))	8.339	-8.119	220	0	0	0
Toelagen (ontvangsten interne stromen (OI))	0	0	0	0	0	0
Overige (ontvangsten leningen (OL), ontvangsten participaties (OP); geen ESR-impact)	269.376	-269.376	0	0	0	0
Totaal	277.715	-277.495	220	0	0	0

Inhoudelijke toelichting evolutie:

De verwachte ontvangsten in 2026 bedragen 220 keuro. Deze zijn afkomstig van vorderingen ten aanzien van erkende dienstenchequebedrijven en de uitgiftemaatschappij. De geraamde ontvangst verminderd met 277.495 keuro. Dit is hoofdzakelijk het gevolg van het nieuwe dienstenchequemodel sinds 1 juni 2025 waarbij er wordt aangerekend op prestatiedatum. Hierdoor dient er op het einde van het jaar geen bedrag meer als voorschot te worden aangerekend (PA-artikel aan uitgavenzijde). Bijgevolg dient er het jaar erop geen ontvangst te worden geregistreerd op het ontvangstenartikel TB0-9TDEARA-OP.

(duizend euro)

	VAK			VEK		
	BA 2025	evolutie	BO 2026	BA 2025	evolutie	BO 2026
ESR-uitgaven (werking en toelagen (WT), lonen (LO), provisies (PR))	1.699.286	56.765	1.756.051	1.699.286	56.765	1.756.051

Toelagen (interne stromen (IS))	0	0	0	0	0	0
Overige (leningen (LE), participaties (PA); geen ESR-impact)	45.000	- 45.000	0	45.000	- 45.000	0
Totaal	1.744.286	11.765	1.756.051	1.744.286	11.765	1.756.051
Aanwending VAK-ruiter						

Inhoudelijke toelichting evolutie:

Het inhoudelijk structuurelement (ISE) 'Loopbanen' overkoepelt aan uitgavenzijde drie maatregelen: de dienstencheques, het Vlaams Zorgkrediet (Gemeenschap en Gewest) en de aanmoedigingspremies (Landingsbanen en Social Profit en Privé).

Onder paragraaf 2.3.1. worden de bijhorende begrotingsartikelen meer in detail besproken.

De middelen op dit ISE dragen bij tot de realisatie van de strategische doelstelling SD2: 'Talent aan het werk houden in dynamische loopbanen en een werkbare combinatie arbeid-privé'.

Het totaal krediet voor dit ISE stijgt ten opzichte van BA 2025 met 11.765 keuro. Dit is een stijging met 0,7%. De globale stijging wordt sterk verminderd door de beweging die gebeurt op het PA-artikel (-45.000 keuro) van de dienstencheques waardoor het krediet op dit artikel gelijkgesteld wordt aan 0 keuro.

Op ESR-uitgavenniveau tekent zich er een grotere kredietstijging af. Het krediet neemt toe met 56.765 keuro of 3,3% ten opzichte van BA 2025. Het grootste deel van de stijging (48.615 keuro) is te verklaren door de toekenning van de index. Daarnaast vloeit er in totaliteit 14.329 keuro vanuit de algemene middelen om tegemoet te komen aan de hogere prognoses voor de maatregelen dienstencheques (13.284 keuro) en het Vlaams Zorgkrediet motief zorg (+1.045 keuro). Deze krediettoename wordt getemperd door de uitdooft van de loopbaanonderbreking (-1.803 keuro) en het lager verwacht aantal dossiers bij de maatregel aanmoedigingspremies (Landingsbanen en Social Profit en Privé) (-1.116 keuro).

In totaliteit gaat het met andere woorden om een netto stijging van 11.410 keuro.

Tot slot wordt er 3.260 keuro gecompenseerd naar de ISE 'Competenties' om op die manier alle middelen van de verschillende opleidingsincentives onder één ISE samen te brengen. Deze compensatie omvat de middelen van het opleidingskrediet en het zorgkrediet met motief opleiding.

2.3.1. Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)

Ontvangstenartikelen

TB0-9TDEARA-OP - DIENSTENCHEQUES

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel kwam tegemoet aan de specifieke aanrekeningsmethodiek van de subsidiefacturen dienstencheques, zoals afgesproken met het Rekenhof. De nog niet-verschuldigde subsidies werden aangerekend op het begrotingsartikel TB0-1TDE2RA-PA als 'voorschotten'. Bij de oplevering van de prestaties werd de vooruitbetaling afgeboekt als een kredietaflossing en de volledige uitgave aangerekend op het begrotingsartikel TB0-1TDE2RA-WT. Tegenover de ontvangen voorschotfacturen staan ontvangsten, die op dit besproken begrotingsartikel worden aangerekend. Dit ontvangstenartikel is met andere woorden gekoppeld aan de het begrotingsartikel dat het voorschot uitdrukt (TB0-1TDE2RA-PA).

Op 1 juni 2025 ging er een nieuw dienstenchequemodel van start waarbij alleen nog digitale dienstencheques uitgegeven worden. In het nieuwe model worden de subsidies niet langer gefactureerd op basis van de aankoopdatum, maar op basis van de prestatiedatum van een dienstencheque. Dat betekent dat de facturen van november en december van 2025 niet meer als voorschotfacturen (TB0-1TDE2RA-PA) zullen worden beschouwd. Bijgevolg is het PA-artikel sinds BO 2025 niet meer nodig voor de correcte aanrekening van de facturen. Het OP-artikel blijft echter wel behouden gezien er een voorschot van 45.000 keuro op het PA-artikel wordt uitbetaald aan de uitgiftemaatschappij (voor meer uitleg zie TB0-1TDE2RA-PA). Tegenover deze voorschotfactuur staan finaal, bij het einde van de overheidsopdracht, ontvangsten voor de overheid.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	AO	TO	LO
BA 2025	269.376	0	0
Bijstellingen BO 2026	-269.376	0	0
BO 2026	0	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Aan het einde van de overheidsopdracht wordt het voorschot terugbetaald en aldus aanrekenbaar op dit OP-artikel. Tot die datum gebeuren er voor het uit te betalen voorschot van 45 miljoen euro geen aanrekeningen op dit OP-artikel. Aldus wordt bij begrotingsopmaak 2026 de geraamde ontvangst gelijkgesteld aan 0 euro. De bijstelling bedraagt met andere woorden -269.376 keuro.

TB0-9TDEARA-OW - DIENSTENCHEQUES

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit begrotingsartikel komen de ontvangsten en vorderingen toe in het kader van de maatregel dienstencheques. Het omvat meer bepaald de vorderingen ten aanzien van erkende dienstenchequebedrijven en de uitgiftemaatschappij.

Kredietevolutie:

	AO	TO	LO
BA 2025	8.339	0	0
Bijstellingen BO 2026	-8.119	0	0
BO 2026	220	0	0

(duizend euro)

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

De geraamde ontvangst wordt bij BO 2026 met 8.119 keuro naar beneden bijgesteld tot 220 keuro. Dit is hoofdzakelijk het gevolg van de minderontvangst (-7.946 keuro ten opzichte van BA 2025) van de vervallen dienstencheques door het in voege treden van het nieuw dienstenchequemodel sinds 1 juni 2025.

Vanaf dat moment is het nieuwe digitale model in werking getreden en worden de subsidies gefactureerd op basis van de prestatiedatum en niet langer op basis van de aankoopdatum.

In het nieuwe dienstenchequemodel wordt de vervaldatum van dienstencheques van het gewone stelsel de facto afgeschaft. Er wordt namelijk een automatische terugbetaling van de aanschafwaarde voorzien aan de gebruiker tenzij een dienstencheque niet meer kan toegewezen worden aan een gebruiker. Aangezien er voor een vervallen dienstencheque geen prestatie geleverd werd, zal er in dit model bijgevolg geen subsidie voor deze dienstencheque uitbetaald zijn en kan er dus ook geen terugbetaling van de subsidiewaarde zijn.

Uitgavenartikelen

TB0-1TDE2RA-PA - DIENSTENCHEQUES

Korte inhoud begrotingsartikel:

Sinds 2020, in afspraak met het Rekenhof, wordt er voor de dienstencheques aangerekend op het moment dat er effectief een gesubsidieerde prestatie plaatsvindt. De facturatie door de uitgiftemaatschappij gebeurde echter op basis van de aankopen van dienstencheques waardoor facturen van de periode november t-1 t.e.m. oktober jaar t aangerekend worden in jaar t (TB0-1TDE2RA-WT). De facturen van november en december van een kalenderjaar werden als voorschotfacturen beschouwd (TB0-1TDE2RA-PA).

Op 1 juni 2025 startte echter een nieuw dienstenchequemodel. Vanaf die datum worden er enkel nog digitale dienstencheques uitgegeven en wordt er door de uitgiftemaatschappij gefactureerd op basis van de prestatiedatum. De facturen van de maanden november en december 2025 worden niet meer beschouwd als voorschotfacturen gezien de subsidiabele prestatie al plaatsvond. Deze facturen worden aangerekend op het begrotingsartikel TB0-1TDE2RA-WT. Bijgevolg is er geen PA-artikel vanaf BO 2025 meer nodig voor de correcte aanrekening van facturen.

Het PA-artikel wordt wel nog behouden voor het uitdrukken van het voorschot t.o.v. de uitgiftemaatschappij. Bij de omschakeling naar het nieuwe dienstenchequesysteem is er namelijk bepaald dat er een voorschot van 45 miljoen euro wordt gestort door het Departement Werk, Economie, Wetenschap, Innovatie en Sociale economie aan de uitgiftemaatschappij. Dit voorschot is noodzakelijk opdat de uitgiftemaatschappij onmiddellijk cheques kan uitbetalen die zijn ingediend door de erkende dienstencheque-ondernemingen.

Kredietevolucie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2025	45.000	45.000
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	-45.000	-45.000
BO 2026	0	0
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolucie:

Bij begrotingsopmaak 2026 wordt dit begrotingsartikel bijgesteld tot 0 keuro VAK/VEK of een afname van 45.000 keuro VAK/VEK. Dit begrotingsartikel blijft wel behouden om zo eventuele toekomstige voorschotten uit te drukken.

	(duizend euro)		
Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Impact nieuw dienstenchequemodel - toekenning voorschot in 2025	-45.000	-45.000	Gezien het voorschot in 2025 wordt aangerekend, vermindert het krediet in 2026 tot 0 keuro.
TOTAAL	-45.000	-45.000	

TB0-1TDE2RA-WT - DIENSTENCHEQUES

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel bevat de kredieten voor de uitvoering van het stelsel van de dienstencheques. Dit stelsel draagt bij tot het realiseren van de operationele doelstelling 2: 'Inzetten op duurzame loopbanen en een werkbare combinatie arbeid-privé'. Daarnaast beoogt dit stelsel de jobcreatie voor kwetsbare groepen en bestrijding van zwartwerk.

Het beleidskrediet dienstencheques is de resultante van de volgende financiële stromen:

- betaling subsidies (gewone stelsel en moederschapshulp);
- administratiekosten van de uitgiftemaatschappij;
- de ondersteuning van de dienstenchequebedrijven via het opleidingsfonds;
- de terugvorderingen in het kader van het dienstenchequestelsel.

Voor de laatst genoemde stroom, zie ontvangstenartikel TB0-9TDEARA-OW.

In juni 2025 startte het nieuwe dienstenchequemodel. De eerste grote wijziging daarbij is dat papieren dienstencheques werden afgeschaft en elektronische

dienstencheques centraal staan. De tweede grote wijziging die is doorgevoerd, heeft betrekking op de financiering van het stelsel. In het vorige dienstenchequesysteem (tot en met 31 mei 2025) stond de uitgiftedatum centraal, zowel voor de financiering als de facturatie door de uitgiftemaatschappij als voor de subsidiëring van de dienstencheque-ondernemingen. In de begroting wordt wel rekening gehouden met het VABN-advies dat stelt dat we moeten aanrekenen op het moment dat er effectief een gesubsidieerde prestatie plaatsvindt. In het nieuwe model staat de prestatiedatum centraal.

Kredietevolucie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2025	1.604.736	1.604.736
<i>Index</i>	46.997	46.997
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	13.284	13.284
BO 2026	1.665.017	1.665.017
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolucie:

Subsidies dienstencheques

Sinds 1 juni 2025 is het dienstenchequesysteem volledig gedigitaliseerd. Er kunnen enkel nog elektronische dienstencheques worden aangekocht. De subsidies worden tevens aangerekend op basis van de prestatiedatum van een dienstencheque waarvoorheen de aankoopdatum centraal stond. Daarbij wordt de inruilwaarde van een dienstencheque na een indexering verhoogd op basis van de prestatiedatum. De kredietbehoefte voor 2026 wordt geraamd aan de hand van een prognosemodel met als output het aantal aangekochte dienstencheques en niet het aantal terugbetaalde dienstencheques. We gaan ervan uit dat er gemiddeld twee maanden verloopt tussen het moment van aankoop van een dienstencheque en het moment dat de subsidiabele prestatie ermee wordt betaald. De raming voor 2026 omvat met andere woorden het aantal aangekochte dienstencheques van november 2025 tot en met oktober 2026 of anders gesteld prestaties van januari 2026 tot en met december 2026.

Totale kredietbehoefte dienstencheques (subsidiekost en administratiekost)

Voor 2026 gaan we uit van 83.938.110 aangekochte dienstencheques in de periode november 2025 tot en met oktober 2026 of anders gesteld 83,9 miljoen terugbetaalde dienstencheques van januari 2026 tot en met december 2026. De totale subsidiekost (exclusief indexering januari 2025) bedraagt 1.600.700 keuro. Daarnaast is er een administratiekost ten aanzien van de uitgiftemaatschappij. Deze kost, 12.917 keuro, wordt bepaald op basis van het aantal aangekochte dienstencheques van januari 2026 tot en met december 2026. Het beschikbaar krediet inclusief index (47.005 keuro) bedraagt voor de subsidie- en administratiekost 1.660.622 keuro VAK/VEK. De beleidswijziging heeft namelijk finaal geen budgettaire impact (zie infra – tabel bijstellingen).

Opleidingsfonds

Het beschikbaar krediet bedraagt 4.395 keuro VAK/VEK inclusief desindexatie 2025 (- 8 keuro). Het totaalbudget wordt verdeeld onder de erkende dienstencheque-ondernemingen afhankelijk van hun aandeel in het totaal aantal uitbetaalde dienstencheques door de uitgiftemaatschappij het jaar voorheen.

Totale kredietbehoefte

Het totaal beschikbaar krediet bedraagt 1.665.017 keuro VAK/VEK. Het totale budget neemt met andere toe met 60.281 keuro VAK/VEK. ten opzichte van BA 2025. Deze krediettoename is te wijten aan de toekenning van de index (46.997 keuro) en de hogere prognose van het aantal aangekochte dienstencheques (13.284 keuro) ten opzichte van het atypische jaar 2025, waar budgettair zowel het hamstereffect van 2024 als het terugvaleffect in 2025 na de verhoogde aankoop eind 2024 hun invloed kenden.

(duizend euro)			
Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Gewijzigde prognose	13.284	13.284	De hogere prognose van het aantal aangekochte dienstencheques resulteert in een positieve bijstelling.
Uitbreidingsbeleid RA - 1 euro per dienstencheque terug naar werknemer	-200	-200	
Maatregel RA - Prijsverhoging dienstencheque 1 euro	200	200	
TOTAAL	13.284	13.284	

TB0-1TDE2RB-WT - AANMOEDIGINGSPREMIES SOCIAL PROFIT EN PRIVÉ

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel bevat de middelen voor de aanmoedigingspremies social profit en privé. Deze maatregel past binnen de uitvoering van de operationele doelstelling 2: 'Inzetten op duurzame loopbanen en een werkbare combinatie arbeid-privé'.

Wie werkt in de privésector of de social profit sector en tijdskrediet, ouderschapsverlof, medische bijstand, palliatief verlof of mantelzorgverlof opneemt, kan van de Vlaamse overheid een aanmoedigingspremie krijgen. Dit is een aanvullende uitkering, bovenop de onderbrekingsuitkering van de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening (RVA).

De middelen voor het Vlaams opleidingskrediet zullen vanaf 2026 worden overgezet naar het begrotingsartikel met de andere opleidingsincentives (TB0-1TIE2VB-WT) zoals initieel werd afgesproken bij de opstart van het Vlaams Opleidingsverlof.

Kredietevolutie:

(duizend euro)		
	VAK	VEK
BA 2025	21.422	21.422
<i>Index</i>	273	273

<i>Compensaties</i>	-1.370	-1.370
<i>Andere bijstellingen</i>	-638	-638
BO 2026	19.687	19.687
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Het geraamde benodigde krediet voor dit begrotingsartikel bedroeg bij BA 2025 21.422 keuro VAK/VEK.

Dit budget stijgt met een index ten belope van 273 keuro die wordt toegekend bij de begrotingsopmaak 2026.

Bij de opstart van het Vlaams opleidingsverlof werd afgesproken dat de middelen voor het Vlaams opleidingskrediet, die ingeschreven waren op het begrotingsartikel van de aanmoedigingspremies, overgeheveld moesten worden naar het begrotingsartikel van de opleidingsincentives dat het Vlaams opleidingsverlof en de opleidingscheques omvatte. Omdat het technisch moeilijk en risicovol was om de interface die voor de uitbetaling gebruikt werd aan te passen, zijn de middelen voor het Vlaams opleidingskrediet tot nu op het begrotingsartikel van de aanmoedigingspremies blijven staan. Bij de begrotingsopmaak 2026 is het technisch mogelijk om deze middelen over te zetten naar de opleidingsincentives. Het benodigde krediet van 1.370 keuro voor het opleidingskrediet wordt bijgevolg gecompenseerd naar het betreffende begrotingsartikel (TB0-1TIE2VB-WT).

Door een daling van het geraamde aantal dossiers ten opzichte van de begrotingsaanpassing 2025, wordt het krediet verder naar beneden bijgesteld met 638 keuro.

Deze bewegingen brengen het finale krediet op 19.687 keuro.

(duizend euro)			
Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Naar TB0-1TIE2VB-WT	-1.370	-1.370	Verschuiving middelen Vlaams opleidingskrediet naar ISE competenties.
TOTAAL	-1.370	-1.370	

(duizend euro)			
Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Bijstelling obv nieuwe raming. Daling voornamelijk ten gevolge van een daling bij overige motieven in de privésector.	-638	-638	Deze budgetafname is het gevolg van een daling in het geraamde aantal dossiers voor 2026 ten opzichte van 2025.
TOTAAL	-638	-638	

TB0-1TDE2RC-WT - VLAAMS ZORGKREDIET - VLAAMS GEWEST

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel bevat de recurrente middelen voor de uitdovende maatregel loopbaanonderbreking en het stelsel voor zorgkrediet lokale en provinciale besturen (gewestmaterie).

Het benodigde budget voor het Zorgkrediet gemeenschapsbevoegdheid is terug te vinden onder begrotingsartikel TB0-1TDE2RD-WT.

De middelen op dit begrotingsartikel en op het begrotingsartikel TB0-1TDE2RD-WT dienen voor de uitvoering van de operationele doelstelling 2: 'Inzetten op duurzame loopbanen en een werkbare combinatie arbeid-privé'.

Het besluit van de Vlaamse Regering van 26 mei 2016 tot toekenning van de onderbrekingsuitkeringen voor zorgkrediet wijzigde het stelsel van de loopbaanonderbrekingen in de openbare sector. Voor nieuwe aanvragen is er sinds 2 september 2016 enkel nog een Vlaamse premie voor zorg of opleiding, waarbij de vroegere federale uitkering wordt samengenomen met de aanmoedigingspremie (één geïntegreerde uitkering voor zorgverlof). De aanmoedigingspremies bovenop de federale thematische verlopen zijn stopgezet.

Teneinde alle middelen van de verschillende opleidingsincentives onder één ISE samen te brengen, is beslist om vanaf 2026 de middelen voor het zorgkrediet met opleidingsmotief (gewestmaterie) onder te brengen onder het ISE competenties op het nieuwe begrotingsartikel (TB0-1TIE2VG-WT).

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2025	25.944	25.944
<i>Index</i>	519	519
<i>Compensaties</i>	-653	-653
<i>Andere bijstellingen</i>	-711	-711
BO 2026	25.099	25.099
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Loopbaanonderbreking lokale en provinciale besturen

Vlaanderen is ten gevolge de 6de staatshervorming sinds 1 januari 2015 bevoegd voor de loopbaanonderbreking in de Vlaamse openbare sector. Op 28 september 2015 werd beslist om de loopbaanonderbreking en de aanmoedigingspremie in de openbare sector te vervangen door het Vlaams zorgkrediet. De ingangsdatum van het nieuwe stelsel werd vastgelegd op 2 september 2016.

Er werden een aantal overgangsmaatregelen voorzien, waarbij iedereen die voor 2 september 2016 was ingestapt en van een onderbrekingsuitkering genoot in het stelsel van loopbaanonderbreking, deze loopbaanonderbreking kon verderzetten onder de toegestane voorwaarden.

De loopbaanonderbreking is dus een uitdovend stelsel en de kost hiervoor daalt elk jaar. Voor 2026 raamt de RVA een kredietbehoefte van 4.131 keuro, ten opzichte van 5.168 keuro bij BA 2025. Dit betekent een daling van de kredietbehoefte met 1.037 keuro.

Vlaams Zorgkrediet lokale en provinciale besturen

Voor de bepaling van het budget voor de maatregel van het zorgkrediet heeft de administratie gewerkt aan een nieuw en geoptimaliseerd ramingsmodel. De waarde hiervan werd bij de begrotingsaanpassing 2025 getoetst aan de realiteit. Vanwege de verbeterde kwaliteit van de ramingen, wordt dit model vanaf de begrotingsopmaak 2026 geïmplementeerd.

Voor het zorgkrediet met een motief opleiding wordt het aantal goedgekeurde aanvragen binnen deze maatregel geraamd op 975 voor het jaar 2026. Dit stemt overeen met een benodigd krediet van 653 keuro. Voor het zorgkrediet met een zorgmotief wordt het aantal goedgekeurde aanvragen voor 2026 geraamd op 11.642, corresponderend met een benodigd krediet van 20.449 keuro.

Totale kredietbehoefte

Om de uitgaven voor het zorgkrediet met opleidingsmotief te kunnen onderbrengen onder het ISE competenties, is een nieuw begrotingsartikel aangemaakt (TB0-1TIE2VG-WT) waar deze middelen (ten belope van 653 keuro) naartoe worden gecompenseerd.

Voor de loopbaanonderbreking en het Vlaams Zorgkrediet (zorgmotief) lokale en provinciale besturen samen wordt dus nog een budget voorzien van 24.580 keuro VAK/VEK (4.131 keuro + 20.449 keuro). Bij BA 2025 was er op een budget van 25.944 keuro VAK/VEK beschikbaar op dit begrotingsartikel. Naast de compensatie van de middelen voor het zorgkrediet met opleidingsmotief wordt een bijstelling gedaan van -1.037 keuro voor de uitdoof van het loopbaankrediet en +326 keuro voor de toename in aanvragen van het zorgkrediet motief zorg. Tenslotte wordt er een index toegekend bij BO 2026 van 519 keuro.

(duizend euro)			
Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Naar TB0-1TIE2VG-WT	-653	-653	Verschuiving middelen zorgkrediet opleidingsmotief (gewest) naar ISE competenties
TOTAAL	-653	-653	

(duizend euro)			
Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Jaarlijkse stijging aantal aanvragen	326	326	Budgettoename ten gevolge van de stijging van het geraamde aantal dossiers met een zorgmotief.
Daling uitgaven uitdovende loopbaanonderbreking (cijfers RVA).	-1.037	-1.037	Budgetdaling ten gevolge van de uitdoof van de loopbaanonderbreking.
TOTAAL	-711	-711	

TB0-1TDE2RD-WT - VLAAMS ZORGKREDIET - VLAAMSE GEMEENSCHAP

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel bevat de middelen voor de uitdovende maatregel loopbaanonderbreking en het stelsel voor zorgkrediet onderwijs en Vlaamse Overheid (gemeenschapsmaterie).

Het benodigde budget voor het Zorgkrediet gewestbevoegdheid is terug te vinden onder begrotingsartikel TB0-1TDE2RC-WT.

De middelen op dit begrotingsartikel en op het begrotingsartikel TB0-1TDE2RC-WT dienen voor de uitvoering van de operationele doelstelling 2: 'Inzetten op duurzame loopbanen en een werkbare combinatie arbeid-privé'.

Het besluit van de Vlaamse Regering van 26 mei 2016 tot toekenning van de onderbrekingsuitkeringen voor zorgkrediet wijzigde het stelsel van loopbaanonderbrekingen openbare sector. Voor nieuwe aanvragen is er sinds 2 september 2016 enkel nog een Vlaamse premie voor zorg of opleiding, waarbij de vroegere federale uitkering wordt samengenomen met de aanmoedigingspremie (één geïntegreerde uitkering voor zorgverlof). De aanmoedigingspremies bovenop de federale thematische verlopen zijn stopgezet.

Teneinde alle middelen van de verschillende opleidingsincentives onder één ISE samen te brengen, is beslist om vanaf 2026 de middelen voor het zorgkrediet met opleidingsmotief (gemeenschapsmaterie) onder te brengen onder het ISE competenties op het nieuwe begrotingsartikel (TB0-1TIE2VH-WT).

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2025	41.301	41.301
<i>Index</i>	826	826
<i>Compensaties</i>	-1.237	-1.237
<i>Andere bijstellingen</i>	-47	-47
BO 2026	40.843	40.843
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Loopbaanonderbreking onderwijs en Vlaamse Overheid

Vlaanderen is ten gevolge de 6de staatshervorming sinds 1 januari 2015 bevoegd voor de loopbaanonderbreking in de Vlaamse openbare sector. Op 28 september 2015 werd beslist om de loopbaanonderbreking en de aanmoedigingspremie in de openbare sector te vervangen door het Vlaams zorgkrediet. De ingangsdatum van het nieuwe stelsel werd vastgelegd op 2 september 2016.

Er werden een aantal overgangsmaatregelen voorzien, waarbij iedereen die voor 2 september 2016 was ingestapt en van een onderbrekingsuitkering geniet in het stelsel van loopbaanonderbreking, deze loopbaanonderbreking kon verderzetten onder de toegestane voorwaarden.

De loopbaanonderbreking is dus een uitdovend stelsel en de kost hiervoor daalt elk jaar. Voor 2026 raamt de RVA een kredietbehoefte van 3.464 keuro, ten opzichte van 4.230 keuro bij BA 2025. Dit betekent een daling van de kredietbehoefte met 766 keuro.

Vlaamse Zorgkrediet onderwijs en Vlaamse Overheid

Voor de bepaling van het budget voor de maatregel van het zorgkrediet heeft de administratie gewerkt aan een nieuw en geoptimaliseerd ramingsmodel. De waarde hiervan werd bij de begrotingsaanpassing 2025 getoetst aan de realiteit. Vanwege de verbeterde kwaliteit van de ramingen, wordt dit model vanaf begrotingsopmaak 2026 geïmplementeerd.

Voor het zorgkrediet met een motief opleiding wordt het aantal goedgekeurde aanvragen binnen deze maatregel geraamd op 1.614 voor het jaar 2026. Dit stemt overeen met een benodigd krediet van 1.237 keuro. Voor het zorgkrediet met een zorgmotief wordt het aantal goedgekeurde aanvragen voor 2026 geraamd op 21.974, corresponderend met een benodigd krediet van 36.553 keuro.

Totale kredietbehoefte

Om de uitgaven voor het zorgkrediet met opleidingsmotief onder te kunnen brengen onder het ISE competenties, is een nieuw begrotingsartikel aangemaakt (TB0-1TIE2VH-WT) waar deze middelen (ten belope van 1.237 keuro) naartoe worden gecompenseerd.

Voor de loopbaanonderbreking en het Vlaams Zorgkrediet (zorgmotief) lokale en provinciale besturen samen wordt dus nog een budget voorzien van 40.017 keuro VAK/VEK (3.464 keuro + 36.553 keuro). Bij BA 2025 was er een budget van 41.301 keuro VAK/VEK beschikbaar op dit begrotingsartikel. Naast de compensatie van de middelen voor het zorgkrediet met opleidingsmotief wordt een bijstelling gedaan van -766 keuro voor de uitdooft van het loopbaankrediet een +719 keuro voor de toename in aanvragen van het zorgkrediet motief zorg. Tenslotte wordt er een index toegekend bij BO 2026 van 826 keuro.

(duizend euro)			
Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Naar TB0-1TIE2VH-WT	-1.237	-1.237	Verschuiving middelen zorgkrediet opleidingsmotief (gemeenschap) naar ISE competenties
TOTAAL	-1.237	-1.237	

(duizend euro)			
Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Jaarlijkse stijging aanvragen Vlaams zorgkrediet	719	719	Budgettoename ten gevolge van de stijging van het geraamde aantal dossiers met een zorgmotief.

Daling uitgaven uitdovende loopbaanonderbreking (cijfers RVA).	-766	-766	Budgetdaling ten gevolge van de uitdoof van de loopbaanonderbreking.
TOTAAL	-47	-47	

TB0-1TDE2RE-WT - AANMOEDIGINGSPREMIES LANDINGSBANEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel bevat de kredieten voor de aanmoedigingspremies landingsbanen. De middelen op dit begrotingsartikel dienen voor de uitvoering van de operationele doelstelling 2: 'Inzetten op duurzame loopbanen en een werkbare combinatie arbeid-privé'.

De raming van het krediet wordt beïnvloed door de betrokken federale en Vlaamse regelgevingen. De Vlaamse premie komt immers bovenop de federale uitkering. Vanaf 1 juni 2015 werd de instapleeftijd eindeloopbaan opgetrokken van 55 naar 60 jaar. Daarnaast werd vanaf 1 juni 2016 de instroom beperkt tot zorggerelateerde beroepen. Door deze wijzigingen is de totale kost van nieuwe dossiers landingsbanen gedaald. In 2021 werd in het interprofessioneel akkoord beslist om in sommige gevallen de instapleeftijd te verlagen naar 55 of 57 jaar. Dit heeft de daling die ingezet was, enigszins getemperd.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2025	5.883	5.883
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	-478	-478
BO 2026	5.405	5.405
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Raming nieuw toegekende dossiers

Voor 2026 wordt geraamd dat er 476 nieuwe dossiers landingsbanen zullen zijn aan een gemiddelde kost van 1.481 euro. Dit impliceert een totale kost van 705 keuro. Deze raming is ongewijzigd ten opzichte van de raming voor 2025 bij BA 2025.

Raming lopende dossiers

Voor 2026 wordt geraamd dat er voor 1.583 dossiers landingsbanen nog betalingen moeten worden uitgevoerd. De gemiddelde kost hiervan wordt geraamd op 2.969 euro. De totale kost hiervan bedraagt dan 4.700 keuro. Bij BA 2025 werden de lopende dossiers geraamd op 1.744 keuro (aan dezelfde gemiddelde kostprijs). De totale geraamde kost bedroeg toen dus 5.178 keuro.

Totale kredietbehoefte

De totale kredietbehoefte voor 2026 bedraagt 5.405 keuro. Dit is een daling ten opzichte van het voorziene krediet bij BA 2025 met 478 keuro die volledig het gevolg is van het gedaalde aantal lopende dossiers.

(duizend euro)			
Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Daling lopende dossiers	-478	-478	Budgetdaling ten gevolge van een daling in het geraamde aantal lopende dossiers.
TOTAAL	-478	-478	

3. ISE: DUURZAME ARBEIDSMARKT (WERK), MVG excl. DAB

3.1. Strategische doelstellingen op het niveau van ISE Duurzame arbeidsmarkt

SD3: Talent slimmer inzetten op werkbare en inclusieve werkvloeren

Het geheel van acties onder dit inhoudelijk structuurelement kadert binnen strategische doelstelling 3: Talent slimmer inzetten op werkbare en inclusieve werkvloeren.

Om meer Vlamingen aan het werk te helpen en te houden, is het van cruciaal belang extra te investeren in werkbaar werk en inclusieve werkvloeren. We zetten daarom versterkt in op duurzame inzetbaarheid van werknemers op werkbare en inclusieve werkvloeren.

De werkvloer van de toekomst is een werkomgeving die medewerkers gemotiveerd houdt en een positieve dynamiek creëert op de werkvloer, maar die zich tegelijkertijd weet aan te passen aan voortdurende veranderingen (flexibiliteit, technologie, productiviteit, ...). We maken van werkbaar werk dan ook een structurele prioriteit in het werkgelegenheidsbeleid. De werkgever speelt daarbij een cruciale rol, zowel voor de tewerkstelling van kwetsbare werknemers als om werknemers gezond aan de slag te houden en zo de toenemende instroom in langdurige ziekte structureel af te remmen.

De werkvloer van de toekomst is ook een inclusieve werkvloer die kansen biedt aan groepen met een kwetsbare positie op de arbeidsmarkt (bijvoorbeeld aan personen met een arbeidsbeperking).

Voor de ISE "Duurzame arbeidsmarkt" volgen we de werkbaarheidsgraad op, met in 2023 een waarde van 51,8% voor werknemers en een waarde van 52,5% voor zelfstandigen. Werkbaarheid geeft aan wat het aandeel werknemers/zelfstandigen is dat een kwaliteitsvolle job heeft, i.e. geen knelpunten signaleert op het vlak van psychische vermoeidheid, welbevinden in het werk, leermogelijkheden en werk-privé-balans. Ook de indicatoren rond de werkzaamheidsgraden en kloven (20-64 jaar) naar leeftijd, scholingsniveau, nationaliteit en handicap, kunnen als onderliggende indicatoren gemonitord worden.

Meer informatie kan gevonden worden in bijlage XI.

OD3: Werkbaar werk en inclusief ondernemen ingang doen vinden in ondernemingen¹²

We willen sectoren en ondernemingen (en kmo's in het bijzonder) helpen om deze omslag naar werkbaar werk en inclusie te maken. We werken een strategie uit om een doorbraak te realiseren vanuit doelmatige instrumenten en praktijken. In november wordt de tool 'een business case voor werkbaar werk' opgeleverd en in juni een methodiek om constructief in dialoog te gaan over werkbaar werk. Daarnaast verwachten we in juni de resultaten van de proeftuinen voor de ontwikkeling van een bereikstrategie voor werkbaar werk. Deze en andere instrumenten, zoals het instrumentarium vanuit Europa WSE, maken we bekend bij zoveel mogelijk sectoren en ondernemingen. In november eindigt de leerstoel 'kwaliteit van werk'. Beleidsaanbevelingen die hieruit voortvloeien zullen we, indien mogelijk, integreren in mijn toekomstige beleid. Op basis van concrete noden die leven op de werkvloer, stimuleren we organisaties om concrete acties op maat van de sector te ontwikkelen en te testen. We zorgen grondige evaluatie van de acties met het oog op opschaling binnen de sector.

Als sluitstuk van deze benadering voeren we de strijd tegen uitbuiting en discriminatie verder op. Samen met mijn collega bevoegd voor Gelijke Kansen voer ik praktijktesten in voor de arbeidsmarkt op sectorniveau, ontwikkeld en gefinancierd door beide beleidsdomeinen. We doen daarbij een beroep op wetenschappelijke ondersteuning met een gefaseerde cyclus dit omvat: een nulmeting, een verbeterplan met de nadruk op sensibilisering zonder culpabilisering, en een opvolgmeting.

In 2026 starten we de 10^e generatie sectorconvenants op. We heroriënteren het instrument van de sectorconvenants¹³ naar een meer resultaatgericht model voor een partnerschap met de sectoren, en dit binnen een duidelijker en meer gefocust inhoudelijk kader. Hiervoor passen we eerst het decreet aan. Met het oog op een grondige voorbereiding van de nieuwe generatie sectorconvenants, verlengden we in 2025 de huidige generatie sectorconvenants en addenda, die midden 2026 zullen aflopen. In het licht van de besparingen voeren we een budgetoptimalisatie door en focussen we de beschikbare middelen op de beleidslijnen rond opleidingsoffensief, werkbaar werk en inclusieve werkvloeren. Een uitdaging van het instrument is dat de impact beperkt in kaart wordt gebracht: er is weinig zicht op de impact en de resultaten van de dienstverlening van sectorfondsen t.a.v. de doelgroepen. Ook dit zal in de nieuwe generatie een belangrijk aandachtspunt zijn.

¹² Deze OD is gelinkt met TB0-1TDE2SC-WT, p.67.

¹³ Zie ook TB0-1TDE2SB-WT (p.57).

DUURZAME ARBEIDSMARKT (WERK), MVG excl. DAB

(duizend euro)

	VAK			VEK		
	BA 2025	evolutie	BO 2026	BA 2025	evolutie	BO 2026
ESR-uitgaven (werking en toelagen (WT), lonen (LO), provisies (PR))	15.935	822	16.757	21.681	-8.875	12.806
Toelagen (interne stromen (IS))	0	0	0	0	0	0
Overige (leningen (LE), participaties (PA); geen ESR-impact)	0	0	0	0	0	0
Totaal	15.935	822	16.757	21.681	-8.875	12.806
Aanwending VAK-ruiter						

Inhoudelijke toelichting evolutie:

Onder het ISE 'Duurzame Arbeidsmarkt (Werk)' bevinden zich twee begrotingsartikelen: Sectorfondsen en Focus op Talent (FOT).

Deze begrotingsartikelen worden meer in detail besproken onder paragraaf 3.3.1.

Het totale vastleggingskrediet stijgt bij BO 2026 met 822 keuro (5,2%) ten opzichte van BA 2025.

Deze positieve kredietbeweging is vrijwel volledig toe te schrijven aan de maatregel van de sectorfondsen. In 2026 wordt daar 5.926 keuro bijgesteld vanuit de algemene middelen ter financiering van de 10de generatie die de huidige generatie (met een looptijd tot en met 30 juni 2026) moet opvolgen. Er wordt op deze maatregel echter ook een besparing van 5.115 keuro ingeschreven die zal worden gerealiseerd door te focussen op de beleidslijnen rond opleidingsoffensief, werkbaar werk en inclusieve werkvloeren. Dit brengt de netto-beweging op het VAK-krediet van deze maatregel op +811 keuro. De resterende stijging van 11 keuro over het ISE is het gevolg van een indexbeweging op de maatregel FOT.

Het totale vereffeningskrediet daalt bij BO 2026 dan weer met 8.875 keuro (40,9%).

5.115 keuro van deze daling is eveneens het gevolg van de eerder vermelde besparing op de maatregel van de sectorfondsen. Daarnaast wordt vanuit de maatregel FOT 3.771 keuro gecompenseerd naar het begrotingsartikel van ESF (TB0-1TDE2AD-WT)

voor het opvangen van een structureel VEK-tekort. Deze negatieve bewegingen worden zeer licht getemperd door een toegekende index van 11 keuro op de maatregel FOT.

3.3.1. Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)

Uitgavenartikelen

TBO-1TDE2SB-WT - SECTORFONDSEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel bevat de middelen voor de sectorconvenants. Het betreft hier de middelen om operationele doelstelling 3 te realiseren: 'Werkbaar werk en inclusief ondernemen ingang doen vinden in Vlaanderen', meer precies de integrale aanpak naar ondernemingen en sectoren.

Een sectorconvenant is een protocol van samenwerking tussen sectoren (sectorale sociale partners) en de Vlaamse Regering waarin de sectoren zich engageren tot acties rond volgende thema's:

- de afstemming tussen het onderwijs en de arbeidsmarkt;
- instroom, zij-instroom, doorstroom en retentie;
- levenslang leren en competentiebeleid;
- werkbaar werk;
- diversiteit en inclusie.

Sectorconsulenten voeren deze engagementen op het terrein uit en worden door de Vlaamse Regering gesubsidieerd.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2025	11.535	11.581
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	811	-5.115
BO 2026	12.346	6.466
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Vastleggingskrediet

De huidige (9de) generatie sectorconvenants en addenda loopt tot en met 30 juni 2026. In 2026 zal dus een nieuwe (10de) generatie worden vastgelegd. Hiervoor dient het benodigde vastleggingskrediet te worden voorzien. Bij BA 2025 was een VAK van 11.535 keuro voorzien. Bij BO 2026 wordt op dit begrotingsartikel een bijstelling van 5.926 keuro VAK ingeschreven voor de vastlegging van de 10de generatie. Dit budget wordt in de jaren dat er geen (volledige) vastlegging nodig is teruggezet naar de algemene middelen.

Op het begrotingsartikel van de sectorfondsen wordt echter ook een besparing ingeschreven van 5.115 keuro. Hiervan zal 4.115 keuro gerealiseerd worden door het weglaten van de addenda 'Diversiteit en inclusie' (voor 3.315 keuro) en de addenda 'Investeren in talent' (voor 800 keuro) in de 10de generatie. Daarnaast zal 1.000 keuro bespaard worden op de sectorconvenants zelf, gezien er meer ingezet wordt op een resultaatsverbintenis. Door deze verlaging van het krediet zal er binnen deze maatregel worden gefocust op de beleidslijnen rond opleidingsoffensief, werkbaar werk en inclusieve werkvloeren alsook op de resultaatsfinanciering. Een uitdaging van het instrument is dat de impact beperkt in kaart wordt gebracht: er is weinig zicht op de impact en de resultaten van de dienstverlening van sectorfondsen t.a.v. de doelgroepen. Ook dit zal in de nieuwe generatie een belangrijk aandachtspunt zijn.

Vereffeningskrediet

Bij BA 2025 was er 11.581 keuro VEK beschikbaar. Ten gevolge van de besparing 5.115 keuro is het beschikbare VEK bij BO 2026 nog 6.466 keuro. Dit budget zal worden gebruikt voor de vereffening van de 9de generatie (eerste jaarhelft 2026) en de 10de generatie sectorconvenants en addenda (tweede jaarhelft 2026).

(duizend euro)			
Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Bijstelling recurrent budget sectorfondsen	5.926	0	Terugname budget uit de algemene middelen voor de vastlegging van een nieuwe generatie sectorconvenants en addenda.
Besparing - 90mio per minister - sectorfondsen (addenda)	-4.115	-4.115	Besparing op de addenda 'Diversiteit en inclusie' en 'Investeren in talent'.
Besparing - 90mio per minister - sectorconvenanten	-1.000	-1.000	Besparing op de sectorconvenanten.
TOTAAL	811	-5.115	

TB0-1TDE2SC-WT - FOCUS OP TALENT

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel bevat middelen die aangewend worden voor de uitvoering van de operationele doelstelling 3: 'Werkbaar werk en inclusief ondernemen ingang doen vinden in Vlaanderen'.

Het omvat diverse acties die kaderen rond werkbaarheid binnen het Focus op Talentbeleid.

Kredietevolutie:

(duizend euro)		
	VAK	VEK

BA 2025	4.400	10.100
<i>Index</i>	11	11
<i>Compensaties</i>	0	-3.771
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2026	4.411	6.340
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Voor BO 2026 wordt hetzelfde VAK-krediet (exclusief index) aangehouden als bij BA 2025, namelijk 4.400 keuro. Hieronder valt o.a. een budget van 3.000 keuro specifiek voorzien voor een beleid rond werkbaar werk. Dat beleid wordt in 2025 nog vormgegeven.

Langs VEK-zijde daalt het krediet met 3.771 keuro door een compensatie naar ESF (TB0-1TDE2AD-WT) ter opvang van een structureel VEK-tekort op dat begrotingsartikel.

Er wordt voor 2026 een netto-index (na correctie van een eerder toegekende index bij BA 2025) toegekend van 11 keuro. Het totale beschikbare krediet komt zo uit op 4.411 keuro VAK en 6.340 keuro VEK.

(duizend euro)			
Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Naar TB0-1TDE2AD-WT	0	-3.771	Opvangen structureel VEK-tekort ESF.
TOTAAL	0	-3.771	

4. ISE: THEMA-OVERSCHRIJDEND, MVG excl. DAB

4.1. Strategische doelstellingen op het niveau van ISE Thema-overschrijdend

De acties onder dit structurelement zijn flankerend/ondersteunend in functie van de elders geformuleerde doelstellingen.

Voor het luik interregionale en internationale mobiliteit en arbeidsmigratie formuleren we als **strategische doelstelling 4: Talent van buiten Vlaanderen aantrekken**.

SD4: Talent van buiten Vlaanderen aantrekken

Voor sommige tekorten op de arbeidsmarkt kan het antwoord niet langer in Vlaanderen gevonden worden. Vlaanderen rekruteert dan ook talent van buiten de eigen gewest- en landsgrenzen. We willen het potentieel van interregionale en internationale mobiliteit en internationale migratie (hooggeschoolden en middengeschoolde knelpuntberoepen die een meerwaarde betekenen voor onze economie én samenleving) aanboren op een gerichte en doordachte manier om de knelpunten op de arbeidsmarkt te helpen oplossen, en dit als sluitstuk van een

totaalbeleid. We versterken het concentrisch model in zijn kern. Met de beperking van de werkloosheid in de tijd zullen immers vele – voornamelijk kortgeschoolde – werkzoekenden versneld vertrekken bij VDAB. VDAB zal hen echter individueel en intensief begeleiden bij een ultiem jobaanbod. Voor internationale economische migratie zullen we ons dus niet meer richten op kortgeschoolde functies, maar zeer gericht inzetten op hoog- en middengeschoolde arbeidskrachten. Zo zal het concentrische model strakker toegepast worden in functie van het potentieel aan kortgeschoolden hier in Vlaanderen. We hebben bij economische migratie aandacht voor de maatschappelijke impact en draagkracht. We voeren, in overleg met de sociale partners, de conceptnota "Verscherpt en geïntegreerd arbeidsmigratiebeleid" uit, die de Vlaamse regering goedkeurde op 9 mei 2025.

Voor deze ISE volgen we de spanningsratio op, die de arbeidsmarktkrapte meet en in 2024 op 2,6 lag. Dit cijfer geeft het aantal beschikbare werkzoekenden per openstaande vacature weer en geeft daarmee aan hoe nijpend het tekort aan arbeidskrachten is: hoe lager de ratio, hoe groter de krapte. Meer informatie kan gevonden worden in bijlage XI.

4.2.

Operationele doelstellingen

OD4: Interregionale mobiliteit en arbeidsmigratie als sluitstuk

We versterken het zogenaamde 'concentrische model' van arbeidsbemiddeling. In de eerste plaats ligt daarbij de nadruk op het activeren van de interne arbeidsreserve in Vlaanderen. VDAB zal bijzondere aandacht besteden aan de begeleiding van langdurig werklozen en aan het voorkomen van langdurige werkloosheid. Vervolgens activeren we werkzoekenden uit de ons omliggende regio's. We verhogen daarvoor de interregionale mobiliteit tussen de gewesten door een arbeidsmarktbeleid te voeren op maat van en in samenwerking met de verschillende gewesten. Als sluitstuk zetten we voor hooggeschoolden en middengeschoolde knelpuntberoepen in op het aantrekken van talent uit andere EU-landen en van buiten de EU. Voor laaggeschoolde functies zullen we inzetten op de eigen arbeidsreserve.

Interregionale en internationale mobiliteit binnen de EU

- De werkzaamheden aan een samenwerkingsakkoord met Wallonië, naar analogie van het akkoord met het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, zijn in 2025 voortgezet. We zetten hierbij extra in op controle en sanctionering door correcte toepassing van het normatieve kader en spraken ambitieuzere groeipaden af. Dit akkoord zal naar verwachting in het voorjaar van 2026 ter goedkeuring worden voorgelegd aan de Vlaamse Regering en vervolgens aan het Vlaams Parlement. De samenwerking met Actiris en Le Forem wordt verder geïntensiveerd. Het doel hiervan is om Vlaamse vacatures in te vullen via interregionale mobiliteit, waarbij werkzoekenden uit Brussel en Wallonië worden begeleid om op de Vlaamse arbeidsmarkt aan de slag te gaan. VDAB, Actiris en Le Forem wisselen vacatures uit, maken afspraken over actieve bemiddeling voor deze Vlaamse knelpuntberoepen. Bovendien is de samenwerking versterkt door op regionaal en lokaal niveau projectmatige afspraken te maken voor specifieke knelpuntberoepen. In Zuid-West-Vlaanderen wordt een intensief samenwerkingstraject opgestart

tussen de bedrijven, VDAB en FOREM om Waalse werknemers aan te trekken in het kader van het concentrisch model.

- Voor het aantrekken van hooggeschoold talent binnen Europa aligneert VDAB zich op de kanalen en instrumenten die de Europese Arbeidsautoriteit (ELA) en de Europese Commissie in stelling brengen om de interne Europese arbeidsmarkt te stimuleren, zoals het EURES-platform.

Arbeidsmigratie voor hooggeschoolden en knelpuntberoepen

Het kanaal van arbeidsmigratie aantrekkelijker maken voor specifieke profielen

Als sluitstuk binnen het concentrische model doen we een beroep op arbeidsmigratie van buiten de EU, voor hooggeschoolden en voor middengeschoolden die knelpuntberoepen invullen. Laaggeschoolde functies komen niet meer in aanmerking voor economische migratie uit landen buiten de EU. De lijst voor middengeschoolde functies wordt ingeperkt om fraude en misbruiken te beperken. In uitvoering van de conceptnota "Een verscherpt en geïntegreerd arbeidsmigratiebeleid" van 9 mei 2025 wordt het BVR economische migratie van 7 december 2018 in de loop van 2025 aangepast. De methodiek voor de opmaak van de lijst voor middengeschoolde knelpuntberoepen wordt bijgestuurd. Het BVR werd al een eerste maal principieel goedgekeurd op 14 juli 2025. Het aangepaste beleid en het nieuwe MB treden op 1 januari 2026 in werking. Dit respectievelijk na goedkeuring en mededeling door/aan de Vlaamse Regering.

Met de ontwikkeling van een nieuwe software-applicatie ("VLAMa") voor de dienst economische migratie van het Departement WEWIS zetten we een nieuwe stap in de digitalisering van het Vlaamse arbeidsmigratiebeleid. Door automatische gegevensuitwisseling versnelt deze applicatie de toelatingsprocedure tot arbeid en zal ze vanaf 1 mei 2026 – wanneer ze in gebruik wordt genomen - de verwerkingstijd van een toelating tot arbeid verkorten. Deze applicatie wordt grotendeels gefinancierd met de nieuwe retributie¹⁴ die de administratieve afhandeling van het luik arbeid binnen een gecombineerde vergunning dekt. De gemiddelde doorlooptijd van de tewerkstellingsvergunning van volledige dossiers zal vanaf dan 30 dagen bedragen. Sinds 1 mei 2025 worden dossiers van hooggeschoolden prioritair behandeld en bedragen de maximale doorlooptijden, vanaf het moment van volledige aanvraag, 15 dagen. Het betreft een versnelling, geen versoepeling. We boeten niet in op de kwaliteit in de controle tegen misbruik en fraude.

Het doel van de retributie is het dekken van een deel van de administratieve verwerking van een aanvraag gecombineerde vergunning, het verscherpt uitvoeren en automatiseren van een aantal controles door het gewest. De bijdrage in de administratieve kosten maakt capaciteit vrij voor een kwaliteitsvolle dossierbehandeling, moderne technologie en IT-systemen die de controles verbeteren (o.a. door het gebruik van AI) en vergemakkelijken en die fraude (o.a. diplomafraude) efficiënter opsporen. Zo zorgen we voor een betere bescherming van onze Vlaamse bedrijven tegen oneerlijke concurrentie.

Seizoensarbeid wordt aantrekkelijker gemaakt. De behandelingstermijn voor arbeidskaarten wordt nog ingekort door het invoeren van een specifiek vermoeden van tekort voor seizoensarbeid, ondersteund door het tijdelijke karakter en de structurele hoge tekorten in de tuinbouwsector in Vlaanderen.

¹⁴ Zie TB0-9TAXTZZ-OW en TB0-1TAE4ZZ-WT, p.105 en volgende.

Uitwerken van een kader voor internationaal rekruteren

Bij arbeidsmigratie voor gekwalificeerde knelpuntberoepen kiezen we vanuit Vlaanderen bewust met welke landen we prioritair samenwerken. We verwachten dat die landen actief meewerken aan het terugname- en verwijderingsbeleid en zetten samen met de sectoren maximaal in op het aanleren van de taal en onze waarden en normen vooraleer men naar hier komt. Met NARIC, VDAB, FIT, AGII en de sociale partners werken we een kader uit voor samenwerking hierrond, voortbouwend op de ervaringen bij eerdere projecten van diverse partners, en in overleg met de relevante federale diensten. In 2026 starten we met pilootprojecten.

Rekening houden met de maatschappelijke impact van arbeidsmigratie

We houden in het beleid gericht op economische migratie rekening met de maatschappelijke impact en draagkracht. We versterken vanuit dat oogpunt het overleg met inburgering, binnenlands bestuur, huisvesting en onderwijs. Samen met deze sectoren nemen we maatregelen om zowel integratie in de samenleving te versnellen als misbruik van de werknemers te voorkomen.

- Werkgevers en hun buitenlandse werknemers worden via het infoloket correct en volledig geïnformeerd over hun rechten en plichten. Daarnaast profileert Vlaanderen zich als een aantrekkelijke regio om te werken, te wonen en te ondernemen, onder meer via de websites "Your future in Flanders. Let's make it work" en "Work in Flanders". De pilootprojecten inzake lokale 'soft landing' via internationale huizen die in 2024 en 2025 liepen, worden verlengd en lopen door in 2026. Na de tussentijdse evaluatie in 2025 werd beslist om de pilootfase nog met een jaar te verlengen om de basisbouwstenen helder te krijgen. In 2026 wordt op basis van deze inzichten een nieuwe oproep voorbereid waarop de Internationale Huizen kunnen intekenen en die als doel heeft om buitenlandse talenten en hun families bij hun komst naar Vlaanderen te ondersteunen met onder meer administratieve dienstverlening, onthaal, wegwijs naar kinderopvang, huisvesting. Kortom het faciliteren van lokale netwerking en het bevorderen van een gemeenschapsgevoel.
- We werken mee aan de uitvoering van de mededeling aan de Vlaamse Regering "Inburgering voor derdelands arbeidsmigranten" van de minister van Inburgering en Integratie (19/09/2025). Het traject wordt gefaseerd, proportioneel en maatgericht uitgewerkt, en richt zich op een snellere en duurzame integratie op de arbeidsmarkt en in de samenleving, en op bescherming tegen misbruik. De focus ligt op een basisaanbod, met heldere informatie over rechten en plichten op de arbeidsmarkt, dat opstart in het buitenland, en dat evolueert van vrijwillig naar verplicht. In 2026 werken we aan het juridische traject. Ook op Europees niveau ijveren we voor een inburgeringsplicht en minstens ook de plicht om de taal van het land waar men zich vestigt te leren. Daarnaast stimuleren we niet-verplichte inburgeraars in Vlaanderen en Brussel sterker tot deelname aan een inburgeringstraject en moedigen we ook anderstalige Belgen die zich in Vlaanderen komen vestigen aan om taalcursussen Nederlands te volgen.
- Met het oog op de huisvesting van buitenlandse arbeidskrachten, werk ik samen met mijn collega bevoegd voor Wonen een communicatie- en informatiekader uit over de woningkwaliteitsnormen gericht op werkgevers en werknemers. We intensifiëren de samenwerking tussen de Vlaamse Sociale Inspectie en de wooninspectie.

De mazen van het net dichtten: fraude en misbruik aanpakken

We voeren strengere controles uit om fraude en misbruik bij arbeidsmigratie aan te pakken. Een toelating tot arbeid wordt maar toegekend na een grondige screening van de aanvraag door de dienst economische migratie. Daarbij zetten we in op het sluiten van kanalen van illegale arbeidsmigratie.

- De controle op de toegang van buitenlandse bedienaars van erkende erediensten wordt aangescherpt om ongewenste inmenging van buitenlandse overheden in lokale geloofsgemeenschappen te voorkomen, met name door de aanvraagdossiers op volgende punten na te gaan:
 - (1) het aanvraagdossier moet een tekort aan bedienaars in de lokale geloofsgemeenschappen aantonen;
 - (2) het aanvraagdossier kan door het Departement WEWIS ter advies worden voorgelegd bij de Informatie- en Screeningsdienst van het Agentschap Binnenlands Bestuur.
- Samen met de federale regering bespreken we de uitvoering van de afspraken in de Interministeriële Conferentie Migratie en Integratie (van juli 2023) inzake au pairs. Daar werd een specifiek arbeidsrechtelijk statuut voor au pairs (federale bevoegdheid) afgesproken. In Vlaanderen zal de plaatsing van au pairs nadien geregeld worden via uitzendbureaus met een specifieke erkenning voor het bureau voor plaatsing van au pairs. Het uitzendbureau is werkgever, het gastgezin wordt gebruiker van de uitzendkracht. In die zin werd het decreet bemiddeling al aangepast.
- We zorgen ervoor dat werkgevers en werknemers weten waar ze op laagdrempelige wijze mogelijk misbruik in het kader van arbeidsmigratie kunnen melden. We maken hiervoor afspraken met de bestaande infoloketten – onder andere van de Vlaamse Sociale Inspectie en van het Departement Wonen – en met nieuwe infoloketten via de Internationale Huizen.
- We hanteren een nultolerantie in de aanpak van detacheringsfraude en evalueren de controle op de ketenaansprakelijkheid. De geoptimaliseerde regelgeving rond ketenaansprakelijkheid treedt in werking op 1 januari 2026. Vanaf dan zullen ondernemingen die een beroep doen op een (onder)aannemer die tot de risicosectoren behoort de gepaste zorgvuldigheid moeten hanteren om hun aansprakelijkheid uit te sluiten. Deze zorgvuldigheidsplicht bestaat uit het opvragen van een aantal documenten die noodzakelijk zijn voor een correcte tewerkstelling van buitenlandse werknemers en zelfstandigen bij de (onder)aannemer. Indien deze documenten niet aanwezig zijn moet inspectie worden verwittigd via het meldpunt. In overleg met de federale regering worden op Europees niveau de nodige initiatieven bepleit om misbruiken bij detachering te voorkomen en aan te pakken.

Evidence-based beleid

- We onderzoeken een prognosemodel om beter zicht te krijgen op de structurele behoeften aan economische migratie. Dit model kan verder bouwen op de competentieprognoses, en zal de toekomstige vraag naar specifieke profielen beter inschatten. Dit wordt bekeken in het kader van de nieuwe opdrachten voor

het expertisecentrum ECOOM¹⁵.

- Om de noden van economische migranten in kaart te brengen en inzichten te verwerven in hun beweegredenen, voeren we ook een monitoringsonderzoek uit waarin we immigranten bevragen over hun situatie in Vlaanderen, hoe hun inburgering verloopt en of ze de komende jaren plannen te blijven. Dit wordt eveneens bekeken in het kader van de nieuwe opdrachten voor het expertisecentrum ECOOM.
- Tenslotte onderzoeken we of we de monitoring van immigratiestromen kunnen verbeteren met gegevens van de Kruispuntbank. Die kunnen een duidelijker beeld geven van de soorten immigratie (arbeidsmigratie, asiel, gezinshereniging, partners van arbeidsmigranten, studenten, detacheringen), de arbeidsmarktprestaties en andere relevante indicatoren.

OD5: Een structurele rol voor de lokale besturen

We verdiepen de samenwerking met lokale besturen en andere betrokken lokale actoren verder, met het oog op het zo snel mogelijk verhogen van de werkzaamheidsgraad en het aantrekken van meer talenten voor de arbeidsmarkt. Moeilijk bemiddelbare werkzoekenden hebben vaak te kampen met verschillende drempels naar werk, zoals de nood aan kinderopvang, mobiliteit, huisvesting en welzijnsproblematieken. Die drempels kunnen het best worden aangepakt op het lokale niveau van de wijk of buurt. We zetten hiervoor verschillende (nieuwe) instrumenten in.

Via lokale partnerschappen integrale dienstverlening naar niet-beroepsactieven en werkzoekenden met multi-problematieken

Sinds begin 2024 bieden we maatwerk en integrale dienstverlening naar niet-beroepsactieven en kwetsbare werkzoekenden met multi-problematieken via het model van de ESF-ondersteunde lokale partnerschappen. Via outreachende acties bereiken deze projecten ook personen met potentieel om snel te activeren. Zij worden toegeleid naar de reguliere werking van VDAB.

Het samenwerkingsmodel van de lokale partnerschappen is gericht op sociale inclusie (waaronder werk) in lijn met de vereisten van Europa en zal geëvalueerd en waar nodig bijgestuurd worden 3 jaar na de opstart. Het is de ambitie om dit model te verankeren na een positieve evaluatie.

We bereiden een decreet voor om een juridische basis te voorzien om een samenwerking tussen publieke en private partners actief in diverse levensdomeinen mogelijk te maken. Dit kadert binnen de doelstelling van een duurzaam partnerschap Werk, in functie van het aanbieden van een geïntegreerde dienstverlening naar burgers op beroepsactieve leeftijd. Dit decreet moet een juridische basis bieden voor het faciliteren van data-uitwisseling tussen de partners onderling, een essentiële vereiste om de doelstelling van een dergelijk partnerschap te realiseren.

Samenlevingsjobs voor langdurig werklozen

¹⁵ Zie TB0-1TDE2AA-IS

Het stelsel van gemeenschapsdienst voor langdurig werklozen in Vlaanderen wordt stopgezet en samen met Wijk-werken geïntegreerd in een nieuw systeem van samenlevingsjobs. De Vlaamse regering zal via een conceptnota de krijtlijnen vastleggen. Vervolgens zal gestart worden met het aanpassen van de regelgeving en de operationalisering. Rekening houdende met de beperking van de werkloosheid in de tijd zal dit instrument focussen op activering en doorstroom naar de reguliere arbeidsmarkt. Het voorkomen van langdurige werkloosheid is cruciaal. We nemen het recente advies op eigen initiatief van de SERV mee in de verdere vormgeving van het instrument.

Meer leefloongerechtigden en niet-beroepsactieven activeren via samenwerking tussen VDAB en lokale besturen

In navolging van het Federaal wetgevend kader met betrekking tot de beperking van de werkloosheid in de tijd en de impact daarvan op de OCMW's, zal VDAB in eerste instantie inzetten op samenwerkingsafspraken in het belang van een naadloze activering van de klanten die zich na de stopzetting van hun werkloosheidsuitkering aanmelden bij de OCMW's voor een leefloon. Hoewel de regie over het traject van deze klanten op dat moment overgaat naar het OCMW, zijn leefloongerechtigden nog steeds verplicht om zich in te schrijven bij VDAB. Voor de doorstroom van de werkzoekenden naar het OCMW wil VDAB voorkomen dat werkzoekenden in deze overgangperiode te maken krijgen met een abrupt einde in hun lopend traject. Daarom zullen afspraken gemaakt worden met de OCMW's om een "warme overdracht" te faciliteren. Lopende begeleidingstrajecten zullen niet stopgezet worden omdat er geen werkloosheidsuitkering meer is.

Lokale besturen die naast de activering van leefloongerechtigden bereid zijn andere acties op te zetten om bij te dragen aan de 80% Vlaamse werkzaamheidsgraad, kunnen hierover in dialoog gaan met VDAB om de samenwerkingsmogelijkheden te bespreken.

Het bereik en de activering van vrouwen met een migratie-achtergrond krijgen een speciale focus gezien de Vlaamse werkzaamheidsgraad bij deze groep slechts 52% bedraagt (datawarehouse KSZ, 2023).

Daarnaast zet VDAB verder in op dienstverlening naar de OCMW's door het beschikbaar stellen van kennis op vlak van activering in de vorm van een digitaal en/of fysiek vormingsaanbod.

Via deze samenwerkingen versterkt VDAB zijn rol als activeringsregisseur op het terrein en bouwt ze verder aan de ecosysteemstrategie met een samenwerkingsmodel vanuit evenwaardigheid en complementariteit. We streven hierbij naar goed afgesproken gezamenlijke doelstellingen en helder benoemde rollen en verantwoordelijkheden die in specifieke samenwerkingsakkoorden worden vastgelegd. Dit in nauwe samenwerking met de minister bevoegd voor binnenlands bestuur.

Versterking activering leefloongerechtigden via een Vlaams-federaal samenwerkingsakkoord

In 2024 gaf het Vlaams parlement haar goedkeuring aan een decreet over de activering van leefloongerechtigden via de verplichte inschrijving bij VDAB. De inwerkingtreding van diverse artikelen uit dit decreet vereist echter een samenwerkingsakkoord tussen Vlaanderen en de federale overheid. Het betreft onder

meer volgende aspecten:

- de gegevensuitwisseling tussen de verschillende betrokken instanties;
- de opmaak van een toetsingskader inzake vrijstellingsregels omwille van billijkheids- en gezondheidsredenen;
- opvolging van de inschrijfverplichting;
- consequente opvolging, controle en sanctionering door OCMW's.

In 2026 wordt het bilateraal overleg Vlaanderen/Federaal gecontinueerd met het oog op een samenwerkingsakkoord tussen beide beleidsniveaus. Ook het daarbij horende instemmingsdecreet – om de bepalingen opgenomen in het samenwerkingsakkoord van een correcte juridische basis te voorzien – dient de geijkte stappen te doorlopen. Binnen het samenwerkingsakkoord zal ook rekening gehouden worden met de nieuwe realiteit van de beperking van de werkloosheidsuitkering in de tijd zoals bepaald in de federale programmawet. Indien op basis van dit nieuwe samenwerkingsakkoord blijkt dat een aanpassing van het decreet activering van leefloongerechtigden via de verplichte inschrijving bij VDAB noodzakelijk is wordt dit eventueel aansluitend opgestart. Dit is nauwe samenwerking met de minister bevoegd voor binnenlands bestuur.

- Op deze manier leggen Vlaanderen en de federale overheid de basis van hun samenwerking in het kader van de activering van de leefloongerechtigden voor de komende jaren vast in wetgeving. Deze vormt op haar beurt de basis voor samenwerkingsovereenkomsten die op het niveau van VDAB en de OCMW's kunnen worden afgesloten en onder meer een operationalisering bevatten van een aantal onderwerpen opgenomen in het samenwerkingsakkoord.

OD6: Een arbeidsmarktbeleid op maat van de Vlaamse arbeidsmarkt

Een arbeidsmarktbeleid op maat van de Vlaamse arbeidsmarkt

Het federale niveau kan niet altijd de gepaste antwoorden geven op de verschillende vragen vanuit de verschillende deelstaten en lokale besturen. We dringen dan ook aan op een arbeidsmarktbeleid op maat van de Vlaamse arbeidsmarkt, waar nodig asymmetrisch. We vragen aan de federale regering o.a.:

- een werkloosheidsreglementering die kan worden aangepast aan de Vlaamse arbeidsmarkt, zoals de criteria voor een passende dienstbetrekking (bijvoorbeeld een maximale pendelafstand en -tijd), de beschikbaarheid en vrijstelling van werkzoekenden (voor bijvoorbeeld opleiding of vrijwilligerswerk), het mogelijk maken dat de procedures voor controle en sanctionering van werkzoekenden worden ingekort en de doorlooptijd ervan wordt versneld en het toepassingsgebied van de transitietrajecten uit te breiden.
 - een eengemaakte vorm van beschikbaarheid voor alle werklozen (integratie van de actieve, passieve en aangepaste beschikbaarheid), die daarna op maat van elke individuele werkloze kan worden toegepast en opgevolgd vanuit VDAB.
 - efficiënte instrumenten om tekorten in arbeidsintensieve sectoren op te vangen en om anomalieën in het systeem van flexi-jobs weg te werken, zoals bijvoorbeeld in horeca en onderwijs.
- maatregelen om eventuele drempels in de stelsels van vervangingsinkomen en tegemoetkomingen weg te werken zodat de inspanningen die personen doen om stappen naar werk te zetten geen financiële val kunnen zijn.

- een uitbreiding van de mogelijkheid om deeltijds of progressief aan het werk te gaan met behoud van een deel van de uitkering of tegemoetkoming zodat voor personen voor wie de opstap naar een voltijdse tewerkstelling (nog) niet mogelijk is, de financiële val naar betaalde tewerkstelling wordt weggewerkt.
- samenwerkingsakkoorden over de nodige data-uitwisseling tussen VDAB, de lokale besturen en de betrokken federale instellingen (bv KSZ, RIZIV, POD MI en DG HAN) in het kader van de dienstverlening en in het kader van een meer evidence informed beleid.
- schrapping van de 'Federal Learning Account'-tool.
- het wegwerken van de drempels voor duaal leren in de federale regelgeving, bijvoorbeeld inzake de arbeidsongevallenverzekering.
- het afschaffen van de startbaanverplichting.

Bijdragen aan een Europese sociale agenda, met respect voor het subsidiariteitsbeginsel

De sociale dimensie krijgt op Europees niveau steeds meer gewicht. We onderschrijven de Europese Pijler voor Sociale Rechten en de Porto-doelstellingen voor 2030. En we volgen het nieuwe actieplan voor de uitvoering van deze Pijler op, dat eind 2025 of begin 2026 verschijnt. We monitoren nauwgezet welke Europese regelgeving directe of indirecte gevolgen heeft voor het Vlaamse werkgelegenheidsbeleid. We streven naar een ambitieuze Europese sociale agenda, met respect voor het subsidiariteitsbeginsel.

Deze EU-legislatuur gaat er veel aandacht naar de versterking van onze concurrentiekracht. Een doordacht industriebeleid mag daarbij het menselijk kapitaal niet uit het oog verliezen. Daarom volgen we de Europese initiatieven rond vaardigheden, zoals een Union of Skills, met grote aandacht. De communicatie rond dit initiatief verscheen in maart 2025 en we volgen de voor 2026 aangekondigde initiatieven, zoals het Skills Portability Initiative, nauwgezet op. De initiatieven rond arbeidsmigratie volgen we ook actief op, zoals de EU Talent Pool of het Fair Labour Mobility Package. Proactief beïnvloeden we de beleidvorming op EU-niveau, zoals via de brief naar Uitvoerend Vice Voorzitter Mînzatu waarin we pleiten voor een uniform regelgevend kader rond detacheringen.

We streven ernaar om in een zo vroeg mogelijk stadium van het Europese regelgevingsproces de belangrijkste Vlaamse belangen te identificeren en waar nodig tijdig aan te kaarten op ambtelijk, diplomatiek en politiek niveau. Met respect voor het principe 'in foro interno, in foro externo' werken we actief mee aan de herziening van het samenwerkingsakkoord voor de vertegenwoordiging van ministers in de Raad van de Europese Unie met de andere deelstaten en de federale staat. We gaan ook in dialoog met het federale niveau over een herziening van de vertegenwoordiging in het ambtelijk adviescomité Employment Committee (EMCO) voor België, zodat ook de gewesten roterend aan tafel zitten om het Europese arbeidsmarktbeleid vorm te geven, multilaterale beoordelingen uit te voeren in het kader van het Europees Semester en goede praktijken uit te wisselen met Europese lidstaten. We nemen onze rol als assessor op binnen EPSCO Social.

We dragen tenslotte ook bij aan (de Vlaamse rapporteringen in het kader van) het Europees Semester en de Nieuwe Economische Governance van de EU. Via het Europees Semester formuleert de Europese Commissie jaarlijks landenspecifieke aanbevelingen, ook op het vlak van werk en vaardigheden. In 2025 gaf de Europese Commissie bijvoorbeeld aan dat België verder moest inzetten op het aanpakken van

arbeidsmarkttekort en vaardigheden die niet afgestemd zijn op de actuele arbeidsmarktbehoeften, onder meer voor de groene transitie, en ook op het effectiever maken van het activeringsbeleid om kwetsbare groepen verder te integreren in de arbeidsmarkt. De Vlaamse Regering vraagt dat de EU de landenspecifieke aanbevelingen in het kader van het Europese Semester maximaal uitsplitst op deelstaatniveau, temeer daar Europa verwacht dat deze aanbevelingen ook rechtstreeks door het ESF-programma ter harte genomen worden.

OD7: Een efficiënte en slagkrachtige overheid

Een performant werkgelegenheidsbeleid staat of valt met een sterk ordeningskader dat de organisatie en het beheer van de beleidsvelden versterkt om de doelstelling – zoals een hogere werkzaamheidsgraad – te realiseren. Een slagkrachtige overheid die keuzes maakt en focust op het kwalitatief en kosten-efficiënt uitvoeren van haar kerntaken, kan immers meer resultaat boeken dan een overheid die te uitgebreide opdrachten opneemt.

Hervorming van VDAB

Hervorming van de structuren en raad van bestuur VDAB

In lijn met het Vlaams Regeerakkoord 2024-2029 zet VDAB in op een doordachte bestuursstructuur die sterk en daadkrachtig is en gericht op een optimale uitvoering van de beheersovereenkomst. In het voorbije jaar werd de raad van bestuur van VDAB reeds afgeslankt en hervormd en werd voorzien in vertegenwoordiging van onafhankelijke bestuurders. De intrede van deze onafhankelijke bestuurders dient bij te dragen aan het kritisch begeleiden en ondersteunen van VDAB bij de uitvoering van de beheersovereenkomst.

Beheersovereenkomst VDAB

In lijn met het Regeerakkoord 2024-2029 zullen de strategische doelstellingen voor VDAB voor deze legislatuur verankerd worden in een beheersovereenkomst tussen VDAB en de Vlaamse Regering. De beheersovereenkomst moet duidelijkheid bieden over de strategische richting, doelstellingen, prioriteiten en middelen voor VDAB tijdens de volledige legislatuur. De doelstellingen geformuleerd in het Vlaamse Regeerakkoord en de beleidsnota Werk 2024-2029 vormen het kader hiervoor. De beheersovereenkomst is ook een ankerpunt waarop de Vlaamse Regering en VDAB kunnen steunen en terugvallen indien aanpassingen nodig zijn en er keuzes moeten worden gemaakt met impact op de middelen, capaciteit of te behalen doelstellingen. De beheersovereenkomst biedt dus een duidelijk en stabiel kader dat de organisatie een heldere focus geeft en daarmee bijdraagt tot het verhogen van de resultaten van VDAB. Ik heb aan de raad van bestuur van VDAB gevraagd om een nota op te stellen met de voornaamste krachtlijnen die kunnen dienen als basis voor dialoog met de Vlaamse regering, zodat de beheersovereenkomst tegen eind 2025 ondertekend kan worden.

Focus op kerntaken en efficiënter bemiddelen

Met het oog op het versterken van het activeringsbeleid vraagt de Vlaamse regering een hervorming van VDAB, met helderheid over kerntaken en focus op een performante uitvoering ervan (cfr. Vlaams regeerakkoord 2024-2029). Daarom zal VDAB strategische keuzes moeten maken over het bepalen van deze kerntaken. Dit debat zal gevoerd worden binnen de raad van bestuur van VDAB en maakt deel uit van de beheersovereenkomst tussen VDAB en de Vlaamse regering.

Aan de hand van deze strategische keuzes zal VDAB de analyse maken of iets behoort tot de kerntaken, wat binnen de kerntaken de prioriteit heeft, hoe maximaal kan vereenvoudigd worden, en welke hefboomen kunnen worden ingezet.

Het matchen van vraag en aanbod op de arbeidsmarkt blijven we naar voor schuiven als dé belangrijkste kerntaak van VDAB, waarop maximale capaciteit en middelen van worden ingezet. Het gevalideerde sourcingkader (zie volgende titel) bepaalt welke taken VDAB met eigen personeel uitvoert en welke door partners, en dit zowel voor bemiddeling als competentieversterking.

Daarnaast zal VDAB ook gericht moeten gaan werken en de prioriteit leggen op burgers met een arbeidswens en/of arbeidspotentieel. Vanuit het streven naar efficiëntie en effectiviteit vraagt VDAB dan ook dat elke partnerorganisatie die toeleidt naar VDAB al een eerste screening doorvoert aan de hand van een afstemmingskader, waardoor burgers met arbeidspotentieel beter worden bereikt. Op die manier kunnen bemiddelaars en partners van VDAB hun inspanningen in het kader van activering naar werk maximaal omzetten in resultaten.

Een consequente toepassing van de sourcingstrategie

VDAB maakt werk in kader van de beheersovereenkomst van een helder uitbestedingsbeleid, met principes voor de afbakening van de taken die de dienst zelf uitvoert en de taken waarvoor een beroep op partners wordt gedaan. Voor de uitvoering van (nieuwe) dienstverlening maakt VDAB aan de hand van vastgelegde criteria weloverwogen (sourcing)keuzes over welke taken men zelf uitvoert ("maak"), welke aan partners worden uitbesteed ("koop"), of waar geopteerd wordt om met partners in andere samenwerkingsverbanden te werken ("verbind"). VDAB moet strenge kwaliteitseisen en -controles hanteren voor partners en volgt de resultaatsverwachtingen systematisch op.

Focus op een kwaliteitsvolle werking

VDAB wil de vinger aan de pols houden, ook wat de eigen werking betreft. Om een kwaliteitsvolle en werkbare dienstverlening te garanderen heeft VDAB een kwaliteitsmanagementsysteem opgezet. Op die manier wordt de werking en dienstverlening van VDAB opgevolgd, vernieuwd en waar nodig bijgestuurd om tot betere resultaten te komen.

Voor 2026 ligt de focus van het kwaliteitsmanagementsysteem op het doorontwikkelen en implementeren van kwaliteitscriteria binnen de verschillende werven van het vernieuwde dienstverleningsmodel. Daarnaast is er blijvende aandacht voor de klantbeleving zodat bij de implementatie van het beleid het resultaat

voor de klant geoptimaliseerd wordt. Dit wordt onder meer gewaarborgd door het monitoren van de klanttevredenheid.

Data-uitwisseling als hefboom

Het kunnen uitwisselen van relevante persoonsgegevens met andere instanties en ecosystemen vormt een essentiële voorwaarde om de opdrachten van VDAB te vervullen. Uitwisseling van deze gegevens zorgt voor een effectievere dienstverlening, biedt een beter zicht op alle noden van klanten en faciliteert de samenwerking tussen verschillende betrokken partners. Bovendien wordt op deze manier het Only Once-principe in de praktijk gebracht, wat moet bijdragen aan een betere klantbeleving (zodat de klant niet telkens hetzelfde verhaal moet vertellen aan verschillende instanties). Data laten bovendien toe om de dienstverlening te evalueren en van hieruit bij te sturen.

In 2026 ontwikkelt VDAB met ondersteuning van Digitaal Vlaanderen een klantvolgsysteem om in eerste instantie de uitwisseling van persoonsgegevens tussen VDAB en OCMW's te faciliteren. Dit klantvolgsysteem zal ervoor zorgen dat OCMW's, voor leefloongerechtigden die voordien een werkloosheidsuitkering hebben gehad, een beter inzicht verwerven in de stappen die VDAB reeds ondernomen heeft met die persoon én omgekeerd. Het klantvolgsysteem zal een juridische basis krijgen in het VDAB-oprichtingsdecreet. Dit klantvolgsysteem kan nadien ruimer worden ingezet in functie van bilaterale samenwerkingen, en vanaf halfweg 2027 ook in functie van de duurzame partnerschappen Werk. De minister van binnenlands bestuur wordt betrokken in de uitvoering van dit nieuwe klantvolgsysteem.

Besparingen

Het meerjarig financieel kader afgesproken bij het regeerakkoord voorziet een cumulatieve vermindering van de VDAB dotatie, beginnend met 20 miljoen euro in 2025 en oplopend tot 80 miljoen euro in 2028. In het kader van de besparingsoefening bij BO 2026 werd de opstap vervroegd naar 2027. Dit besparingspad vereist een grondige hervorming van de werking en het dienstverleningsaanbod van VDAB, alsook een prioritering van de doelgroepen.

Het eigen dienstverleningsaanbod en dat van partners zal worden onderzocht en afgewogen ten opzichte van de in het regeerakkoord vermelde kerntaken. Dit rekening houdende met de aanbevelingen van het Rekenhof met als doel het realiseren van een efficiënter en effectievere uitbestedingsbeleid¹⁶.

Er zal steeds worden afgetoetst of iets behoort tot de kerntaken van VDAB, hoe er kan geprioriteerd worden binnen de beschikbare middelen, hoe er maximaal kan worden vereenvoudigd, en hoe de vertrouwde hefbomen als partnerwerking en digitalisering slim en kostenbesparend kunnen worden ingezet.

In 2026 zal de besparing van 20 mio euro gerealiseerd worden. Hiertoe zal de gedelegeerd bestuurder een voorstel bezorgen aan de raad van bestuur van de VDAB

¹⁶ Uitbestedingsbeleid van de VDAB - Efficiëntie en effectiviteit Onderzoek op verzoek van het Vlaams Parlement juni – 2021.

die decretaal bevoegd is voor het opstellen van het ontwerp van begroting en het rapporteren over de uitvoering ervan.

Besparingen op het overheidsapparaat

De Vlaamse Regering voorziet in een besparing van 120 miljoen op het overheidsapparaat in het kader van kerntaken en efficiëntiewinsten. Het VOCO krijgt de kans om een voorstel voor te leggen aan de Vlaamse Regering. Dit zal een impact hebben op de apparaatskredieten van het departement WEWIS.

We ontbinden de vzw Europees Sociaal Fonds. De formele beslissing tot ontbinding zal ten laatste eind januari 2026 genomen worden. Dit met het oog op meer efficiëntie binnen de Vlaamse overheidsstructuren. Met als resultaat minder kosten, meer transparantie en controle. Binnen het lopende ESF-programma worden de resterende middelen voor Vlaamse co-financiering (VCF) ingebracht in de besparingen. Lopende verbintenissen worden nagekomen. De resterende Europese middelen kunnen door andere beleidsdomeinen benut worden. De bevoegde afdeling Europese programma's zal hiertoe de nodige initiatieven nemen.

Inzetten op evidence informed werkgelegenheidsbeleid

Uitvoering van het evaluatieprogramma Werk en Sociale Economie

In 2026 voeren we het meerjarig evaluatieprogramma uit dat werd opgesteld naar aanleiding van en conform de evaluatieverplichting in de Vlaamse Codex Overheidsfinanciering (VCO). Conform de decretale vijfjaarlijkse evaluatieverplichting in de VCO wordt in de loop van 2026 een evaluatiestudie opgestart rond Duaal Leren als leermethodiek voor volwassenen en wordt de evaluatie van de aanmoedigingspremies afgerond.

Bijkomend voeren we conform de Europese regelgeving het meerjarige ESF+ evaluatieplan verder uit zoals voorzien.

Complementair aan deze kennisagenda heeft VDAB zijn onderzoeks- en evaluatieplanning voor de komende jaren opgesteld. VDAB zal deze legislatuur de belangrijkste dienstverlening die door VDAB uitgevoerd of gefinancierd wordt grondig evalueren met oog op effectiviteit, efficiëntie, klantentevredenheid en haalbaarheid. Daarbij worden prioriteiten en timing afgestemd op de evaluaties in het kader van ESF en VCO. Naast de evaluatie van beleid blijft ook het bekomen van arbeidsmarktinzicht, verwachtingen en behoeften van nieuwe en oude doelgroepen, het voorspellen van evoluties op de arbeidsmarkt in functie van een zo pro-actief mogelijk beleid een kernopdracht van de onderzoekscel van VDAB. Naast deze twee structurele luiken voorziet het onderzoeksprogramma van VDAB extra aandacht voor bereik, ontvangst en activering van niet-beroepsactieven en ook handhaving en sanctionering.

Uitbreiding van de opdrachten van het Expertisecentrum ECOOM¹⁷

In 2026 worden de opdrachten tot het monitoren van de arbeidsmarkt, het uitbouwen van arbeidsmarktprojecties en het voeren van onderzoek naar de arbeidsmarkt toegevoegd aan het interuniversitair expertisecentrum ECOOM. Hiervoor worden de

¹⁷ Zie TB0-1TDE2AA-IS en TB0-1TDE2AA-WT (p.79).

middelen van het Steunpunt Werk, het VIONA-onderzoeksprogramma en het Expertisecentrum Innovatieve Leerwegen geheroriënteerd. Deze herschikking geeft de steunpuntopdracht een structureel kader, het versterkt de synergie binnen het nieuwe fusiedomein en verhoogt de efficiëntie en de duurzaamheid van de onderzoeksagenda. Bovendien wordt het interuniversitaire karakter van de opdracht benadrukt in functie van hun specifieke expertise en sterktes. Op deze manier kunnen we binnen het beleidsdomein Werk blijven rekenen op arbeidsmarktindicatoren en -projecties en op langlopend beleidsrelevant onderzoek dat het beleid ondersteunt in de vele uitdagingen waar het voor staat. Er wordt een meerjarenplan opgesteld voor de periode 2026-2028, dat zo snel mogelijk in 2026 in werking zal treden. De werking van het huidige Steunpunt Werk wordt gegarandeerd tot de inkanteling gerealiseerd is.

Inzetten op een datagedreven werkgelegenheidsbeleid

Gezien de gedeelde doelstelling van alle overheden om te komen tot doortastende en sluitende activering op weg naar een hogere werkzaamheidsgraad, wordt er een structureel overleg opgezet met alle relevante instanties over databeleid, datastromen en datakoppelingen. Meten is immers weten en zonder data is er geen beleidsimpact. Daarom is het belangrijk om naast afspraken over individuele datakoppeling (zie hoger) ook snellere en voldoende gedetailleerde data beschikbaar te maken voor beleidsmakers en onderzoekers in het kader van een meer evidence-informed beleid. Het doel is te komen tot een effectiever en beter onderbouwd activeringsbeleid dat bijdraagt aan een hogere werkzaamheidsgraad. We sluiten ook hierover een samenwerkingsakkoord waarbij instanties zoals FOD Werkgelegenheid, arbeid en Sociaal Overleg, POD Maatschappelijke Integratie, RIZIV, RVA, RSZ en KSZ betrokken worden.

Complementair inzetten van Vlaamse en Europese fondsen¹⁸

We staan blijvend in voor de uitvoering en het beheer van de programma's van het Europees Sociaal Fonds (ESF+) in Vlaanderen. De afdeling Europa WSE binnen het departement WEWIS beheert daarnaast als intermediaire instantie ook het Vlaamse luik van het federale Europees Asiel, Migratie en Integratiefonds (AMIF). Hierbij staat de afdeling Europa WSE, in samenwerking met de minister bevoegd voor Inburgering en Integratie, in voor oproepen in het kader van het luik 'Integratie' uit het AMIF-fonds.

Om het rendement voor de Vlaamse arbeidsmarkt en het beleid te maximaliseren, zetten we deze middelen complementair en versterkend in ten aanzien van het Vlaamse beleid.

Een performante bestrijding van fraude en misbruik

¹⁸ Zie TB0-9TDEAAJ-OW, TB0-9TDEAD-OI, TB0-9TDEAD-OW, TB0-1TDE2AD-IS, TB0-1TDE2AD-WT, TB0-1TDE2AH-IS, TB0-1TDE2AH-WT, TB0-1TDE4AD-IS, TB0-1TDE4AD-WT

Zoals opgenomen in het regeerakkoord, voeren we de strijd tegen sociale fraude verder op. Tegen eind 2025 zijn de betrokken diensten binnen het departement WEWIS structureel versterkt met 30 VTE.

Om illegale tewerkstelling nog beter te kunnen bestrijden, scherpen we de regelgeving rond ketenaansprakelijkheid aan. Het decreet werd al aangepast, in het najaar van 2025 volgt het BVR. Opdrachtgevers en (intermediaire) aannemers zullen een aantal documenten moeten opvragen bij hun rechtstreekse (onder)aannemer – in de vastgelegde sectoren – om na te gaan of er personen zonder geldig verblijf werkzaam zijn. Ontbrekende of ongeldige documenten moeten worden gemeld via een meldloket. Dit meldloket – dat wordt ontworpen in samenwerking met Smals en RSZ – zal uiterlijk 1/1/26 operationeel zijn. Tegelijk wordt een communicatieplan uitgewerkt om de nieuwe regelgeving en de daaruit voortvloeiende verplichtingen te communiceren naar de sectoren.

De eerste zes maanden van 2026 is er een gedoogbeleid voorzien. In die periode zal de Vlaamse sociale inspectie controles uitvoeren en bij onregelmatigheden de overtreder informeren over de nieuwe regelgeving. In de tweede helft van 2026 zal overgegaan worden tot een repressief optreden bij vastgestelde inbreuken.

Controles vinden gericht plaats op basis van de meldingen in het meldloket. Afhankelijk van het aantal ontvangen meldingen wordt daarvoor een gepaste steekproef getrokken. Vanaf 2026 wordt periodiek gerapporteerd over het toezicht met betrekking tot de geoptimaliseerde ketenaansprakelijkheid.

Een melding maken van misbruik moet zo laagdrempelig mogelijk zijn, ook voor anderstalige personen. De informatie op de website van de Vlaamse sociale inspectie wordt toegankelijker gemaakt en het algemeen meldpunt van de afdeling (naast het specifieke meldpunt voor werkgerelateerde discriminatie) wordt beter in lijn gebracht met de Europese sanctierichtlijn.

Betrokkenheid van sociale partners

We betrekken de sociale partners via de SERV en het VESOC-overleg bij de voorbereiding en uitvoering van het Vlaamse arbeidsmarktbeleid. Ik reken op concrete en constructieve adviezen van de sociale partners die inpasbaar zijn en ten volle rekening houden met de budgettaire context binnen het beleidsdomein Werk. Ik kijk alvast uit naar de adviezen rond 'drempels, hefboomen en acties voor oudere werknemers'.

THEMA OVERSCHRIJDEND, MVG excl. DAB

(duizend euro)

	AO			TO		
	BA 2025	evolutie	BO 2026	BA 2025	evolutie	BO 2026
ESR-ontvangsten (werking en toelagen (OW))	6.178	116	6.294	0	0	0
Toelagen (ontvangsten interne stromen (OI))	0	0	0	0	21.000	21.000
Overige (ontvangsten leningen (OL), ontvangsten participaties (OP); geen ESR-impact)	0	0	0	0	0	0
Totaal	6.178	116	6.294	0	21.000	21.000

Inhoudelijke toelichting evolutie:

De algemene ontvangsten binnen het ISE 'Thema Overschrijdend' situeren zich op de ontvangsten van administratieve geldboeten, ontvangsten met betrekking tot maatregelen werk en ontvangsten beroepskaarten. Voor 2026 begroten we een totaal aan algemene ontvangsten van 6.294 keuro. Dit bedrag ligt 116 keuro hoger dan het cijfer dat werd begroot bij BA 2025. De toename van 135 keuro bij de ontvangsten met betrekking tot maatregelen werk wordt getemperd door een daling van 19 keuro bij de ontvangsten beroepskaarten.

De toegewezen ontvangsten onder het ISE 'Thema Overschrijdend' zijn volledig gelinkt aan het begrotingsfonds ESF. Hierop begroten we voor 2026 een ontvangst van 21.000 keuro ten opzichte van 0 keuro bij BA 2025. Deze ontvangst is gelinkt aan de geplande vereffening van de VZW ESF-agentschap Vlaanderen.

(duizend euro)

	VAK			VEK		
	BA 2025	evolutie	BO 2026	BA 2025	evolutie	BO 2026
ESR-uitgaven (werking en toelagen (WT), lonen (LO), provisies (PR))	32.437	-18.823	13.614	23.887	-12.521	11.366

Toelagen (interne stromen (IS))	0	1.242	1.242	0	1.242	1.242
Overige (leningen (LE), participaties (PA); geen ESR-impact)	0	0	0	0	0	0
Totaal	32.437	-17.581	14.856	23.887	-11.279	12.608
Aanwending VAK-ruiter						

Inhoudelijke toelichting evolutie:

Onder het ISE 'Thema Overschrijdend' bevinden zich langs uitgavenzijde negen begrotingsartikelen. Hiervan hebben er drie betrekking op de ondersteuning van het tewerkstellingsbeleid. Het betreft hier voornamelijk onderzoeksactiviteiten.

De overige zes begrotingsartikelen onder deze ISE hebben betrekking op de budgetten van het Europees Sociaal Fonds (ESF) en het Asiel-, Migratie- en Integratiefonds (AMIF).

Deze begrotingsartikelen worden meer uitgebreid besproken onder paragraaf 4.3.1.

Op IS-uitgavenniveau stijgt het krediet in VAK en VEK met 1.242 keuro. Deze toename is het gevolg van een nieuw begrotingsartikel ter ondersteuning van het tewerkstellingsbeleid van waaruit een toelage aan ECOOM zal worden gefinancierd. Het krediet voor dit begrotingsartikel is samengesteld uit een compensatie van 900 keuro binnen dit ISE ('Thema Overschrijdend') en een compensatie van 342 keuro vanuit een begrotingsartikel binnen het ISE 'Competenties'.

Op ESR-uitgavenniveau daalt het VAK-krediet bij BO 2026 met 18.823 keuro tot een totaal van 13.614 keuro. De oorzaak van deze kredietafname is drieledig. Enerzijds is er de compensatie van 900 keuro naar het IS-uitgavenniveau binnen dit ISE (zie boven). Daarnaast wordt er een netto-besparing van 11.222 keuro ingeschreven op het ESF (een besparing van 12.222 keuro verminderd met de terugdraaiing van een eenmalige besparing van 1.000 keuro uit 2025). Deze besparing is gelinkt aan twee categorieën zoals bepaald in het centenboekje bij de septemberverklaring over de begroting 2026, namelijk 'Hervormingen en punctuele maatregelen' en 'Subsidies en een efficiënte overheid'. Tenslotte is er een bijstelling van -6.707 keuro op het begrotingsfonds ESF omdat in 2026 geen VAK-krediet zal worden opgenomen. De daling wordt echter zeer licht getemperd door een toekenning van 6 keuro index.

Het VEK-krediet op ESR-uitgavenniveau daalt bij BO 2026 met 12.521 keuro in vergelijking met BA 2025. Dit brengt het krediet op 11.366 keuro. Deze daling wordt, net als hierboven, gedreven door de compensatie van 900 keuro naar het IS-uitgavenniveau en de netto-besparing van 11.088 keuro op het ESF. Daarnaast is er een bijstelling van -4.310 keuro op het begrotingsfonds ESF omdat in 2026 geen VEK-krediet zal worden opgenomen. De daling van het VEK-krediet wordt echter getemperd door een compensatie vanuit de maatregel Focus op Talent van 3.771 keuro voor het opvangen van een structureel VEK-tekort op ESF en een toegekende index van 6 keuro.

Dit brengt de totale daling van het VAK-krediet voor dit ISE bij BO 2026 op 17.581 keuro (of 54,2%) ten opzichte van BA 2025. Voor het VEK-krediet gaat het om een cumulatieve daling van 11.279 keuro (of 47,2%).

4.3.1. Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)

Ontvangstenartikelen

TB0-9TDEAAE-OW - ONTVANGSTEN ADMINISTRATIEVE GELDBOETEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel voorziet ontvangsten in het kader van de administratieve geldboeten. Het team Regulering en Administratieve Geldboeten legt – op basis van het Inspectiedecreet administratieve geldboeten – boetes op aan ondernemingen waar inbreuken vastgesteld werden op de Vlaamse regelgeving, maar waarvoor het openbaar ministerie heeft laten weten geen strafrechtelijke vervolging in te stellen (hoofdzakelijk economische migratie, dienstencheques, bemiddeling en taaldecreet).

Kredietevolucie:

	AO	TO	LO
BA 2025	5.364	0	0
Bijstellingen BO 2026	0	0	0
BO 2026	5.364	0	0

(duizend euro)

Inhoudelijke toelichting kredietevolucie:

De geraamde ontvangst, voortvloeiend uit het opleggen van administratieve geldboeten voor 2026, blijft ongewijzigd.

TB0-9TDEAAF-OW - ONTVANGSTEN MET BETREKKING TOT MAATREGELEN WERK

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel omvat de bedragen die het Departement WEWIS ontvangt als gevolg van de terugvorderingen die gebeuren voor diverse van zijn beleidsmaatregelen. De redenen voor de terugvorderingen kunnen uiteenlopen. De rode draad is echter dat begunstigen onterecht een subsidie, premie ontvangen hebben of niet het juiste bedrag.

De vorderingen hebben vooral betrekking op volgende maatregelen:

- de aanmoedigingspremies,
- het Vlaams zorgkrediet,
- de Vlaamse ondersteuningspremie,
- het Vlaams opleidingsverlof,
- DAC en GESCO's.

Kredietevolutie:**(duizend euro)**

	AO	TO	LO
BA 2025	609	0	0
Bijstellingen BO 2026	135	0	0
BO 2026	744	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

De geraamde ontvangst, voortvloeiend uit vorderingen in het kader van bovenvermelde maatregelen, stijgt bij BO 2026 met 135 keuro ten opzichte van BA 2025, namelijk tot 744 keuro.

TB0-9TDEAAI-OW - ONTVANGSTEN BEROEPSKAARTEN**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Een buitenlander die als zelfstandige wil werken in België, heeft daarvoor een beroepskaart nodig. Via de aanvraag van de beroepskaart wordt de toestemming verkregen om een zelfstandige activiteit uit te oefenen. Bepaalde categorieën van buitenlanders zijn vrijgesteld van die verplichting, zoals onderdanen van een EU-lidstaat of van IJsland, Noorwegen, Liechtenstein of Zwitserland.

Het beleid rond de beroepskaarten kan gesitueerd worden onder operationele doelstelling 4: 'Interregionale mobiliteit en arbeidsmigratie als sluitstuk'. Dit begrotingsartikel bevat de ontvangsten die voortvloeien uit de betalingen verschuldigd voor zowel het aanvragen als het afleveren van beroepskaarten.

Kredietevolutie:**(duizend euro)**

	AO	TO	LO
BA 2025	205	0	0
Bijstellingen BO 2026	-19	0	0
BO 2026	186	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Voor dit begrotingsartikel is een bijstelling van -19 keuro ingeschreven. De raming en voorlopige cijfers van 2025 stellen een daling vast van de geraamde ontvangst bij BO 2026.

TB0-9TDEAAJ-OW - RRF**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit begrotingsartikel bevat alle terugvorderingen die gebeuren in het kader van de ESF-projecten gefinancierd met RRF-middelen.

Kredietevolutie:**(duizend euro)**

	AO	TO	LO
BA 2025	0	0	0

Bijstellingen BO 2026	0	0	0
BO 2026	0	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Dit begrotingsartikel is nieuw aangemaakt in 2024 om de ontvangsten van de RRF-projecten op een afzonderlijk algemeen ontvangstenartikel te kunnen boeken.

Op dit moment worden in 2026 geen terugvorderingen verwacht.

TB0-9TDEAD-OI - EUROPEES SOCIAAL FONDS (ESF)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel bevat de kredieten die door het ESF-agentschap Vlaanderen VZW worden overgemaakt aan het Departement WEWIS ter ondersteuning van de implementatie en beheer van het ESF. Dit begrotingsartikel spijs aan uitgavenzijde de begrotingsartikelen TB0-1TDE4AD-WT en TB0-1TDE4AD-IS, het ESF-begrotingsfonds.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	AO	TO	LO
BA 2025	0	0	0
Bijstellingen BO 2026	0	21.000	0
BO 2026	0	21.000	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Door de geplande vereffening van het ESF-agentschap Vlaanderen VZW in 2026 wordt een overdracht van 21.000 keuro voorzien vanuit de VZW naar het begrotingsfonds.

TB0-9TDEAD-OW - EUROPEES SOCIAAL FONDS (ESF)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel bevat de vorderingen aan Vlaamse cofinanciering bij tussentijdse of eindafrekening van projecten die plaatsvinden in het kader van het ESF-programma. Dit begrotingsartikel spijs aan uitgavenzijde de begrotingsartikelen TB0-1TDE4AD-WT en TB0-1TDE4AD-IS, het ESF-begrotingsfonds.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	AO	TO	LO
BA 2025	0	0	0
Bijstellingen BO 2026	0	0	0
BO 2026	0	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Bij BO 2026 wordt beslist geen ontvangst in te schrijven in de begrotingsronde. Er bevinden zich veel ESF+-projecten in de fase van tussentijdse rapportering. Als er al

teveel voorschot werd uitbetaald, wordt het tegoed doorgeschoven naar de volgende rapporteringsperiode. Concreet wordt het volgende voorschot in functie van het teveel aan voorschot dat reeds werd uitbetaald, naar beneden bijgesteld. We verwachten daardoor weinig tot geen terugvorderingen.

Uitgavenartikelen

TB0-1TDE2AA-IS - ONDERSTEUNING TEWERKSTELLINGSBELEID

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel, gelinkt aan operationele doelstelling 7: 'Een efficiënte en slagkrachtige overheid', meer precies aan de actie 'Inzetten op evidence informed werkgelegenheidsbeleid', omvat de kredieten voor de financiering van de taken uit het Steunpunt Werk die vanaf 2026 zullen worden ingekanteld in de werking van ECOOM.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2025	0	0
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	1.242	1.242
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2026	1.242	1.242
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

De taken van het Steunpunt Werk, dat door de Vlaamse Regering voor de periode 2026-2028 als beleidsvoorbereidend en beleidsondersteunend Steunpunt wordt erkend, worden ondergebracht onder de bestaande werking van ECOOM.

Op dit begrotingsartikel wordt de toelage aan ECOOM voorzien ter financiering van deze taken. Het krediet bij BO 2026 wordt samengesteld door een compensatie van 900 keuro vanuit het begrotingsartikel 'ondersteuning tewerkstellingsbeleid' (TB0-1TDE2AA-WT) en een compensatie van 342 keuro vanuit het begrotingsartikel 'expertisecentrum innovatieve leerwegen - levenslang leren' (TB0-1TIE2VC-WT). Deze bewegingen brengen het krediet voor 2026 op 1.242 keuro.

	(duizend euro)		
Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Van TB0-1TDE2AA-WT	900	900	Compensatie vanuit TB0-1TDE2AA-WT voor ECOOM.
Van TB0-1TIE2VC-WT	342	342	Compensatie vanuit TB0-1TIE2VC-WT voor ECOOM.
TOTAAL	1.242	1.242	

TB0-1TDE2AA-WT - ONDERSTEUNING TEWERKSTELLINGSBELEID

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel, gelinkt aan operationele doelstelling 7: 'Een efficiënte en slagkrachtige overheid', meer precies aan de actie 'Inzetten op evidence informed werkgelegenheidsbeleid', omvat de kredieten voor:

- het uitvoeren van beleidsrelevant onderzoek en evaluatiestudies;
- de deelname aan het LEED (Local Employment and Economic Development)-programma van de OESO (Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling);
- deelname aan de onderzoeksopdracht van PIAAC (Programme for the International Assessment of Adult Competences)

Tot en met 2025 bedroeg dit artikel ook middelen ter financiering van het Steunpunt Werk (m.i.v. de competentieprognoses). Vanaf 2026 worden deze taken echter ingekanteld in de werking van ECOOM. De middelen hiervoor worden bijgevolg overgezet naar begrotingsartikel TB0-1TDE2AA-IS dat een toelage aan ECOOM voorziet.

Kredietevolucie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2025	1.330	1.683
<i>Index</i>	6	6
<i>Compensaties</i>	-900	-900
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2026	436	789
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolucie:

Het krediet bij BA 2025 bedroeg 1.330 keuro VAK en 1.683 keuro VEK.

Voor 2026 wordt een bedrag van 900 keuro VAK en VEK recurrent gecompenseerd naar het nieuwe begrotingsartikel TB0-1TDE2AA-IS van waaruit een toelage aan ECOOM zal worden toegekend in het kader van de inkanteling van de taken van het huidige Steunpunt Werk.

Na correcties op de index die werd toegekend bij BA 2025, wordt op het begrotingsartikel voor 2026 nog een netto-index van 6 keuro (VAK en VEK) voorzien. Dit brengt het beschikbaar budget bij BO 2026 op 436 keuro VAK en 789 keuro VEK.

	(duizend euro)		
Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Naar TB0-1TDE2AA-IS	-900	-900	Compensatie naar de toelage voor ECOOM.
TOTAAL	-900	-900	

TB0-1TDE2AD-IS - EUROPEES SOCIAAL FONDS (ESF)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel bevat middelen die aangewend worden voor de uitvoering van de operationele doelstelling 7 'Een efficiënte en slagkrachtige overheid meer precies het speerpunt 'Complementair inzetten van Vlaamse en Europese fondsen'.

Op dit begrotingsartikel worden de kredieten voorzien voor de Vlaamse cofinanciering, voor ESF-projecten waarvan de eindbegunstigden deel uitmaken van de Vlaamse consolidatiekring.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2025	0	0
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2026	0	0
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Op dit IS-artikel mogen tijdens begrotingsronde enkel budgetten voorzien worden voor uitgaven waarvan we met zekerheid de bestemming kennen (begunstigde, project...). Het is echter niet mogelijk vooraf kennis te hebben van welke begunstigden, die deel uitmaken van de consolidatiekring, een aanvraag zullen indienen voor oproepen in 2026.

Er wordt bij begrotingsronde dan ook (nog) geen VAK- of VEK-budget op dit begrotingsartikel voorzien. Aan de punctuele kredietbehoefte zal zo nodig buiten begrotingsronde tegemoet gekomen worden via flexibele herverdelingen vanuit TB0-1TDE2AD-WT.

TB0-1TDE2AD-WT - EUROPEES SOCIAAL FONDS (ESF)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel bevat middelen die aangewend worden voor de uitvoering van de operationele doelstelling 7 'Een efficiënte en slagkrachtige overheid', leer precies het speerpunt 'Complementair inzetten van Vlaamse en Europese fondsen'.

In 2026 bevat dit begrotingsartikel de middelen waarmee uitvoering zal gegeven worden aan het ESF+ operationeel programma (OP) 2021-2027, door middel van Vlaamse cofinanciering. Dit OP focust zich op de volgende prioriteiten:

- het versterken van de toegang tot de arbeidsmarkt;
- levenslang leren;
- actieve inclusie;
- werkbare jobs;
- inclusief ondernemen en sociale innovatie.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2025	24.400	17.894
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	3.771
<i>Andere bijstellingen</i>	-11.222	-11.088
BO 2026	13.178	10.577
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Bij BA 2025 is er een decretaal beschikbaar budget van 24.400 keuro VAK en 17.894 keuro VEK.

Om het VEK-tekort op te vangen op dit begrotingsartikel wordt 3.771 keuro gecompenseerd vanuit het begrotingsartikel van FOT (TB0-1TDE2SC-WT).

Er werd bij BA 2025 een eenmalige besparing van 1 miljoen euro VAK/VEK ingeschreven op dit begrotingsartikel in het kader van de rationalisering van de arbeidsmarktsubsidies zoals vermeld in het Centenboekje bij het Regeerakkoord 2024-2029. Deze wordt bij BO 2026 via bijstelling opnieuw aan het krediet toegevoegd.

Na de politieke bilaterale werd echter beslist om voor 2026 voorlopig een besparing van 3.485 keuro VAK en 3.351 keuro VEK te nemen op ESF in het kader van de overheidsbreed afgesproken besparing 'Hervormingen en punctuele maatregelen'. Dit wordt verder bekeken in het kader van de begrotingsaanpassing.

Daarenboven werd beslist om bijkomende besparingen op dit artikel in te schrijven ten belope van in totaal 8.737 keuro. Deze besparingen kunnen worden toegewezen aan twee categorieën zoals besproken in het centenboekje bij de septemberverklaring over de begroting 2026. 3.074 keuro is gelinkt aan de categorie 'Hervormingen en punctuele maatregelen', de overige 5.663 keuro situeert zich onder 'Subsidies en een efficiënte overheid'. Dat laatste bedrag kan nog worden opgesplitst in 4.778 keuro besparing op subsidiemaatregelen (in totaal 210 miljoen euro) en 885 keuro besparing van 10 miljoen euro per minister (in totaal 90 miljoen euro).

Na deze kredietbeweging bedraagt het finale krediet voor 2026 13.178 keuro VAK en 10.577 keuro VEK.

(duizend euro)

Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Van TB0-1TDE2SC-WT	0	3.771	Opvangen structureel VEK-tekort ESF.
TOTAAL	0	3.771	

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Eenmalig BA 2025: Besparing Vlaamse cofinanciering ESF+ (RA - rationalisering arbeidsmarktsubsidies)	1.000	1.000	Terugdraaien eenmalige besparing uit BA 2025.
Punctuele maatregel Werk - ESF subsidies Werk (eenmalig)	-3.074	-3.074	Besparing op ESF binnen de categorie 'Hervormingen en punctuele maatregelen' uit het centenboekje.
Besparing - 3x70mio subsidies - ESF	-4.778	-4.778	Besparing op ESF binnen de categorie 'Subsidies en een efficiënte overheid' uit het

			centenboekje ter besparing op subsidiemaatregelen.
Besparing Vlaamse cofinanciering ESF+	-3.485	-3.351	Besparing op ESF in het kader van de 'Hervormingen en punctuele maatregelen'
Besparing - 10mio per minister - ESF - projecten	-885	-885	Besparing op ESF Besparing op ESF binnen de categorie 'Subsidies en een efficiënte overheid' uit het centenboekje ter invulling van de 10 miljoen euro besparing per minister.
TOTAAL	-11.222	-11.088	

TB0-1TDE2AH-IS - AMIF 2021-2027

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel bevat middelen die aangewend worden voor de uitvoering van de operationele doelstelling 7 'Een efficiënte en slagkrachtige overheid', 'Complementair inzetten van Vlaamse en Europese fondsen'.

Dit begrotingsartikel herbergt de kredieten voor de Vlaamse cofinanciering voor AMIF-projecten, waarvan de eindbegunstigden deel uitmaken van de Vlaamse consolidatiekring.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2025	0	0
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2026	0	0
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Op dit IS-artikel mogen tijdens begrotingsronde enkel budgetten ingeschreven worden voor uitgaven waarvan we met zekerheid de bestemming kennen (begunstigde, project...). Het is echter niet mogelijk vooraf kennis te hebben van welke begunstigden, die deel uitmaken van de consolidatiekring, een aanvraag zullen indienen voor AMIF-oproepen. We voorzien bij begrotingsronde dan ook (nog) geen VAK- en VEK- budget op dit artikel. Aan de punctuele kredietbehoefte zal zo nodig buiten begrotingsronde tegemoet worden gekomen via flexibele herverdelingen vanuit TB0-1TDE2AH-WT.

TB0-1TDE2AH-WT - AMIF 2021-2027

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel bevat de middelen die aangewend worden voor de uitvoering van de operationele doelstelling 7 'Een efficiënte en slagkrachtige overheid', 'Complementair inzetten van Vlaamse en Europese fondsen'.

Dit begrotingsartikel bevat de kredieten voor de Vlaamse cofinanciering, voor projecten van het Fonds voor Asiel, Migratie en Integratie (AMIF) onder het OP 2021-2027.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2025	0	0
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2026	0	0
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Er wordt noch VAK, noch VEK voorzien op dit artikel bij BO 2026. De concrete kredietbehoefte zal pas voldoende duidelijk worden in de loop van 2026 buiten begrotingsronde. Op dat moment zal zowel het nodige VAK- als VEK-krediet vanuit het Agentschap Binnenlands Bestuur (SJ0-1SFC2DA-WT) worden herverdeeld.

TB0-1TDE2AY-IS - SERV

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel bevatte middelen die uitbetaald werden als toelage aan de SERV.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2025	0	0
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2026	0	0
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Er is geen krediet voorzien bij BO 2026.

TB0-1TDE4AD-IS - EUROPEES SOCIAAL FONDS (ESF)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel bevat middelen die aangewend worden voor de uitvoering van de operationele doelstelling 7 'Een efficiënte en slagkrachtige overheid' meer precies het speerpunt 'Complementair inzetten van Vlaamse en Europese fondsen'.

Het betreft hier het begrotingsfonds van ESF dat aan ontvangstenzijde gevoed wordt vanuit de ontvangstenartikelen TB0-9TDEAD-OW en TB0-9TDEAD-OI.

Op het ontvangstenartikel TB0-9TDEAD-OW landen de terugvorderingen op de Vlaamse cofinanciering naar aanleiding van de tussentijdse of eindafrekening van ESF-projecten OP 2014-2020 en OP 2021-2027. Daarnaast wordt dit begrotingsartikel gevoed vanuit ontvangstartikel TB0-9TDEAD-OI, waarop de middelen landen die door het ESF-agentschap Vlaanderen VZW worden overgemaakt aan het Departement WEWIS ter ondersteuning van de implementatie en beheer van het ESF. Via dit begrotingsfonds kunnen de ontvangsten opnieuw worden ingezet binnen het operationeel programma ESF+ 2021-2027.

Op dit begrotingsartikel worden de kredieten voorzien voor de Vlaamse cofinanciering voor ESF-projecten waarvan de eindbegunstigden deel uitmaken van de Vlaamse consolidatiekring.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2025	0	0
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2026	0	0
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Het IS-artikel is bestemd voor de toekenning van subsidies aan entiteiten die behoren tot de subsector 1312 (interne stroom). Op dit IS-artikel mogen tijdens begrotingsronde enkel budgetten ingeschreven worden voor uitgaven waarvan we met zekerheid de bestemming kennen (begunstigde, project...). Het is echter niet mogelijk vooraf kennis te hebben van welke begunstigden, die deel uitmaken van de consolidatiekring, een aanvraag zullen indienen.

Er wordt bij begrotingsronde dan ook (nog) geen VAK- of VEK-budget op dit begrotingsartikel voorzien. Aan de punctuele kredietbehoefte zal zo nodig buiten begrotingsronde tegemoet gekomen worden via flexibele herverdelingen vanuit TB0-1TDE2AD-WT.

TB0-1TDE4AD-WT - EUROPEES SOCIAAL FONDS (ESF)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel bevat middelen die aangewend worden voor de uitvoering van de operationele doelstelling 7 'Een efficiënte en slagkrachtige overheid', meer precies het Complementair inzetten van Vlaamse en Europese fondsen.

Het betreft hier het begrotingsfonds van ESF dat aan ontvangstenzijde gevoed wordt vanuit de ontvangstenartikelen TB0-9TDEAD-OW en TB0-9TDEAD-OI.

Op het ontvangstenartikel TB0-9TDEAD-OW landen de terugvorderingen op de Vlaamse cofinanciering naar aanleiding van de tussentijdse of eindafrekening van ESF-projecten OP 2014-2020 en OP 2021-2027. Daarnaast wordt dit begrotingsartikel

gevoed vanuit ontvangstartikel TB0-9TDETAD-OI, waarop de middelen landen die door het ESF-agentschap Vlaanderen VZW worden overgemaakt aan het Departement WEWIS ter ondersteuning van de implementatie en beheer van het ESF. Via dit begrotingsfonds kunnen de ontvangsten opnieuw worden ingezet binnen het operationeel programma ESF+ 2021-2027.

Kredietevolucie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2025	6.707	4.310
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	-6.707	-4.310
BO 2026	0	0
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolucie:

De afschaffing van de VAK-ruiter op het gesplitst krediet van ESF (TB0-1TDE2AD-WT) in 2022 ging gepaard met de afspraak dat de behoefte aan middelen voor de Vlaamse cofinanciering diende opgevangen te worden met de middelen die beschikbaar zijn op het begrotingsfonds.

Het budget dat wordt voorzien ter opname in begrotingsjaar 2026 wordt voor zowel VAK als VEK op 0 keuro gezet. Deze bijstelling van -6.707 keuro VAK en -4.310 keuro VEK wordt deels ingezet als besparing binnen de categorie 'rationalisering van de arbeidsmarktsubsidies'.

	(duizend euro)		
Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Bijstelling VAK en VEK krediet 2026.	-6.707	-4.310	Het budget dat is voorzien te worden opgenomen in 2026 wordt op 0 gezet.
TOTAAL	-6.707	-4.310	

VII. BELEIDSVELD II: COMPETENTIES

1. ISE: COMPETENTIES, MVG excl. DAB

1.1. Strategische doelstellingen op het
niveau van ISE Competenties

SD5: Talent opleiden, omscholen en bijscholen doorheen de loopbaan

Het geheel van acties onder dit structurelement kadert binnen strategische doelstelling 5: Talent opleiden, omscholen en bijscholen doorheen de loopbaan.

Eén van de belangrijkste hefboomen om de loopbanen van Vlamingen te dynamiseren, is opleiding, omscholing en bijscholing doorheen de loopbaan. We maken de omslag naar een lerende samenleving waarin iedereen zonder onderscheid leert en waarin competenties beter benut en naar waarde geschat worden. Zo zorgen we ervoor dat burgers en ondernemingen sterker staan, over de juiste vaardigheden beschikken en klaar zijn voor een snel veranderende economie en samenleving. We dragen er op die manier ook toe bij dat talrijke knelpuntvacatures als gevolg van de mismatch tussen de gevraagde en beschikbare kwalificaties weggewerkt worden.

Voor de ISE Competenties volgen we de opleidingsdeelname van de bevolking tussen 25 en 64 jaar op als indicator. Deze heeft een waarde van 38,7% voor de 12-maanden indicator formele en non-formele opleidingsdeelname in 2024 volgens de jaarlijkse EAK enquête. Een alternatieve enquête die slechts om de vijf à zes jaar wordt uitgevoerd, zijnde de AES-enquête, geeft echter aan dat dit aandeel reeds 45,1% was in 2022. Meer informatie kan gevonden worden in bijlage XI.

1.2. Operationele doelstellingen

OD 8: Inzetten op een opleidingsoffensief voor de arbeidsmarkt

Kennis is onze enige economische grondstof. Voortrazende technologische ontwikkelingen vragen voortdurend nieuwe vaardigheden van de Vlaming. Daarom stimuleren we levenslang leren. Om de talrijke knelpuntvacatures als gevolg van de mismatch tussen de gevraagde en beschikbare kwalificaties weg te werken en de loopbanen te versterken, zetten we via een opleidingsoffensief in op beroepsopleiding en levenslang leren voor werknemers en werkzoekenden. In samenwerking met mijn collega bevoegd voor Economie lanceer ik daarom een opleidingsoffensief met tal van acties en initiatieven om de kennis en vaardigheden van Vlamingen verder te ontwikkelen, zodat ze mee zijn met de technologische en maatschappelijke veranderingen. In het bijzonder geven we gevolg aan de lopende uitgaventoetsing rond arbeidsmarktgerichte opleidingen.

Een kwalitatief opleidingsaanbod gebaseerd op competentienoden

We versterken de leercultuur in Vlaanderen door het levenslang leren te stimuleren via een kwalitatief opleidingsaanbod dat is gebaseerd op competentieprognoses. Zo versterken we de loopbanen en verhogen we de productiviteit en innovatiekracht van onze ondernemingen. We zien competentieontwikkeling als een gedeelde verantwoordelijkheid van opleidingsverstrekkers, werknemers en werkgevers.

We bouwen de competentieprognoses verder uit als hoeksteen van het opleidings- en omscholingsbeleid. Ze bieden inzicht in de actuele en toekomstige competentienoden en maken het daarmee mogelijk om opleidingen en opleidingsmiddelen gericht in te zetten.

- Op macroniveau worden datagedreven arbeidsmarktprojecties verder ontwikkeld en geactualiseerd in Steunpunt ECOOM.¹⁹ Vormgegeven in dashboards projecteren ze het toekomstige aanbod (werklozen, schoolverlaters) en de toekomstige vraag (sectoren, beroepen) op de Vlaamse arbeidsmarkt. De resultaten vertalen we naar het werkveld om onderwijs en werkveld beter op elkaar af te stemmen bij het aanpakken van competentienoden en om het opleidingsaanbod beter op de prognoses te aligneren.
- Ik onderzoek samen met mijn collega bevoegd voor economie hoe we verdergaan met de competentieprognoses op mesoniveau. Deze competentieprognoses richten zich op een specifieke innovatie, regio, uitdaging, technologie of cluster (bijvoorbeeld AI, batterijen, drones). Ze leveren gerichte informatie over verwachte veranderingen in competenties en taken, waarop met specifieke opleidingen of andere acties kan worden ingespeeld.

Met de competentieprognoses evolueren we vanuit data en wetenschappelijke inzichten naar een meer kwalitatief opleidingsaanbod dat beter aansluit bij wat de arbeidsmarkt vandaag en in de toekomst nodig heeft.

Arbeidsmarktgericht opleiden voor werkzoekenden²⁰

Een steeds groter aandeel van de werkzoekenden die VDAB vandaag begeleidt, ervaart een competentiekloof met de vacatures. VDAB zal – indien passend in het traject naar werk – blijven toeleiden naar arbeidsmarktgerichte opleidingen om die competentiekloof te dichten en knelpuntvacatures in te vullen.

De beperking van de werkloosheidsuitkering in de tijd zal een impact hebben op de opleidingstrajecten die VDAB uittekent met zijn klanten. Een werkzoekende zal normaliter een opleiding naar een knelpuntberoep kunnen volgen die de duur van de uitkering overstijgt, mits dit op voorhand duidelijk wordt besproken en het voltooien van de opleiding als realistisch wordt ingeschat.

De federale programmawet voorziet in een overgangsmaatregel voor werkzoekenden die voor 01/01/2026 reeds gestart zijn met een knelpuntopleiding, waarvoor de gewestelijke arbeidsbemiddeling een vrijstelling heeft gegeven. Voor deze werkzoekenden blijft de uitkering doorlopen gedurende het hele opleidingstraject tot maximaal 30/06/2030. VDAB zal daarvoor de bestaande inschattingsmethodieken en (indien van toepassing) toelatingsvoorwaarden hanteren om toe te leiden naar het opleidingsaanbod.

Daarnaast zullen enkele opleidingen (zoals kritische zorgfuncties) onder een uitzonderingsbepaling vallen. Deze lijst van opleidingen wordt bepaald door de federale minister van Werk op voorstel van de gewestelijke diensten voor arbeidsbemiddeling.

¹⁹ Zie TB0-1TDE2AA-IS

²⁰ Zie TB0-1TIE2VY-IS (p.100) en onder 1.3.2.

Opleiding blijft integraal deel uitmaken van de oriëntering en bemiddeling naar een job. In lijn met het regeerakkoord behoudt VDAB de regie over die opleidingstrajecten en blijft daarbij ook waken over de kwaliteit ervan. We zetten hierbij in op het meest succesvolle en kortste traject naar duurzaam werk.

Om deze trajecten met competentieversterking mogelijk te maken, zal VDAB nog sterker samenwerken met (semi)-publieke en private partners. Ook hier werkt VDAB via de sourcingstrategie met de opties “verbind”, “koop” of “maak”. Naast kostenefficiëntie houden we bij de sourcingbeslissingen ook rekening met kwaliteit, flexibiliteit (bv. opstartmomenten, intensiteit, modulaire opleidingen,...), arbeidsmarktgerichte inhoud en flankerend werken rond drempels (bijvoorbeeld taal, geletterdheid) in functie van de noden van werkzoekenden. VDAB zal in eigen beheer nog meer focussen op competentieversterking waarvoor er geen of onvoldoende privaat of semi-publiek opleidingsaanbod is. Daarnaast zal VDAB in gesprek gaan met onze partners om te zien of hun aanbod meer gestroomlijnd kan worden met dat van VDAB, en of ze daarbij meer kunnen tegemoetkomen aan de noden van werkzoekenden, bijvoorbeeld door het aanbod korter, meer modulair, flankerend en vacaturegericht te maken.

De VDAB-mastercampussen worden verder uitgebouwd vanuit de filosofie van samenwerking, waarbij er door partners en VDAB wordt geïnvesteerd. Deze mastercampussen bieden opleidingskansen aan zowel werkzoekenden als werknemers, leerlingen en studenten, leerkrachten, bedrijven, sectoren en kennisinstellingen, naast bemiddelingsactiviteiten. De opleidingen vinden plaats binnen een moderne en didactisch uitgeruste infrastructuur, voorzien door VDAB en diverse partners (Syntra, scholen, centra voor volwassenenonderwijs, sectorfondsen,...). Het maken van een keuze voor opleidingsinfrastructuur vraagt om een doorgedreven analyse van de leernoden, de noden op de Vlaamse arbeidsmarkt (bv. vanuit de strategische maakindustrie) en de daaraan gekoppelde leerinfrastructuur binnen de regio van een campus, waarvoor ook andere belanghebbenden en het beleidsdomein onderwijs zullen worden aangesproken.

Beroepskwalificerende trajecten en EVC mogelijk maken

Beroepskwalificaties vormen de hoeksteen van opleidingen dual leren en beroepskwalificerende opleidings- en EVC-trajecten. We volgen van nabij de evaluatie van de curriculumdossiers en de beroepskwalificaties op die het 'beleidsdomein Onderwijs/de minister van Onderwijs' aanvat i.s.m. de SERV.

We zien erop toe dat de beoogde vereenvoudiging zich vertaalt in werkbare (deel)kwalificaties en afgeleide producten (curriculumdossiers, beroepskwalificerende trajecten, EVC-standaarden, ...) waarmee sectoren, publieke en private aanbieders de competenties van burgers kunnen versterken, bijvoorbeeld via het instrument van de Leerjobs, in combinatie met een IBO of via in-company ervaringstrajecten.

Inzetten op doelmatige opleidingsincentives²¹

²¹ Zie ook TB0-1TIE2VB-WT (p.92 en volgende) en TB0-1TIE2VG-WT en TB0-1TIE2VH-WT (p.98 en volgende).

We doen een aantal bijsturingen in de Vlaamse opleidingsincentives zodat ze doelmatig ingezet kunnen worden om de inzetbaarheid van werknemers op de arbeidsmarkt te versterken.

- 1° Via het programmadecreet bij begrotingsopmaak 2025 werd het recht op opleiding voor werknemers via zowel het individueel als het gemeenschappelijk initiatiefrecht bij het Vlaams opleidingsverlof (VOV) verankerd. Op 1 september 2026 gaat de nieuwe regelgeving in die dit verder concretiseert en die bovendien breder de Vlaamse opleidingsincentives hervormt met nadruk op knelpuntberoepen (incl. Opleidingscheques en Vlaams Opleidingskrediet). Het VOV wordt met deze hervorming meer gericht op het versterken van de arbeidsmarkt, loopbanen en productiviteit.
- 2° We evalueren de doelmatigheid van het Vlaams opleidingskrediet via de geplande evaluatie van de verlofstelsels en premies tegen begin 2026. Bovendien maakt het opleidingskrediet ook onderdeel uit van de uitgaventoetsing arbeidsmarktgerichte opleidingen voor volwassenen. Het opleidingskrediet is een bijkomende premie die een werknemer onder bepaalde voorwaarden kan aanvragen bovenop de onderbrekingsuitkering van de RVA bij opname van een tijdscrediet met motief opleiding. De doelstelling is om werknemers te ondersteunen bij het volgen van langdurige, arbeidsmarktgerichte opleidingen. Gezien zijn beperkte bereik en geringe bekendheid wensen we deze maatregel onder de loep te nemen. We onderzoeken de mogelijkheid om het Vlaams Opleidingskrediet te vervangen door een ander omscholingstraject.
- Samen met VLAIO werken we aan een gezamenlijke aanpak om – in het licht van de gefusioneerde beleidsdomeinen Economie, Wetenschap en Innovatie en Werk en Sociale Economie en de geplande uitgaventoetsing – de instrumenten en initiatieven voor opleiding, levenslang leren en competentieontwikkeling voor werknemers en ondernemers af te stemmen en te stroomlijnen. Dit ook met het oog op een impactvol opleidingsoffensief voor meer productiviteitsgroei en meer werkbaar werk.

We bundelen alle rechten van de werknemer in één persoonlijke en overzichtelijke digitale portefeuille (het opleidingstegoed). We breiden dit bestaande opleidingstegoed in samenwerking met partners verder uit met andere opleidingsrechten (o.a. onderwijsincentives zoals verlaagde inschrijvingsgelden en sectorale incentives) en moedigen het gebruik ervan door werknemers verder aan via gerichte communicatie-acties en campagnes.

Om burgers maximaal gebruik te laten maken van hun opleidingsrechten, verkennen we de mogelijkheid van een gebruiksvriendelijk platform met een overzicht van alle mogelijke opleidingen en zoeken daarvoor afstemming en synergiën over de beleidsdomeinen heen.

Vorming en opleiding is een exclusieve bevoegdheid van de gemeenschappen. We volgen de afschaffing van de 'Federal Learning Account'-tool van de federale overheid op en de vervanging door een voor ondernemingen minder administratief belastend systeem. We waken erover dat dit in lijn ligt met het regionale beleid, in het bijzonder de werking van het Vlaams Opleidingsverlof.

Leercultuur in Vlaanderen versterken

De inspanningen op vlak van opleiding en omscholing kaderen binnen een breed strategisch programma gericht op de versterking van het levenslang leren in Vlaanderen. Om alle ambities van het opleidingsoffensief te realiseren, is het nodig om de versnippering van bevoegdheden, instrumenten, domeinen en partners te overstijgen.

In 2026 actualiseren we het Dashboard Levenslang Leren en analyseren we de verschillen tussen de EAK- en AES-enquêtes, met als doel de vergelijkbaarheid en betrouwbaarheid van Vlaamse indicatoren voor levenslang leren te versterken.

We ronden het internationaal onderzoek rond het meten van informeel leren (OESO) af en bekijken hoe we met de beleidsaanbevelingen aan de slag kunnen. Tegelijk zullen we de inzichten uit het lopend onderzoek naar private opleidingsverstrekkers benutten om het opleidingslandschap en samenwerkingsmodellen beter in kaart te brengen. Het onderzoek rond de uitgaventoetsing van arbeidsmarktgerichte opleidingen wordt volgens de voorziene planning afgerond midden 2026. Met de inzichten daaruit zullen we publieke middelen effectiever kunnen inzetten om arbeidsmarktgerichte opleidingen voor volwassenen te organiseren.

Ook met de ESF-oproepen Leerecosystemen maken we werk van een leercultuur in Vlaanderen en maken we de omslag naar een lerende samenleving die mensen en lokale gemeenschappen veerkrachtiger maakt. Leerecosystemen zijn hiervoor een hefboom, door jong en oud levensechte contexten te bieden waarbinnen zij al doende hun talenten kunnen ontdekken en ontwikkelen. Van hieruit worden ze op weg gezet om een persoonlijk leerp pad vorm te geven dat verschillende contexten om te leren combineert.

Binnen het mobiliserend project²² werden op basis van academische inzichten concrete tools uitgewerkt om de leercultuur in bedrijven en organisaties te versterken. Deze tools werden ontwikkeld in dialoog met bedrijven. WEWIS zal instaan voor de verdere verspreiding van de praktijkgidsen naar ondernemingen.

De werking van het Partnerschap Levenslang Leren wordt geheroriënteerd naar een jaarlijks expertenforum dat zich buigt over huidige en toekomstige competentienoden.

Optimaliseren en uitbreiden van duaal leren

We optimaliseren en breiden het duaal leren uit in het secundair onderwijs, zowel in arbeidsmarktgerichte richtingen als in richtingen met dubbele finaliteit. Hiertoe voeren we het Actieplan Duaal Leren uit. Dit actieplan – opgesteld in samenwerking met het Beleidsdomein Onderwijs & Vorming en op 17 juli 2025 goedgekeurd door de Vlaamse Regering – omvat acties gericht op het onderzoeken van de flexibilisering van de voorwaarden voor duaal leren, een sterkere afstemming tussen het opleidingsaanbod en de behoeften van de arbeidsmarkt, en het verbeteren van het imago van duaal leren als een volwaardige leerweg, ook voor sterke leerlingen.

Verder bestendigen we het Vlaams Partnerschap Duaal Leren en de sectorale partnerschappen in hun decretale opdrachten voor duaal leren en ondersteunen we ondernemingen in alternerende en duale opleidingen. Met het oog op een grondige voorbereiding van de 10^e generatie sectorconvenants, die zullen starten midden 2026,

²² Zie ook TB0-1TIE2VC-WT (p.95 en volgende).

verlengden we in 2025 de huidige generatie sectorconvenants en addenda, waaronder de addenda duaal leren. In 2026 willen we de dialoog aangaan met de federale regering om bestaande drempels voor duaal leren weg te nemen, bijvoorbeeld inzake de arbeidsongevallenverzekering en weekend- en vakantiewerk.

1.3.
begrotingsjaar

Budgettair kader voor het

ISE COMPETENTIES, MVG excl. DAB

	VAK			VEK		
	BA 2025	evolutie	BO 2026	BA 2025	evolutie	BO 2026
ESR-uitgaven (werking en toelagen (WT), lonen (LO), provisies (PR))	69.852	-4.362	65.490	69.852	-4.207	65.645
Toelagen (interne stromen (IS))	186.606	3.087	189.693	186.606	3.087	189.693
Overige (leningen (LE), participaties (PA); geen ESR-impact)	0	0	0	0	0	0
Totaal	256.458	-1.275	255.183	256.458	-1.120	255.338
Aanwending VAK-ruiter						

Inhoudelijke toelichting evolutie:

Het ISE 'Competenties' is het enige ISE onder het beleidsveld 'Competenties'. Onder dit ISE bevinden zich acht uitgavenartikelen: voor het Vlaams Opleidingsverlof en de Opleidingscheques, voor het Expertisecentrum Levenslang Leren, voor de Mentorkortingen, voor Kwalificerend Werkplekleren, en voor Opleidingen in uitvoering van VIA-VIVO.

Bij BO 2026 zijn twee nieuwe begrotingsartikelen aangemaakt. De middelen van het zorgkrediet, motief opleiding worden onder het ISE Competenties geplaatst. Enerzijds is er het begrotingsartikel Vlaams Zorgkrediet - Gewest - Opleiding en anderzijds Vlaams Zorgkrediet - Gemeenschap - Opleiding

Daarnaast bevat dit ISE ook één toelage-artikel voor VDAB.

In paragraaf 1.3.1 worden alle bovenvermelde begrotingsartikels meer in detail besproken.

Het totale krediet voor dit ISE daalt bij BO 2025 met 1.275 keuro VAK en 1.120 keuro VEK ten opzichte van BA 2025.

Een aantal bewegingen liggen aan de grondslag van deze daling:

Het krediet neemt af met 7.753 keuro VAK/VEK bij de maatregel Vlaams Opleidingsverlof, ten gevolge van de rationalisering van de arbeidsmarktsubsidies bepaald in het regeerakkoord.

Er is ook een daling bij de maatregel Expertisecentrum Innovatieve Leerwegen - Levenslang Leren van 714 keuro VAK en 559 keuro VEK.

Middelen van het motief opleiding bij het Zorgkrediet worden gecompenseerd naar de nieuwe begrotingsartikelen en dit voor een totaal van 1.890 keuro VAK/VEK.

De middelen ten behoeve van 2.218 keuro VAK/VEK keren terug bij de maatregel 'Opleidingen in uitvoering van VIA-VIVO'.

Tot slot is er ook de toekenning van de index – die voornamelijk bij het toelageartikel werd toegekend – ten bedrage van 3.084 keuro VAK/VEK, die zorgt voor een stijging van de middelen op dit ISE.

1.3.1. Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)

Uitgavenartikelen

TB0-1TIE2VB-WT - VLAAMS OPLEIDINGSVERLOF + OPLEIDINGSCHEQUES

Korte inhoud begrotingsartikel:

De middelen op dit begrotingsartikel kaderen in de realisatie van de operationele doelstelling 8: 'Inzetten op een opleidingsoffensief voor de arbeidsmarkt' - luik 'Inzetten op doelmatige opleidingsincentives'.

Op dit moment bevat dit begrotingsartikel middelen voor:

Vlaams Opleidingsverlof

Het Vlaams Opleidingsverlof ondersteunt werknemers volgens het decreet van 12 oktober 2018 om werken en leren te combineren. Werknemers uit de privésector mogen op het werk afwezig zijn met behoud van loon om een erkende opleiding te kunnen volgen. Na de opleiding kan de werkgever een forfaitair bedrag per goedgekeurd opleidingsuur terugbetaald krijgen als compensatie.

In het kader van de vele initiatieven om de opleidingsdeelname te stimuleren, werd het gemeenschappelijk initiatiefrecht (een relancemaatregel in het schooljaar 2021-2022), waarbij ook de werkgever het initiatief kan nemen om de werknemer een opleiding te laten volgen die recht geeft op een tussenkomst vanuit het Vlaams Opleidingsverlof, de voorbije jaren doorgetrokken naar de schooljaren 2023-2024, 2024-2025 en 2025-2026.

We verankeren het recht op opleiding voor werknemers via zowel het individueel als het gemeenschappelijk initiatiefrecht bij het Vlaams opleidingsverlof (VOV). We hervormen het VOV met nadruk op knelpuntberoepen. We waken erover dat het VOV gericht wordt op het versterken van de arbeidsmarkt, loopbanen en productiviteit en bijgevolg niet meer gericht is op bedrijfsinterne opleidingen in de huidige job, door o.a. bedrijfsinterne opleidingen te laten voldoen aan een preadvies. Ook misbruiken zoals brokerconstructies sluiten we uit.

Opleidingscheques

De opleidingscheques zijn een Vlaamse maatregel sinds 2003. De opleidingscheque kan door kort- en middengediplomeerden gebruikt worden om de helft van de directe kosten van arbeidsmarktgerichte opleidingen te betalen, tot een maximum van 250 euro.

Hooggeschoolde werknemers kunnen een opleidingscheque enkel aanvragen voor een loopbaangerichte opleiding die deel uitmaakt van het persoonlijk ontwikkelingsplan dat de werknemer opgesteld heeft naar aanleiding van zijn loopbaanbegeleiding bij een erkend loopbaancentrum.

Vlaams Opleidingskrediet

Wie in de privésector of de social profit sector werkt en zijn loopbaan onderbreekt om een opleiding te volgen, komt in aanmerking voor een aanmoedigingspremie van de Vlaamse Overheid in het kader van het Vlaams Opleidingskrediet. Dat is een aanvullende uitkering, bovenop de onderbrekingsuitkering van de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening (RVA).

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2025	61.797	61.797
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	1.370	1.370
<i>Andere bijstellingen</i>	-9.123	-9.123
BO 2026	54.044	54.044
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

In afwachting van een inhoudelijke bijsturing van het Vlaams opleidingsverlof (VOV) in overleg met de verschillende stakeholders, worden er voor het schooljaar 2025-2026 een paar tijdelijke technische aanpassingen aan de voorwaarden doorgevoerd. Voor dat schooljaar wordt de minimale tewerkstelling om recht te hebben op een tussenkomst verhoogd van 50% naar 80% en het forfaitair bedrag van de tussenkomst per uur VOV verminderd van 21,30 naar 14,91 euro.

Bovendien werd ook beslist dat het niet meer mogelijk zal zijn korte opleidingsmodules van verschillende opleidingsverstrekkers te combineren om het minimum van 32 ingeschreven uren te behalen.

Als gevolg van deze beslissingen ramen we bij BO 2026 een éénmalige mindering van 9.123 keuro ten opzichte van BA 2025 voor deze maatregel. De geraamde

kredietbehoefte voor het Vlaams opleidingsverlof voor 2025 komt dan op 50.701 keuro VAK/VEK.

Voor de opleidingscheques verwachten we dat de uitgaven in 2026 stabiel blijven ten opzichte van 2025. Bijgevolg blijft het beschikbare krediet van 1.973 keuro VAK/VEK bij BO 2026 behouden.

Bij de opstart van het Vlaams opleidingsverlof werd in het begrotingsakkoord bepaald dat de middelen voor het Vlaams opleidingskrediet, die ingeschreven waren op het begrotingsartikel van de aanmoedigingspremies, overgeheveld moesten worden naar het begrotingsartikel van de opleidingsincentives dat het Vlaams opleidingsverlof en de opleidingscheques omvatte. Omdat het technisch moeilijk en risicovol was om de interface die voor de uitbetalingen gebruikt werd aan te passen, zijn de middelen voor het Vlaams opleidingskrediet tot nu toe op het begrotingsartikel van de aanmoedigingspremies blijven staan. Bij BO 2026 zijn we klaar om deze middelen alsnog over te zetten naar de opleidingsincentives. In dat kader wordt 1.370 keuro VAK/VEK vanuit de aanmoedigingspremies (begrotingsartikel TB0-1TDE2RB-WT) gecompenseerd naar onderhavig begrotingsartikel.

Voor de drie maatregelen samen komen de geraamde uitgaven daarmee op 54.044 keuro VAK/VEK bij BO 2026, een daling met 7.753 keuro VAK/VEK in vergelijking met BA 2025.

(duizend euro)			
Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Van TB0-1TDE2RB-WT	1.370	1.370	Verschuiving middelen Vlaams opleidingskrediet van de aanmoedigingspremies naar de opleidingsincentives
TOTAAL	1.370	1.370	

(duizend euro)			
Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Rationalisering van de arbeidsmarktsubsidies: Vlaams opleidingsverlof	-9.123	-9.123	Om invulling te geven aan de afspraken in het Regeerakkoord 2024-2029 werd in het kader van de rationalisering van de arbeidsmarktsubsidies beslist de regelgeving m.b.t. het Vlaams opleidingsverlof aan te passen om de maatregel doelgerichter te maken. Voor schooljaar 2025-2026 doen we dat door tijdelijke technische aanpassingen door te voeren. In 2026 levert dat een eenmalige besparing op van 9.123 keuro.

TOTAAL	-9.123	-9.123	
---------------	---------------	---------------	--

TB0-1TIE2VC-WT - EXPERTISECENTRUM INNOVATIEVE LEERWEGEN - LEVENSLANG LEREN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel omvat de structurele werkingskosten voor de operationele doelstelling 8.

De middelen voor het Expertisecentrum zullen in 2026 worden ingekanteld in de toelage naar ECOOM van waaruit langlopend onderzoek in het kader van levenslang leren zal worden uitgevoerd. Deze beweging kadert in de nieuwe kennisinfrastructuur van het departement WEWIS.

Kredietevolucie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2025	714	714
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	-342	-187
<i>Andere bijstellingen</i>	-372	-372
BO 2026	0	155
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolucie:

Bij BA 2025 was een totaalbudget van 714 keuro VAK/VEK op dit begrotingsartikel voorzien.

Op dit begrotingsartikel wordt in 2026 een besparing ingeschreven van 372 keuro in het kader van de besparing van 210 miljoen euro op subsidies binnen de Vlaamse Overheid (zie centenboekje bij de Septemberverklaring voor het begrotingsjaar 2026). In het kader van de nieuwe kennisinfrastructuur van het departement WEWIS worden de resterende middelen van 342 keuro VAK/VEK gecompenseerd naar het begrotingsartikel TB0-1TDE2AA-IS van waaruit een toelage aan ECOOM zal worden toegekend. Deze middelen zullen binnen ECOOM worden ingezet voor de competentieprognoses en langlopend onderzoek in het kader van levenslang leren en toegepast onderzoek in functie van instrumentontwikkeling afgestemd op de noden van het werkveld. Deze heroriëntering versterkt de rol van onderzoek naar levenslang leren binnen de kennisinfrastructuur van het departement.

In 2026 worden er echter nog 155 keuro aan vereffeningen voorzien voor eerder aangegane engagementen. Om deze vereffeningen op te vangen, wordt een éénmalige compensatie voorzien vanuit de competitiviteitsprovisie (TB0-1TBE2AN-PR). Het beschikbaar budget bij BO 2026 komt zo op 0 keuro VAK en 155 keuro VEK.

	(duizend euro)		
Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Naar TB0-1TDE2AA-IS	-342	-342	Compensatie naar de toelage voor ECOOM.
Van TB0-1TBE2AN-PR	0	155	Opvangen openstaand encours 2026.

TOTAAL	-342	-187	
---------------	-------------	-------------	--

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Besparing - 3x70mio subsidies - Expertisecentrum Innovatieve Leerwegen – Levenslang Leren	-372	-372	Besparing in het kader van de besparing van 210 miljoen euro op subsidies binnen de Vlaamse Overheid
TOTAAL	-372	-372	

TB0-1TIE2VD-WT - MENTORKORTINGEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel draagt bij tot de realisatie van de operationele doelstelling 8: 'Inzetten op een opleidingsoffensief voor de arbeidsmarkt'.

Werkgevers konden de doelgroepkorting voor mentors krijgen als ze jongeren lieten opleiden op de werkvloer door één of meerdere van hun werknemers die aan de voorwaarden voor mentor voldeden. De mentorkortingen werden geïntegreerd in een nieuwe maatregel "Kwalificerend werkplekleren" (op begrotingsartikel TB0-1TIE2VE-WT) die inging op 1 september 2023. Als gevolg daarvan werd de huidige maatregel mentorkortingen stopgezet op 1 juli 2023.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2025	0	0
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2026	0	0
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Werkgevers kunnen nog tot 3 jaar na datum mentorkortingen aanvragen, maar de achterstallenpercentages bleken de afgelopen jaren negatief. Daarom voorzien we in 2026 geen budget op dit begrotingsartikel.

TB0-1TIE2VE-WT - KWALIFICEREND WERKPLEKLAREN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel bevat middelen die aangewend worden voor de uitvoering van de operationele doelstelling 8: 'Inzetten op een opleidingsoffensief voor de arbeidsmarkt'. Met de middelen op dit begrotingsartikel wordt uitvoering gegeven aan de maatregel kwalificerend werkplekleren, die is ingegaan op 1 september 2023.

Deze maatregel bracht 4 reeds bestaande maatregelen samen:

- De start- en stagebonus
- De doelgroepvermindering voor de mentor
- De doelgroepvermindering voor leerlingen in een alternerende opleiding

- De doelgroepvermindering voor deeltijds werkende jongeren uit de arbeidsmarktfinaliteit van het secundair onderwijs

De bestaande premies en kortingen werden geïntegreerd tot een nieuwe eenvormige premie voor ondernemingen. Deze ondernemingen faciliteren op hun werkvloer het intensief werkplekleren in het kader van kwalificerende opleidingen en stellen daarvoor een opgeleide mentor aan.

Daarnaast wordt een premie voorzien tot het einde van schooljaar 2024-2025 voor leerlingen in alternerende opleidingen binnen het secundair onderwijs.

Kredietevolucie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2025	7.334	7.334
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2026	7.334	7.334
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolucie:

Bij BO 2026 zijn er geen veranderingen. Het krediet van 7.334 keuro VAK/VEK blijft ongewijzigd.

TBO-1TIE2VF-WT - OPLEIDINGEN IN UITVOERING VAN VIA - VIVO

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel bevat middelen die aangewend worden voor de uitvoering van de operationele doelstelling 8: 'Inzetten op een opleidingsoffensief voor de arbeidsmarkt'.

Het Vlaams Intersectoraal Akkoord (VIA) en het Vlaams Werkgelegenheidsakkoord 2003-2004 bepaalden dat het opleidingsbeleid in de social profitsector versterkt dient te worden via sectorinstellingen, waarbij VIVO met de sectorale coördinatie wordt belast. Als gevolg hiervan omvat dit begrotingsartikel de kredieten die VIVO in deze coördinerende functie ondersteunen. In het licht van het kerntakendebat bij de VDAB werd deze maatregel in 2023 overgeheveld van de VDAB naar het Departement Werk, Economie, Wetenschap, Innovatie en Sociale Economie.

Kredietevolucie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2025	7	7
<i>Index</i>	-3	-3
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	2.218	2.218
BO 2026	2.222	2.222
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolucie:

In 2025 werd eenmalig het krediet van 2.218 keuro als besparing ingeschreven. Voor BO 2026 wordt hetzelfde krediet voorzien en werden de middelen terug bijgesteld.

Dit krediet werd bij BA 2025 nog verhoogd met een index van 7 keuro, en bij BO 2026 gecorrigeerd met 3 keuro.

Het totale beschikbare krediet komt zo neer op 2.222 keuro VAK/VEK.

(duizend euro)			
Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Eenmalig BA 2025: In het kader van het Vlaams Regeerakkoord ivm rationalisering arbeidsmarktsubsidies	2.218	2.218	In 2025 werden de middelen eenmalig bespaard. Vanaf BO 2026 worden de middelen terug bijgesteld.
TOTAAL	2.218	2.218	

TB0-1TIE2VG-WT - VLAAMS ZORGKREDIET - GEWEST - OPLEIDING

Korte inhoud begrotingsartikel:

Vanaf 2026 worden alle middelen voor opleidingsincentives binnen het beleidsveld Werk ondergebracht onder het ISE competenties. In het kader van deze overdracht zullen de middelen voor het Vlaams zorgkrediet met motief opleiding (gewestmaterie; voorheen op begrotingsartikel TB0-1TDE2RC-WT) vanaf 2026 worden ingeschreven onder dit begrotingsartikel.

De middelen op dit begrotingsartikel dienen ter uitvoering van operationele doelstelling 8: 'Inzetten op een opleidingsoffensief voor de arbeidsmarkt'.

Kredietevolutie:

(duizend euro)		
	VAK	VEK
BA 2025	0	0
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	653	653
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2026	653	653
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Vanaf 2026 is beslist om alle middelen van de diverse opleidingsincentives samen te brengen onder het ISE competenties. De middelen voor het zorgkrediet met opleidingsmotief (gewestmaterie) ten belope van 653 keuro VAK/VEK worden bij BO 2026 in dat kader gecompenseerd naar dit nieuwe begrotingsartikel.

(duizend euro)			
Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Van TB0-1TDE2RC-WT	653	653	Verschuiving middelen zorgkrediet opleidingsmotief (gewest) naar ISE competenties.

TOTAAL	653	653	
---------------	------------	------------	--

TB0-1TIE2VH-WT - VLAAMS ZORGKREDIET - GEMEENSCHAP - OPLEIDING

Korte inhoud begrotingsartikel:

Vanaf 2026 worden alle middelen voor opleidingsincentives binnen het beleidsveld Werk ondergebracht onder het ISE competenties. In het kader van deze overdracht zullen de middelen voor het Vlaams zorgkrediet met motief opleiding (gemeenschapsmaterie; voorheen op begrotingsartikel TB0-1TDE2RD-WT) vanaf 2026 worden ingeschreven onder dit begrotingsartikel.

De middelen op dit begrotingsartikel dienen ter uitvoering van operationele doelstelling 8: 'Inzetten op een opleidingsoffensief voor de arbeidsmarkt'.

Kredietevoluitie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2025	0	0
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	1.237	1.237
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2026	1.237	1.237
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevoluitie:

Vanaf 2026 is beslist om alle middelen van de diverse opleidingsincentives samen te brengen onder het ISE competenties. De middelen voor het zorgkrediet met opleidingsmotief (gemeenschapsmaterie) ten belope van 1.237 keuro VAK/VEK worden bij BO 2026 in dat kader gecompenseerd naar dit nieuwe begrotingsartikel.

	(duizend euro)		
Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Van TB0-1TDE2RD-WT	1.237	1.237	Verschuiving middelen zorgkrediet opleidingsmotief (gemeenschap) naar ISE competenties.
TOTAAL	1.237	1.237	

TB0-1TIE2VY-IS - VDAB

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit begrotingsartikel worden middelen voorzien opdat VDAB haar kernopdracht betreffende competentieversterking kan uitvoeren. VDAB voorziet naast middelen voor de interne werking van haar provinciale afdelingen ook nog middelen voor de maatregel IBO en andere vormen van werkplekleren, leertijd, financiële tegemoetkoming aan cursisten (kinderopvang, reiskosten) en subsidies aan derden.

Kredietevoluitie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK

BA 2025	186.606	186.606
<i>Index</i>	3.087	3.087
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2026	189.693	189.693
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

De middelen op dit begrotingsartikel stijgen met een index van 186.606 keuro VAK/VEK naar 189.693 keuro VAK/VEK.

1.3.2. Overige entiteiten onder toezicht

VLAAMSE DIENST VOOR ARBEIDSBEMIDDELING EN BEROEPSOPLEIDING

Ontvangsten

ESR 16.11: -19.393 keuro (BO 2026 = 1.600 keuro)

Door de hervorming vanaf 2026 van Individuele Beroepsopleidingen (IBO) vallen de daarmee verbonden inkomsten weg, wat resulteert in een daling van **19.440 keuro** in vergelijking met het vorige begrotingsjaar. De inkomsten uit opleidingen voor werknemers, op verzoek van de werkgever, stijgen met **47 keuro** naar 1.600 keuro.

ESR 39.10: -5.681 keuro (BO 2026 = 13.025 keuro)

De ontvangsten uit Europese subsidies ESF actordossiers (opleidingen) dalen met **5.681 keuro** tot 13.025 keuro.

ESR 46.10: +3.087 keuro (BO 2026 = 189.693 keuro TB0-1TIB2VY-IS)

De middelen op dit begrotingsartikel stijgen met de loonindex tot 189.693 keuro VAK/VEK.

ESR 76.32: +3.408 keuro (BO26 = 17.300 keuro)

Voor de begroting van 2026 wordt de geschatte verkoop van bestaande gebouwen geraamd op een totaal van 17.300 keuro, dit ter financiering van de loopbaancampus Roeselare (zie nota VR "VR 2017 0707 DOC.0711_1-Goedkeuring voor de realisatie van de Mastercampus te Roeselare") én de verkoop van het aandeel de Lijn van de grond in Oostende. Dit is een stijging van **3.408 keuro** ten opzichte van vorig jaar.

Uitgaven

ESR 12.11: +789 keuro (BO 2026 40.262 keuro)

De werkingskosten stijgen tot een totaal van 40.262 keuro. Deze toename is het gevolg van een beperkte stijging van de provinciale werkingskosten met **15 keuro**, een toename van de centrale projectprogrammatie met **939 keuro** en een daling van de provinciale projectprogrammatie met **165 keuro**

ESR 31.32: - 2.071 keuro (BO 2026 = 4.492 keuro)

De exploitatiesubsidies aan niet-overheidsbedrijven dalen tot een totaal van 4.492 keuro. Deze daling is voornamelijk het gevolg van verminderde subsidies voor opleidingen in de Gezinszorg binnen de Social Profit-sector (**-1.814 keuro**), en een daling van de provinciale subsidies (**-257 keuro**). Opleidingen zullen aangeboden worden via de CVO's en via een tender waarop de diensten gezinszorg kunnen intekenen. Dit omdat VDAB naar aanleiding van een rapport rapport Rekenhof geen subsidie meer mag uitreiken. Binnen de Social Profit betreft het resterende bedrag in 2026 een uitloper van subsidiebetalingen, aangezien deze activiteit vanaf dan via uitbesteding georganiseerd zal worden.

ESR 34.31: -28.350 keuro (BO 2026 = 16.040 keuro)

Het verschil met de begrotingsaanpassing 2025 kan bijna volledig worden verklaard door de hervorming van de individuele beroepsopleiding (**-28.600 keuro**). De verschillende tegemoetkomingen aan cursisten – zoals premies, reiskosten en kinderopvang – stijgen beperkt met **60 keuro** tot een totaal van 13.700 keuro. De uitgaven aan andere vormen van werkplekleren nemen eveneens beperkt toe met **190 keuro** tot 2.340 keuro in 2026. Deze aanpassing is het gevolg van een indexering; het volume aan werkplekleren blijft ongewijzigd.

ESR 44.30: -872 keuro (BO 2026 = 0)

Voor 2026 is er geen budget voor leertijd/onderwijs vanwege volledig uitdovend.

ESR 72: +1.465 keuro (BO 2026 = 36.815 keuro)

De totale investeringen in onze competentiecentra stijgen licht en bedragen 36.815 keuro. Deze evolutie is het gevolg van een afname van de investeringen in de Master Campus Roeselare met **2.000 keuro** (begroot op 28 mio voor 2026), gecombineerd met een toename van de overige investeringen in gebouwen met **3.595 keuro** (begroot op 8.890 keuro). Binnen de begrote investering van 8.890 keuro in gebouwen is 2,5 miljoen euro voorzien voor de herinrichting van bestaande gebouwen. Daarnaast wordt 3 miljoen euro toegewezen aan de nieuwbouwprojecten in Brussel. Het resterende bedrag van ongeveer 2 miljoen euro betreft diverse kleinschalige investeringen in gebouwen.

VIII. APPARAATSKREDIETEN EN BEGROTINGSPROGRAMMA'S ZONDER BELEIDSVELD

1. Apparaatskredieten

	AO	TO	LO	VAK	VEK
BA 2025	2.285	303	0	71.396	68.651
Bijstelling BO 2026	387	2.102	0	2.748	2.748
BO 2026	2.672	2.405	0	74.144	71.399

(duizend euro)

Inhoudelijke toelichting evolutie:

Het programma TA omvat de loonkredieten en de werkingsmiddelen van het departement Werk, Economie, Wetenschap, Innovatie en Sociale Economie. Het totale beschikbare uitgavenkrediet op dit programma bedraagt 74,1 miljoen euro VAK en 71,4 miljoen VEK bij BO 2026. Dat is 2,7 miljoen euro VAK/VEK meer dan bij BA 2025. Aan ontvangstenzijde is er een sterke stijging van 2,1 miljoen euro bij de toegewezen ontvangsten.

Zowel de stijging van de toegewezen ontvangsten als van de uitgavenkredieten is voornamelijk (1,9 miljoen euro) te verklaren door de invoering in 2026 van een retributie voor aanvragen van een toelating tot arbeid voor buitenlandse werknemers in het kader van de gecombineerde vergunning in Vlaanderen.

Daarnaast verhogen de uitgavenkredieten met 0,8 miljoen euro VAK/VEK door een indexatie van kredieten, hoofdzakelijk bij de lonen.

De kredietevoluties voor de onderliggende materies worden hieronder meer gedetailleerd besproken.

Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)

Ontvangstenartikelen

TB0-9TAEAZZ-OP - ONTVANGSTEN PARTICIPATIES

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit OP-artikel is niet meer in gebruik, maar wordt nog behouden omdat het mogelijks nog nodig is in de toekomst voor de aanrekening van de voorschotten van de Vlaamse cofinanciering ESF.

Deze boekhoudkundige kwestie wordt binnen het Departement Financiën en Begroting nog verder uitgeklaard, waarna duidelijk zal zijn of dit begrotingsartikel al dan niet kan worden geschrapt.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	AO	TO	LO
BA 2025	0	0	0
Bijstellingen BO 2026	0	0	0
BO 2026	0	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Dit begrotingsartikel is niet meer in gebruik.

TB0-9TAXAZZ-OW - ONTVANGSTEN WERKING EN TOELAGEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel bevat het principieel recht aan jaarontvangst Europese middelen technische bijstand voor Europese programma's, met als grootste programma het ESF-programma, zijnde ESF+ 2021-2027 en AMIF 2021-2027. De overige Europese programma's kenden hun einde in 2023. Daarnaast worden er ook ontvangsten geboekt voor Europese programma's in het kader van het domein Economie, Wetenschap en Innovatie.

Op dit artikel kunnen verder ook nog algemene ontvangsten worden geboekt.

Kredietevolutie:

	AO	TO	LO
BA 2025	2.285	0	0
Bijstellingen BO 2026	387	0	0
BO 2026	2.672	0	0

(duizend euro)

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Op dit begrotingsartikel ramen we voor 2026 enerzijds een ontvangst van 2.102 keuro voor AMIF en ESF+ 2021-2027 en anderzijds een ontvangst van 570 keuro in het kader van specifieke Europese projecten. De totaal geraamde ontvangsten voor dit artikel bedragen 2.672 keuro.

Technische bijstand ESF+ 2021-2027

Het ESF+ programma is opgestart in 2021 en loopt tot 2027. Het totale goedgekeurde programmabudget bedraagt 13.005 keuro en zal gespreid ingezet worden over 7 jaren (van 2023 tot en met 2029). Dit brengt het jaarlijks budget op 1.858 keuro. Dit budget werd vorig jaar ook al voorzien zodoende er dit jaar, en in 2026 geen wijziging (delta) moet voorzien worden.

Technische bijstand AMIF programma 2021-2027

Het AMIF-programma 2021-2027 is opgestart in 2021 en loopt tot 2027. Het totale goedgekeurde programmabudget bedraagt 1.708 keuro en zal gespreid ingezet worden over 7 jaren (van 2023 tot en met 2029). In 2024 wordt 244 keuro ontvangen. Hetzelfde bedrag (nl. 1/7e) wordt opnieuw in 2026 voorzien. Bij BO 2026 dient voor dit programma dan ook geen bijpassing of vermindering te gebeuren.

Op dit artikel worden algemene ontvangsten geboekt in het kader van specifieke Europese projecten waaronder TRAMI, BE READY, EP PERMED en ERA TALENT. Dit wordt voor 2026 geraamd op 570 keuro.

Het totaal te ontvangen budget bij BO2026 bedraagt 2.672 keuro.

TB0-9TAXTZZ-OW - ONTVANGSTEN WERKING EN TOELAGEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit artikel landen de terugvorderingen van lonen van personeelsleden met verlof voor opdrachten en/of waarvan het salaris ten laste wordt genomen door andere overheden of vakorganisaties.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)		
	AO	TO	LO
BA 2025	0	303	0
Bijstellingen BO 2026	0	2.102	0
BO 2026	0	2.405	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Dit ontvangstenartikel spijs aan uitgavenzijde het begrotingsfonds, opgericht via de bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2012, Hoofdstuk 3. Voor de uitvoering werden volgende begrotingsartikelen gecreëerd: artikel TB0-1TAE4ZZ-WT en artikel TB0-1TAX4ZZ-LO. De geraamde ontvangst voor BO2026 bedraagt 240 keuro waarvan 70 keuro personeelskredieten en 2.335 keuro werking.

Er wordt vanaf 1 januari 2026 een retributie ingevoerd voor de aanvraag van een toelating tot arbeid in Vlaanderen in het kader van de gecombineerde vergunning. Deze bijdrage zal 200 euro per aanvraag bedragen, met jaarlijkse indexatie. Via deze retributie kan een verkorte doorlooptijd door het departement WEWIS ook in de toekomst worden gewaarborgd. De geraamde ontvangsten hiervoor bedragen 2.165 keuro in BO 2026.

Uitgavenartikelen

TB0-1TAE2ZZ-PA - PARTICIPATIES

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit PA-artikel is niet meer in gebruik, maar wordt nog behouden, aangezien het mogelijk in de toekomst nog nodig is voor de aanrekening van de voorschotten van de Vlaamse cofinanciering ESF.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2025	0	0
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2026	0	0
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutive:

Dit begrotingsartikel is niet meer in gebruik.

TB0-1TAE4ZZ-WT - WERKING EN TOELAGEN**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit fonds werd opgericht via het decreet houdende debepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de Begroting 2012, Hoofdstuk 3. Dit begrotingsartikel laat toe, de middelen extern teruggevorderde werkingsuitgaven via het ontvangstenartikel (TB0-9TAXTZZ-OW) opnieuw in te zetten voor werkingsuitgaven.

Kredietevolutive:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2025	21	21
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	1.740	1.740
BO 2026	1.761	1.761
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutive:

Bij BO 2025 werd een uitgave geraamd van 21 keuro. Dit budget wordt verhoogd voor BO 2026 met 1.740 keuro in het kader van IT-uitgaven voor de organisatie en opvolging van het retributiesysteem voor arbeidskaarten.

De geraamde uitgaven van 21 keuro betreffen 19 keuro, enerzijds voor een abonnement op juridische ondersteuning bij de verwerking van DAC-facturatie en anderzijds voor de bijdrage voor het Europees programma voor onderwijs, opleiding en samenwerking (EPOS). Daarnaast voorzien we nog een buffer van 2 euro voor andere uitgaven.

Er wordt vanaf 1 januari 2026 een retributie ingevoerd voor de aanvraag van een toelating tot arbeid in Vlaanderen in het kader van de gecombineerde vergunning. Deze bijdrage zal 200 euro per aanvraag bedragen, met jaarlijkse indexatie. Via deze retributie kan een verkorte doorlooptijd door het departement WEWIS ook in de toekomst worden gewaarborgd. Teneinde een adequaat digitaal opvolgingssysteem te kunnen instellen wordt een bedrag van 1.740 keuro aan IT-uitgaven voorzien.

De nodige decreetsbepalingen om het toepassingsgebied van dit begrotingsfonds uit te breiden zodat de ontvangst en heruitgave van de retributie geïntegreerd kan worden, werd ingediend via het programmadecreet BO 2026.

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Uitbreiding begrotingsfonds arbeidsretributie - IT-uitgaven	1.740	1.740	
TOTAAL	1.740	1.740	

TB0-1TAX2ZZ-LO - LONEN**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit begrotingsartikel bevat de lonen van de personeelsleden van het Departement Werk, Economie, Wetenschap, Innovatie en Sociale Economie.

Kredietevolutive:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2025	43.226	43.226
<i>Index</i>	861	861
<i>Compensaties</i>	-37	-37
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2026	44.050	44.050
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutive:

Het krediet op dit begrotingsartikel neemt toe met 824 keuro VAK/VEK ten opzichte van BA 2025.

Door de indexatie van de loonkredieten naar aanleiding van een spilindexoverschrijding stijgt het totale loonkrediet ten opzichte van BA 2025 met 861 keuro.

Bij BO 2026 worden de compensaties voor de 2de pensioenpijler en de respobijdrage voor de personeelsuitbreidingen 2025 op kruissnelheid gebracht. Daartoe wordt een totaal bedrag van 37 keuro gecompenseerd naar AgO en departement Financiën en Begroting.

	(duizend euro)		
Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Naar SG0-1SKC2TD-LO	-13	-13	Bij BO 2026 wordt er 13 keuro gecompenseerd naar begrotingsartikel SG0-1SKC2TD-LO voor uitgaven 2de pensioenpijler voor het op kruissnelheid brengen van de compensatie m.b.t. personeelsuitbreidingen 2025.
Naar CB0-1CCD2CA-LO	-24	-24	Bij BO 2026 wordt er 24 keuro gecompenseerd naar begrotingsartikel CB0-1CCD2CA-LO voor uitgaven respobijdrage voor het op kruissnelheid brengen van de compensatie m.b.t. personeelsuitbreidingen 2025.

TOTAAL	-37	-37	
---------------	------------	------------	--

TB0-1TAX2ZZ-WT - WERKING EN TOELAGEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel bevat de werkingskredieten van het departement: de algemene werkingskosten, de uitgaven voor communicatie, voor facility, voor organisatie & ontwikkeling en IT-diensten en – investeringen, de schadevergoedingen en overige investeringen. De meeste uitgaven op dit begrotingsartikel keren jaarlijks terug en omvatten aankopen van materiaal en diensten die een optimale werking van het departement moeten garanderen.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2025	28.026	25.281
<i>Index</i>	-53	-53
<i>Compensaties</i>	29	29
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2026	28.002	25.257
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Het totale budget op begrotingsartikel TB0-1TAX2ZZ-WT bedraagt 28.002 keuro in VAK en 25.257 keuro VEK.

De werkingskredieten op dit begrotingsartikel omvatten de uitgaven voor IT, de algemene werkingskosten, facility, Organisatie en ontwikkeling, communicatie en personeelsuitgaven. Daarnaast wordt technische bijstand voor de ESF-projecten voor AMIF en ESF+ mee opgenomen onder dit begrotingsartikel. Tot slot worden hier ook de uitgaven voorzien voor Europese projecten rond BE-READY, PRECISEU en EP BRAIN HEALT.

Bij BO2026 wordt 30 keuro in VAK/VEK terug gecompenseerd naar dit begrotingsartikel. Deze compensatie kadert in het project beroepskwalificerende trajecten en heeft betrekking op de Cresco-databank die beheerd wordt bij AVOHOKS.

In het kader van een rationaliseringsoefening waarbij leveringen van kantoormateriaal worden gecentraliseerd wordt ter compensatie 1 keuro naar het Facilitair bedrijf overgeheveld.

	(duizend euro)		
Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Van FD0-1FAE2ZZ-WT	30	30	Compensatie kadert in het project beroepskwalificerende trajecten en heeft betrekking

			op de Cresco-databank die beheerd wordt bij AVOHOKS.
Naar SH0-1SKA2QA-WT	-1	-1	Levering papier door HFB als rationalisering compensatie naar: SH0-1SKA2QA-WT
TOTAAL	29	29	

TB0-1TAX4ZZ-LO - LONEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit fonds werd opgericht via het decreet houdende de bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2012, Hoofdstuk 3. Dit begrotingsartikel laat toe de middelen, extern teruggevorderd via het ontvangstenartikel TB0-9TAXTZZ-OW, opnieuw in te zetten voor de uitbetaling van wedden.

Via het programmadecreet bij de begroting van 2026 wordt het fonds uitgebreid. Deze uitbreiding laat toe de retributie die vanaf 2026 ingevoerd wordt voor elke aanvraag van een toelating tot arbeid voor buitenlandse werknemers in het kader van de gecombineerde vergunning in Vlaanderen te ontvangen op het toegewezen ontvangstenartikel TB0-9TAXTZZ-OW. De retributie dekt de administratieve verwerking en controle door de Vlaamse overheid.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2025	123	123
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	208	208
BO 2026	331	331
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Vanuit dit fonds financieren we enerzijds de loonuitgaven van enkele maanden van een aantal personeelsleden die werkzaamheden verrichten in het kader van de voorbereiding, implementatie, monitoring, evaluatie, communicatie, het administratief beheer en de controle van ESF-materies, en anderzijds de loonkost van vervangers van personeelsleden met verlof voor opdracht en/of waarvan het salaris ten laste wordt genomen door andere overheden of vakorganisaties. Hiervoor worden er voor 2026 loonuitgaven voorzien ten bedrage van 173 keuro VAK/VEK.

Bij BO 2026 wordt beslist dat er vanaf 1 januari 2026 een retributie ingevoerd wordt voor de aanvraag van een toelating tot arbeid in Vlaanderen in het kader van de gecombineerde vergunning. Deze bijdrage zal 200 euro per aanvraag bedragen, met jaarlijkse indexatie. Via deze retributie kan een verkorte doorlooptijd van de behandeling van de aanvragen door het departement WEWIS ook in de toekomst worden gewaarborgd.

Het toepassingsgebied van dit begrotingsfonds wordt uitgebreid zodat de ontvangst en heruitgave van de retributie geïntegreerd kan worden. Binnen de betrokken begrotingsartikelen TB0-9TAXTZZ-OW, TB0-1TAE4ZZ-WT en TB0-1TAX4ZZ-LO.

De loonuitgaven in het kader van de heruitgave van de ontvangen retributies worden geraamd op 158 keuro in 2026.

In totaal bedragen de geraamde loonuitgaven op dit begrotingsfonds 331 keuro VAK/VEK bij BO 2026, een stijging met 208 keuro ten opzichte van BA 2025.

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Uitbreiding begrotingsfonds arbeidsretributie	158	158	Van het geraamd bedrag van 2.165 keuro aan ontvangen retributies ramen we 158 keuro in 2026 nodig te hebben voor loonuitgaven in het kader van het beheer van de retributie
Loonuitgave BO 2026	50	50	We ramen een stijging van 50 keuro van de loonuitgaven voor beheer en controle van ESF-materies en vervangers van personeel met verlof voor opdracht
TOTAAL	208	208	

2. Thema overschrijdend

TB0-1TBE2AL-PR - PROVISIE MAATREGELLEN VOOR DE ONDERSTEUNING VAN HET WERKGELEGENHEIDSBELEID

Korte inhoud begrotingsartikel:

De kredieten op dit begrotingsartikel worden ingezet om maatregelen op te zetten ter ondersteuning van het tewerkstellingsbeleid.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2025	517	1.503
<i>Index</i>	-2	-2
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	622	622

BO 2026	1.137	2.123
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutive:

Op deze provisie werd bij BA 2025 een éénmalige besparing van 622 keuro ingeschreven in het kader van de in het regeerakkoord afgesproken rationalisering van de arbeidsmarktsubsidies. Bij BO 2026 wordt dat bedrag teruggezet naar de provisie. Na een correctie van -2 keuro op het indexbedrag dat bij BA 2025 toegekend werd, komt het beschikbare krediet op 1.137 keuro VAK en 2.123 keuro VEK

(duizend euro)			
Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Eenmalig BA 2025: Besparing provisie Werk (RA - rationalisering arbeidsmarktsubsidies)	622	622	Terugzetting eenmalige besparing BA 2025
TOTAAL	622	622	

TBO-1TBE2AN-PR - COMPETITIVITEITSPROVISIE

Korte inhoud begrotingsartikel:

Deze provisie werd in het leven geroepen naar aanleiding van de Vlaamse bijdrage voor het 'Pact voor competitiviteit en werkgelegenheid'.

Kredietevolutive:

(duizend euro)		
	VAK	VEK
BA 2025	92	0
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	104	503
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2026	196	503
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutive:

Op deze provisie komen compensaties toe naar aanleiding van de verdere uitdoof van de maatregelen DAC en Aanwervingsincentives voor langdurig werkzoekenden. Vanuit de maatregel DAC wordt 103 keuro VAK/VEK gecompenseerd, en vanuit de Aanwervingsincentives voor langdurig werkzoekenden 1 keuro VAK en 555 keuro VEK. Voor het expertisecentrum, dat inkantelt in ECOOM, wordt nog 155 keuro aan vereffeningen voorzien voor eerder aangegane engagementen. Hiervoor wordt een éénmalige compensatie voorzien vanuit deze provisie. Dat brengt het krediet bij BO 2026 op 196 keuro VAK en 503 keuro VEK.

(duizend euro)			
Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Van TB0-1TIE2VC-WT	0	-155	Opvangen openstaand encours 2026
Van TB0-1TDE2QH-WT	103	103	DAC: minuitgave door natuurlijke uitdoof van 103 keuro wordt gecompenseerd naar de competitiviteitsprovisie
Van TB0-1TDE2QH-WT	1	555	AWI: minuitgave door stopzetting maatregel op 1 oktober 2023 wordt gecompenseerd naar de competitiviteitsprovisie
TOTAAL	104	503	

IX.LIJST MET AFKORTINGEN

ABB	Agentschap Binnenlands Bestuur
Activa PVP	Activa – preventie- en veiligheidspersoneel
AES	Enquête volwasseneneducatie (Adult Education Survey)
AGII	Agentschap Integratie en Inburgering
AI	Artificiële intelligentie
AMAL	Agentschap Integratie en Inburgering Gent
AMIF	Europees Fonds voor Asiel, Migratie en Integratie
AO	Algemene Ontvangsten
AVG	Algemene verordening gegevensbescherming
AWI	Aanwervingsincentive
BA	Begrotingsaanpassing
BBT	Beleids- en Begrotingstoelichting
BO	Begrotingsopmaak
BTOM	Bijzondere tewerkstellingsondersteunende maatregelen
BVR	Besluit Vlaamse Regering
DAB	Diensten van algemeen belang
DAC	Derde Arbeidscircuit
DG HAN	Directie-Generaal voor Personen met een handicap
DmfA	Déclaration multifonctionnelle/multifunctionele Aangifte
EFRO	Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling
EGF	Europees Globalisatiefonds
EMCO	Employment Committee
ESF	Europees Sociaal Fonds
EU	Europese Unie
FIT	Flanders Investment & Trade
FOD	Federale overheidsdienst
FOT	Focus op Talent
GBO	Geïntegreerd Breed onthaal
GESCO	Gesubsidieerde Contractuelen
GLOW	Groeien en Leren op de Werkvloer
GOB	Gespecialiseerde opleiding, begeleiding en bemiddeling
GTB	Gespecialiseerd Team Bemiddeling
HFB	Het agentschap Facilitair Bedrijf
IBO	Individuele Beroepsopleiding
IDPB	Interne dienst voor preventie en bescherming op het werk
IS	Interne stromen (ESR-aggregaat)
ISE	Inhoudelijk structuurelement
IVA	Intern Verzelfstandigd Agentschap
KSZ	Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid
LE	Leningen (ESR-aggregaat)

LO	Leningontvangsten
LO	Lonen (ESR-aggregaat)
MB	Ministerieel besluit
NARIC	National Academic Recognition Information Centre
NEC	Normaal Economisch Circuit
OCMW	Openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn
OI	Ontvangsten Interne Stroom (ESR-aggregaat)
OL	Ontvangsten Leningen (ESR-aggregaat)
OP	Ontvangsten Participaties (ESR-aggregaat)
OW	Ontvangsten Werking en Toelagen (ESR-aggregaat)
PA	Participaties (ESR-aggregaat)
POD MI	Programmatorische overheidsdienst voor Maatschappelijke Integratie
PR	Provisies (ESR-aggregaat)
RIZIV	Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering
RSZ	Rijksdienst voor Sociale Zekerheid
RVA	Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening
SEC	Sociaal-Economisch Circuit
SERV	Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen
TO	Toegewezen ontvangsten
TWE	Tijdelijke werkervaring
VAK	Gesplitst vastleggingskrediet
VCO	Vlaamse Codex Overheidsfinanciën
VDAB	Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding
VEK	Gesplitst vereffeningskrediet
VESOC	Vlaams Economisch Sociaal Overlegcomité
VIONA	Vlaams Interuniversitair Onderzoeksnetwerk Arbeidsmarkttrapportering
VKF	Vlaams Klimaatfonds
VLAIO	Agentschap Innoveren & Ondernemen
VOCO	Voorzitterscollege
VOP	Vlaamse ondersteuningspremie
VOV	Vlaams Opleidingsverlof
VSI	Vlaamse Sociale Inspectie
VTE	Voltijds equivalent
WEWIS	Werk, Economie, Wetenschap, Innovatie en Sociale Economie
WHT	Werkhervattingstoeslag
WT	Werking en Toelagen (ESR-aggregaat)

XI.BIJLAGE 'OVERZICHT BELEIDS- EN REGELGEVINGSINITIATIEVEN'

A. Regelgevingsinitiatieven

SD1: Talent aan het werk krijgen op een inclusieve arbeidsmarkt

← Departement WEWIS

<i>NAAM INITIATIEF</i>	<i>AARD</i>	<i>INHOUD</i>	<i>PLANNING / STAND VAN ZAKEN</i>	<i>DATUM INWERKING TREDING</i>
Jobbonus				
Aanpassing loongrenzen	WijzigingsBVR	Aanpassing loongrenzen voor refertejaar 2026.	In voorbereiding	Uitwerking vanaf 1/1/26
Sectorale korting kunstenaars				
Opheffing van de sectorale korting kunstenaars 1 april 2026	Decreet (programma-decreet)	De maatregel wordt opgeheven.	In procedure	In voege op 1/4/2026
Transitiepremie				
Uitdoof van de transitiepremie	Decreet (programma-decreet)	Er kunnen geen nieuwe aanvragen ingediend worden vanaf 1/1/2026.	In procedure	In voege op 1/1/2026

← VDAB

<i>NAAM INITIATIEF</i>	<i>AARD</i>	<i>INHOUD</i>	<i>PLANNING / STAND VAN ZAKEN</i>	<i>DATUM INWERKING TREDING</i>
Samenwerkingsakkoord decreet activering leefloongerechtigde via verplichte inschrijving bij VDAB				

Decreet over de activering van leefloongerechtigden via de verplichte inschrijving bij de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding	Decreet	Deels afgerond, Opstellen van een samenwerkingsakkoord met het werkingskader.	In voorbereiding	Te bepalen
Decreet Klantvolgsysteem				
Wijziging VDAB-decreet wat betreft de oprichting en organisatie van een digitaal platform voor uitwisseling van gegevens met partners in functie van activering, en overige bepalingen		Oprichting en organisatie van een digitaal platform voor uitwisseling gegevens met partners in functie van activering en overige bepalingen	In voorbereiding	Te bepalen
Hervorming IBO				
Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 5 juni 2009 houdende de organisatie van de arbeidsbemiddeling en de beroepsopleiding, wat betreft de hervorming van IBO	BVR	Wijzigingen aan het IBO-stelsel.	In voorbereiding	01/01/2026
Wijziging VDAB-besluit: Hervorming BIT				

Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 5 juni 2009 houdende de organisatie van de arbeidsbemiddeling en de beroepsopleiding, wat betreft de evaluaties van het werkzoekgedrag tijdens de beroepsinschakelingstijd	BVR	Dit besluit wijzigt de bepalingen rond de beroepsinschakelingstijd naar aanleiding van de hervorming van de BIT in het federaal kader. De programmawet 2025 brengt de beroepsinschakelingsperiode van 310 naar 156 dagen.	In voorbereiding	1e principiële goedkeuring op VR van 24/10/2025
Wijziging VDAB-besluit: Hervorming proces formeel/ultiem				
Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 5 juni 2009 houdende de organisatie van de arbeidsbemiddeling en de beroepsopleiding, wat betreft de opvolgingsprocedure van het werkzoekgedrag	BVR	Dit besluit wijzigt de opvolgingsprocedure van het werkzoekgedrag van verplicht ingeschreven werkzoekenden. Op vandaag kent die opvolging 3 soorten afsprakenbladen, met name het afsprakenblad, het formeel afsprakenblad en het ultiem afsprakenblad. Met dit besluit wordt het formeel afsprakenblad geschrapt zodat de bemiddelaar onmiddellijk een ultiem afsprakenblad kan opmaken, wanneer de verplicht ingeschreven werkzoekende niet voldoende werkzoekgedrag kan aantonen. Hiermee beperken we ook de administratieve lasten voor onze bemiddelaars en zal het dossier sneller worden overgedragen aan de controledienst	Advies SERV ontvangen	01/01/2026
Wijziging VDAB-decreet: Hervorming proces verweer Controledienst				

Decreet tot wijziging van het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het publiekrechtelijk vormgegeven agentschap "Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding", wat betreft de controle van de beschikbaarheid van de verplicht ingeschreven werkzoekenden, de sanctionering en het verweer	Decreet	Dit decreet wijzigt de bepaling over de procedure die wordt gevolgd in kader van de controle op de beschikbaarheid voor de arbeidsmarkt van verplicht ingeschreven werkzoekenden. De expliciete verwijzing naar het verhoor wordt geschrapt en vervangen door een meer algemene verwijzing naar het recht op verweer. Dit om toe te laten dat de verweerprocedure in praktijk wordt herwerkt en om duidelijk te maken dat de werkzoekende meerdere mogelijkheden heeft om zijn verweer te voeren (als hij een verweer wil voeren). De werkzoekende blijft daarin een vrije keuze hebben tussen het al dan niet voeren van een verweer en welke verweermiddelen hij daarbij wil aanwenden.	Advies SERV ontvangen Advies VTC aangevraagd	
Wijziging VDAB-besluit: Hervorming proces verweer Controledienst				
Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 5 juni 2009 houdende de organisatie van de arbeidsbemiddeling en de beroepsopleiding, wat betreft de controle van de beschikbaarheid van de verplicht ingeschreven werkzoekenden, de sanctionering en het verweer	BVR	Dit besluit wijzigt de bepaling over de procedure die wordt gevolgd in kader van de controle op de beschikbaarheid voor de arbeidsmarkt van verplicht ingeschreven werkzoekenden. Zo zal de verweerprocedure worden herwerkt en de werkzoekende niet meer standaard worden uitgenodigd voor een verhoor. Er zal duidelijker worden dat de werkzoekende meerdere mogelijkheden heeft om zijn verweer te voeren (als hij een verweer wil voeren). De werkzoekende blijft daarin een vrije keuze hebben tussen het al dan niet voeren van een verweer en welke	In voorbereiding	01/01/2027

		verweermiddelen hij daarbij wil aanwenden.		
Toetreding van VDAB tot BVR van 15 januari 2016 houdende de vaststelling van overkoepelende regels voor het centraal tolkenbureau voor de beleidsdomeinen Onderwijs en Welzijn, Volksgezondheid en Gezin				
BVR tot wijziging van 15 januari 2016 houdende de vaststelling van overkoepelende regels voor het centraal tolkenbureau voor de beleidsdomeinen Onderwijs en Welzijn, Volksgezondheid en Gezin	BVR		In onderzoek/ voorbereiding	
Wijziging BVR betreffende de professionele integratie van personen met een arbeidshandicap dd 18/07/2008: actualisatie aan wijzigingen kinderbijslag en overgang naar groeipakket				
BVR tot wijziging van het BVR 18/7/2008 betreffende de professionele integratie van personen met een arbeidshandicap		Art. 3 dat personen met een indicatie van arbeidshandicap bepaalt: 5° m.b.t. kinderbijslag moet worden geactualiseerd	In onderzoek/ voorbereiding	
Aanpassen/actualiseren van het MB 10 oktober 2004 tot vaststelling van de lijst van de initiatieven voor sociale economie met het oog op de toekenning van een verhoogde staatstoelage aan OCMW's				
BVR tot wijziging van (federaal) MB			In onderzoek/ voorbereiding	

SD2: Talent aan het werk houden in dynamische loopbanen en een werkbare combinatie arbeid-privé

← Departement WEWIS

<i>NAAM INITIATIEF</i>	<i>AARD</i>	<i>INHOUD</i>	<i>PLANNING / STAND VAN ZAKEN</i>	<i>DATUM INWERKING TREDING</i>
Dienstencheques				
Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het koninklijk besluit van 12 december 2001 betreffende de dienstencheques, wat betreft de fiscale aftrek	Wijzigings-besluit	Schrappen specifieke bepalingen rond de fiscale aftrek/fiscaal attest in de regelgeving dienstencheques	In voorbereiding	1 juli 2026
Loopbaankrediet				
Decreet over het loopbaankrediet	Decreet	Omvorming van loopbaancheques naar loopbaankrediet		Ten laatste op 01/01/2027
Besluit tot uitvoering van het decreet over het loopbaankrediet	Besluit Vlaamse Regering	Omvorming van loopbaancheques naar loopbaankrediet		Ten laatste op 01/01/2027

← VDAB

<i>NAAM INITIATIEF</i>	<i>AARD</i>	<i>INHOUD</i>	<i>PLANNING / STAND VAN ZAKEN</i>	<i>DATUM INWERKING TREDING</i>
Loopbaanbegeleiding				
BVR tot bepaling van tijdelijke afwijkingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 17				1/11/2025

mei 2013 betreffende de loopbaanbegeleiding ikv besparingen				
---	--	--	--	--

SD3: Talent slimmer inzetten op werkbare en inclusieve werkvloeren

← Departement WEWIS

<i>NAAM INITIATIEF</i>	<i>AARD</i>	<i>INHOUD</i>	<i>PLANNING / STAND VAN ZAKEN</i>	<i>DATUM INWERKING TREDING</i>
Sectorconvenants				
Decreet tot wijziging van het decreet van 17 februari 2023 over de sectorconvenants en de intersectorale convenants in het kader van het Vlaamse werkgelegenheidsbeleid	Decreet	Inhoudelijke en technische wijzigingen		

SD4: Talent van buiten Vlaanderen aantrekken

← Departement WEWIS

<i>NAAM INITIATIEF</i>	<i>AARD</i>	<i>INHOUD</i>	<i>PLANNING / STAND VAN ZAKEN</i>	<i>DATUM INWERKING TREDING</i>
Economische migratie				

Retributievergoeding arbeids- en beroepskaarten	Decreet (programma-decreet)	Opnemen van een rechtsgrond voor retributievergoeding en toebedeling ontvangsten aan begrotingsfonds	In procedure	01/01/2026
Samenwerkingsakkoord van 2 februari 2018 tussen de Federale Staat, het Waalse Gewest, het Vlaamse Gewest, het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de Duitstalige Gemeenschap over de coördinatie van het beleid voor de toekenning van arbeidsvergunningen en voor de toekenning van de verblijfsvergunning, alsook de normen betreffende de tewerkstelling en het verblijf van buitenlandse werknemers	Instemmings-decreet	Omzetting richtlijn single permit 2024/1233	In voorbereiding	Najaar 2026
Besluit van de Vlaamse Regering van 7 december 2018 houdende uitvoering van de wet van 30 april 1999 betreffende de tewerkstelling van buitenlandse werknemers	Wijzigings-besluit	Technische aanpassingen in uitvoering van conceptnota 09/05	PG VR 1 op 12/07	1/1/26
Ketenaansprakelijkheid				
BVR Ketenaansprakelijkheid en gedragscode uitzend	Wijzigingsbesluit (BVR Economische migratie 7/12/2018 en BVR Bemiddeling 10/12/2010)	Bepalen van de op te vragen documenten en de risicosectoren voor ketenaansprakelijkheid, en aanpassing gedragscode uitzend	PG VR 1 op 14/7/2025	1/1/2026

Au pair				
BVR Au Pairs	Besluit	Uitwerking erkenningsregeling au pair- bureaus	Nog op te starten (in afwachting van uitwerking federaal statuut)	

← VDAB

<i>NAAM INITIATIEF</i>	<i>AARD</i>	<i>INHOUD</i>	<i>PLANNING / STAND VAN ZAKEN</i>	<i>DATUM INWERKING TREDING</i>
Samenwerkingsakkoord Vlaanderen/Wallonië				
Ontwerp van decreet tot instemming met het samenwerkingsakkoord van (datum) tussen de Vlaamse Gemeenschap, het Vlaamse Gewest en het Waalse Gewest over de afstemming van het arbeidsmarktbeleid en de bevordering van de mobiliteit van werkzoekenden	Decreet	Samenwerkingsakkoord tussen Vlaanderen en Wallonië i.f.v. het bevorderen van de interregionale mobiliteit van werkzoekenden kracht van wet geven via een instemmingsdecreet	In voorbereiding	Te bepalen

SD5: Talent opleiden, omscholen en bijscholen doorheen de loopbaan

← Departement WEWIS

<i>NAAM INITIATIEF</i>	<i>AARD</i>	<i>INHOUD</i>	<i>PLANNING / STAND VAN ZAKEN</i>	<i>DATUM INWERKING TREDING</i>
------------------------	-------------	---------------	---------------------------------------	--

Opleidingsincentives				
Decreet tot wijziging van de herstellwet van 22 januari 1985	Wijzigings-decreet	Vereenvoudiging van erkenningsprocedure voor opleidingen en optimalisatie van het sanctiebeleid.	In procedure	1 september 2026
Besluit Vlaamse Regering tot wijziging van het Besluit van de Vlaamse Regering van 21 december 2018	Wijzigings-besluit	Verhoging werkgeversforfait, preadvies voor bedrijfsinterne opleidingen, aanpassing toegelaten opleidingen met focus op knelpuntberoepen, structureel verankeren GI, sanctiebeleid en opvolgen van nauwgezetheid	In voorbereiding	1 september 2026

Thema-overschrijdend

← Departement WEWIS

<i>NAAM INITIATIEF</i>	<i>AARD</i>	<i>INHOUD</i>	<i>PLANNING / STAND VAN ZAKEN</i>	<i>DATUM INWERKING TREDING</i>
Reorganisatie WEWIS				
Decreet tot wijziging van de sectorale regelgeving voor nieuwe naam gefusioneerd departement		Aanpassing sectorale regelgeving aan nieuwe naam dept.	In voorbereiding	1 januari 2025 (retroactief)
BVR tot wijziging van de sectorale regelgeving voor nieuwe naam gefusioneerd departement		Aanpassing sectorale regelgeving aan nieuwe naam dept.	In voorbereiding	1 januari 2025 (retroactief)
Privacy				
Decreet tot wijziging van diverse bepalingen wat betreft de	Decreet	Wijzigingen sectorale decreten met het oog op de privacyverwerking	PG VR 1 14/07/2025	

gegevensverwerking in de beleidsvelden werk, competenties en sociale economie				
ECOOM				
Structurele inbedding Steunpunt werk in ECOOM	Decreet	Inbedding van het Steunpunt WSE in de werking van ECOOM	In voorbereiding	Te bepalen

← VDAB

<i>NAAM INITIATIEF</i>	<i>AARD</i>	<i>INHOUD</i>	<i>PLANNING / STAND VAN ZAKEN</i>	<i>DATUM INWERKING TREDING</i>
Decreet dataregie				
Wijziging VDAB-decreet wat betreft de rol van dataregisseur	decreet	Concretisering en verankering rol dataregisseur in het VDAB-decreet	In voorbereiding	Te bepalen
Wijziging VDAB-decreet: diverse bepalingen				
Ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap "Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding", betreffende optimalisatie en actualisatie van diverse bepalingen.		Actualisatie diverse bepalingen, Ethische raad, beheersovereenkomst	In voorbereiding	Te bepalen

B. Onderzoeks- en evaluatieplanning 2026

SD1: Talent aan het werk krijgen op een inclusieve arbeidsmarkt

- **Evaluatie ESF+ Oproep 64 Lokale Partnerschappen**
 - *Korte omschrijving:*
Evaluatie van de doelmatigheid en doeltreffendheid van de ESF+ oproep 64 'Lokale partnerschappen voor duurzame arbeidsmarktaandeelname van mensen met complexe problemen' o.v.v. toepassing van het werkingskader en behalen van beoogde resultaten.
 - *Indicatieve planning:*
Start uitvoering: 2025/Q3 – einde uitvoering: 2026/Q3
 - *Betrokken entiteiten VO:*
Departement WEWIS
VDAB
- **Evalueerbaarheidsanalyse ESF+ Detentie**
 - *Korte omschrijving:*
Voorbereidende analyse van de evalueerbaarheid van projecten en dienstverlening binnen de ESF+ oproep 554 'Lokale netwerkorganisatie voor gevangenen' ter voorbereiding van een empirische impactevaluatie (met start post-Q2 2026).
 - *Indicatieve planning:*
Start uitvoering: 2025/Q4 – einde uitvoering: 2026/Q2
 - *Betrokken entiteiten VO:*
Departement WEWIS
Agentschap Justitie en Handhaving
- **Kostenbatenanalyse sectorale korting zeevarenden**
 - *Korte omschrijving:* Kostenbatenanalyse ter onderbouwing van de relevantie van alle sectorale kortingen richting de sector die onder de Vlaamse bevoegdheid vallen
 - *Indicatieve planning:*
Start uitvoering: 2026/Q1 – einde uitvoering: 2026/Q4
 - *Betrokken entiteiten VO:*
Departement WEWIS
- **VIONA-onderzoek 'Transities naar ondernemerschap in het kader van het arbeidsmarktbeleid in Vlaanderen'**
 - *Korte omschrijving:*
Een analyse van de transitie naar zelfstandig ondernemerschap (onder meer op het vlak van ervaren drempels en hefbomen)
 - *Indicatieve planning:*
Start uitvoering: 2025/Q1 – einde uitvoering: 2026/Q1
 - *Betrokken entiteiten VO:*
Departement WEWIS

SD2: Talent aan het werk houden in dynamische loopbanen en een werkbare combinatie arbeid-privé

- **Evaluatie Aanmoedigingspremie**

- *Korte omschrijving:*
Evaluatie van de doeltreffendheid van de maatregel 'aanmoedigingspremie'.
- *Indicatieve planning:*
Start uitvoering: 2025/Q3 – einde uitvoering: 2026/Q2
- *Betrokken entiteiten VO:*
Departement WEWIS

- **Evaluatie loopbaancheques**

- *Korte omschrijving:*
Evaluatie van de doeltreffendheid van de maatregel loopbaancheques in functie van een nulmeting voor de nieuwe maatregel loopbaankrediet.
- *Indicatieve planning:*
Start uitvoering: 2026/Q1 – einde uitvoering: 2026/Q4
- *Betrokken entiteiten VO:*
Departement WEWIS
VDAB

SD3: Talent slimmer inzetten op werkbare en inclusieve werkvloeren

- **Evaluatie ESF+ DRIVE 2**

- *Korte omschrijving:*
Evaluatie van de werking DRIVE2 o.v.v. de impact op de kwaliteit van HR-processen en werkmotivatie.
- *Indicatieve planning:*
start uitvoering: 2025/Q3 – einde uitvoering: 2026/Q4
- *Betrokken entiteiten VO:*
Departement WEWIS

- **Evaluatie ESF+ Inclusieve Werkvloeren**

- *Korte omschrijving:*
Evaluatie van de doelmatigheid en doeltreffendheid van de projecten en geïmplementeerde dienstverlening binnen de ESF+ oproep 'Inclusieve werkvloeren'.
- *Indicatieve planning:*
Start uitvoering 2025/Q3 – einde uitvoering: 2026/Q3
- *Betrokken entiteiten VO:*
Departement WEWIS
Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
Vlaio

SD4: Talent van buiten Vlaanderen aantrekken

- **Onderzoek rond arbeidsmigratie en bevraging van buitenlandse studenten**
 - *Korte omschrijving:*
Onderzoek rond arbeidsmigratie en bevraging van buitenlandse studenten op het vlak van verblijfsintenties en ondersteuningsmogelijkheden richting tewerkstelling en integratie en inburgering
 - *Indicatieve planning:*
Start uitvoering 2026/Q1 – einde uitvoering: 2026/Q4
 - *Betrokken entiteiten VO:*
Departement WEWIS
Agentschap Integratie en Inburgering

SD5: Talent opleiden, omscholen en bijscholen doorheen de loopbaan

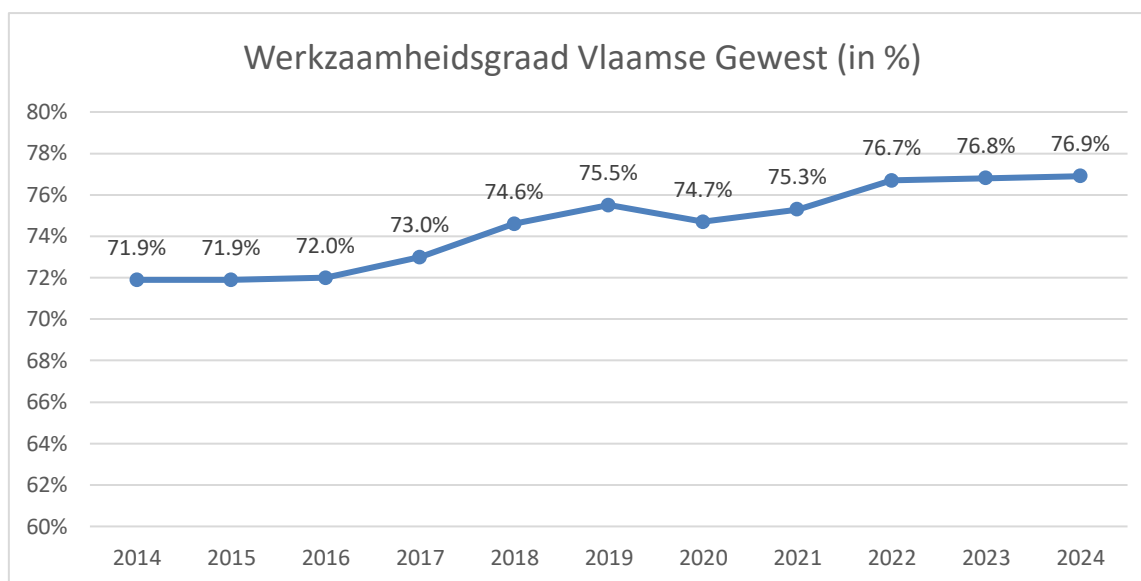
- **Uitgaventoetsing Opleidingsbeleid Volwassenen**
 - *Korte omschrijving:*
Uitgaventoetsing van het Vlaamse opleidingsbeleid voor volwassenen.
 - *Indicatieve planning:*
Start uitvoering: 2025/Q3 – einde uitvoering: 2026/Q2
 - *Betrokken entiteiten VO:*
Departement WEWIS
Departement Onderwijs Vlaanderen
- **Evaluatie ESF+ Leergoesting**
 - *Korte omschrijving:*
Impactevaluatie van geïmplementeerde dienstverlening binnen de oproep 67 'Leergoesting' o.v.v. het versterken van leerklimaat.
 - *Indicatieve planning:*
Start uitvoering: 2025/Q3 – einde uitvoering: 2026/Q2
 - *Betrokken entiteiten VO:*
Departement WEWIS
Departement Onderwijs Vlaanderen

XII. BIJLAGE 'METADATA INDICATOREN'

1. ISE Activering binnen het beleidsdomein Werk

Indicator: werkzaamheidsgraad algemene bevolking 20-64 jaar van 76,9% in 2024

De werkzaamheidsgraad is een kernindicator die gebruikt wordt om activering in kaart te brengen. Ze is internationaal vergelijkbaar en wordt jaarlijks gemonitord op een identieke manier voor alle regio's en landen binnen Europa via de EAK survey (Statbel: <https://statbel.fgov.be/nl/enquete/enquete-naar-de-arbeidskrachten-eak>) en LFS survey (Eurostat: <https://ec.europa.eu/eurostat/web/microdata/european-union-labour-force-survey>).

Bron: WEWIS op basis van Statbel (Algemene Directie Statistiek – Statistics Belgium) – EAK

Benaming	Werkzaamheidsgraad
Definitie	De werkzaamheidsgraad meet het gedeelte van de Vlaamse bevolking op beroepsactieve leeftijd dat werkt binnen de volledige Vlaamse bevolking op beroepsactieve leeftijd (20-64 jaar).
Laatste gekende waarde	In 2024 bedroeg de werkzaamheidsgraad 76,9%.
Streefwaarde/-norm	Deze legislatuur streven we naar een werkzaamheidsgraad van 80% of hoger.
Beleidsmatige relevantie	Deze indicator wordt reeds jaren gemonitord en wordt gebruikt bij het stellen van beleidsdoelstellingen, zoals in het Vlaamse Regeerakkoord 2024-2029. De indicator heeft een directe link met de strategische doelstelling om talent aan het werk te krijgen op een inclusieve arbeidsmarkt. De werkzaamheidsgraad is een <i>effectindicator</i>, die voor het afgelopen jaar een algemeen beeld geeft van de mate waarin het beleid de activering van de bevolking ondersteunt. Hoewel externe factoren zoals een mondiale crisis en het beleid op andere niveaus deze indicator beïnvloeden, is het Vlaamse beleid een belangrijke stuwende kracht om deze indicator in Vlaanderen te beïnvloeden.
Koppeling met Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen en of Landenspecifieke Aanbevelingen	De werkzaamheidsgraad is gelinkt aan Sustainable Development Goal (SDG) 8, dat zich richt op "Eerlijk werk en economische groei". SDG 8 streeft naar duurzame economische groei, volledige en productieve werkgelegenheid, en fatsoenlijk werk voor iedereen.
Budgettaire relevantie	Zoals hierboven aangehaald, dekt de werkzaamheidsgraad als effectindicator de volledige ISE en is deze dus ook budgettair relevant.
VOS	De indicator is een Vlaamse openbare statistiek: https://www.vlaanderen.be/statistiek-vlaanderen/arbeid/werkzaamheidsgraad .

2. ISE Loopbanen binnen het beleidsdomein Werk

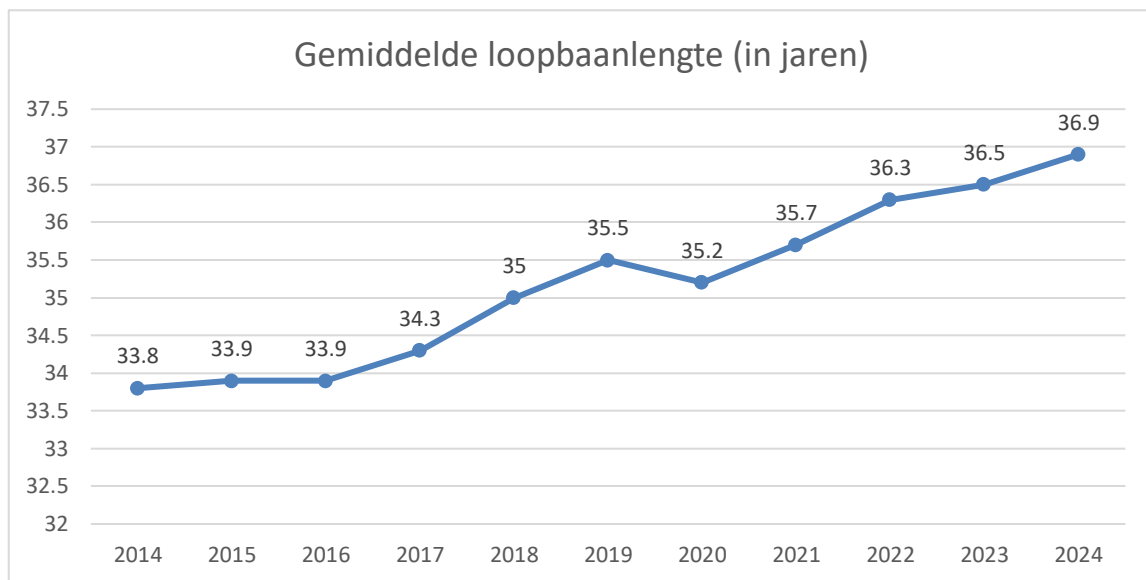
Indicatoren:

- De gemiddelde loopbaanlengte lag in 2024 op 36,9 jaar.
- Het werkbaarheidsaspect combinatie arbeid- privé wordt gemeten via de prevalentie van werk-privéproblemen: In 2023 rapporteerden 12,9% van de werknemers en 29,8% van de zelfstandigen een onevenwicht in de werk-privécombinatie.

Voor deze ISE selecteren we twee indicatoren die nauw aansluiten bij het aan het werk houden van mensen in dynamische loopbanen, met een sterke focus op de balans tussen werk en privé. De gemiddelde lengte van een loopbaan en het ontbreken van werk-privéproblemen geven aan of een loopbaan duurzaam is (geweest).

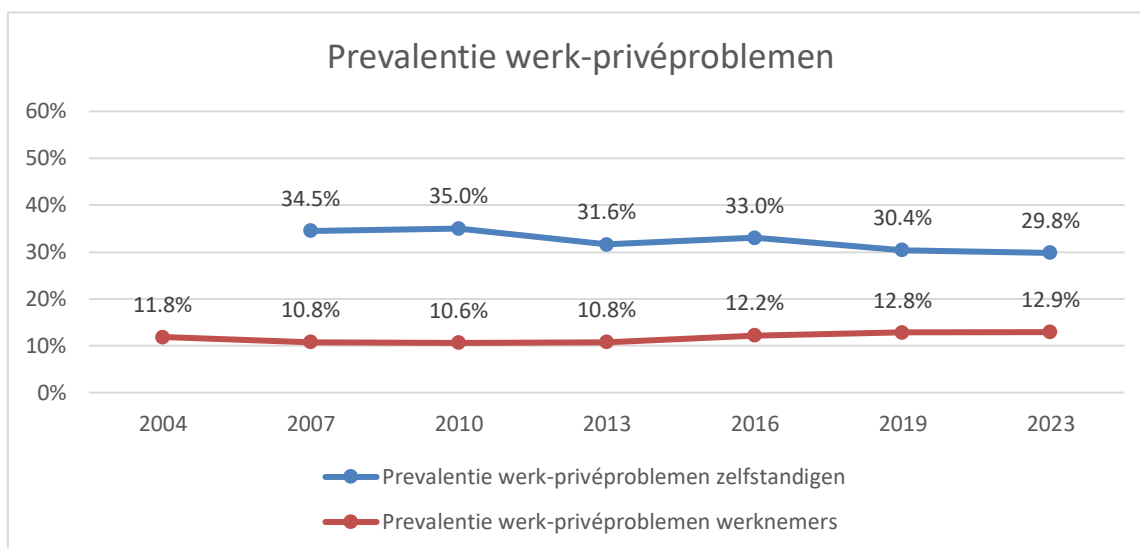
De gemiddelde loopbaanlengte is internationaal vergelijkbaar en kan jaarlijks gemonitord worden op een identieke manier voor alle regio's en landen binnen Europa via de EAK survey (Statbel: <https://statbel.fgov.be/nl/enquete/enquete-naar-de-arbeidskrachten-eak>) en LFS survey (Eurostat: <https://ec.europa.eu/eurostat/web/microdata/european-union-labour-force-survey>).

Gemiddelde loopbaanlengte

Bron: WEWIS op basis van Statbel (Algemene Directie Statistiek – Statistics Belgium) – EAK

Prevalentie werk- privéproblemen

Bron: WEWIS op basis van SERV (StIA) – werkbaarheidsmonitor werknemers en werkbaarheidsmonitor zelfstandigen

Benaming	Gemiddelde loopbaanlengte
Definitie	Gemiddelde lengte van een loopbaan in jaren weergegeven.
Laatste gekende waarde	In 2024 bedroeg de gemiddelde loopbaan in Vlaanderen 36,9 jaar.
Streefwaarde/-norm	Voor deze indicator streven we naar een zo hoog mogelijke waarde. Aangezien de indicator ook personen die nooit werkten opneemt, kan het gemiddelde niet gerelateerd worden aan een streefwaarde die spreekt over een volledige loopbaan van 45 jaar.
Beleidsmatige relevantie	De gemiddelde loopbaanlengte is een <i>effectindicator</i> , die een indicatie geeft van het loopbaanbeleid: hoe langer de loopbaan, hoe sterker de loopbaan is geweest. Deze effectindicator weerspiegelt niet één-op-één de directe output van de verschillende, specifieke maatregelen binnen de ISE.
Koppeling met Duurzame Ontwikkelingsdoelstelling en of Landenspecifieke Aanbevelingen	De gemiddelde loopbaanlengte is gelinkt aan Sustainable Development Goal (SDG) 8, dat zich richt op "Eerlijk werk en economische groei". SDG 8 streeft naar duurzame economische groei, volledige en productieve werkgelegenheid, en fatsoenlijk werk voor iedereen.
Budgettaire relevantie	Zoals hierboven aangehaald, dekt de gemiddelde loopbaanlengte als effectindicator de ISE en is deze dus ook budgettair relevant.
VOS	De indicator is (nog) geen Vlaamse openbare statistiek
Soort indicator	Effectindicator <i>Met deze beleidsindicator overkoepelen we de ISE Loopbanen.</i>

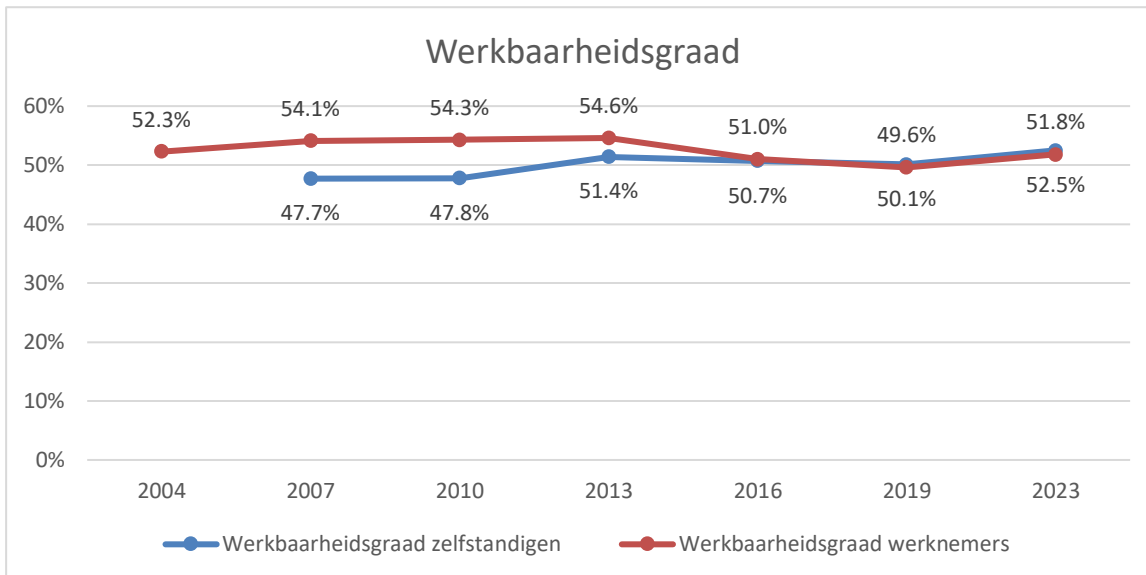
Berekeningswijze	De berekening zoals door Eurostat wordt overgenomen (https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Duration_of_working_life_statistics) Deze houdt rekening met drie basisvariabelen: levensverwachting per leeftijd, overlevingskans per leeftijd, en participatiegraad per leeftijd. Het is dus de verwachte actieve loopbaan, gemeten op basis van de EAK-surveydata.
Bron	WEWIS op basis van Statbel (Algemene Directie Statistiek – Statistics Belgium) – EAK
Meetfrequentie	De EAK-survey wordt jaarlijks uitgevoerd en geanalyseerd. De data van het voorgaande jaar zijn voor WEWIS beschikbaar in het tweede kwartaal van het lopende jaar.
Kwaliteitsbeoordeling	Eurostat en FOD Economie publiceren deze data via hun websites, met een duidelijke link naar een metafoche. https://werk.belgie.be/nl/statistieken-explained/index.php?title=Duration_of_working_life_statistics
Reeds gebruikt in andere documenten	Loopbanen vormen een onderwerp dat in verschillende studies wordt belicht, zie bijvoorbeeld https://www.vlaanderen.be/kennisplatform-departement-werk-en-sociale-economie

Benaming	Onevenwicht werk-privécombinatie
Definitie	Parameter die het onevenwicht tussen werk en privé meet bij enerzijds werknemers en anderzijds zelfstandigen.
Laatste gekende waarde	In 2023 rapporteerden 12,9% van de werknemers en 29,8% van de zelfstandigen een onevenwicht in de werk- privécombinatie.
Streefwaarde/-norm	We streven naar een zo laag mogelijke waarde voor deze indicator. Het is belangrijk om de prevalentie van het onevenwicht werk-privé via beleid te verkleinen.
Beleidsmatige relevantie	Het is een <i>effectindicator</i> , die bijgevolg de directe output van de verschillende, specifieke maatregelen niet één-op-één weerspiegelt.
Koppeling met Duurzame Ontwikkelingsdoelstelling en of Landenspecifieke Aanbevelingen	Werkbaar werk is gelinkt aan Sustainable Development Goal (SDG) 8, dat zich richt op "Eerlijk werk en economische groei". SDG 8 streeft naar duurzame economische groei, volledige en productieve werkgelegenheid, en fatsoenlijk werk voor iedereen.
Budgettaire relevantie	Zoals hierboven aangehaald, dekt de indicator 'onevenwicht werk-privécombinatie' als effectindicator de ISE en is deze dus ook budgettair relevant.
VOS	De indicator is een Vlaamse openbare statistiek: https://www.vlaanderen.be/statistiek-vlaanderen/arbeid/werkbaar-werk .

3. ISE Duurzame arbeidsmarkt binnen het beleidsdomein Werk

Indicator: de algemene werkbaarheid bedroeg in 2023 51,8% voor werknemers en 52,2% voor zelfstandigen.

Werkbaarheid geeft het aandeel werknemers/zelfstandigen aan dat een kwaliteitsvolle job heeft, i.e. geen knelpunten signaleert op het vlak van psychische vermoeidheid, welbevinden in het werk, leermogelijkheden en werk-privé-balans. De indicator is verbonden met werkbaar werk, met werkplezier, maar ook met langer blijven werken, lager ziekteverzuim, gemotiveerde werkrachten die efficiënter en productiever werken, ... Hierdoor draagt werkbaarheid bij aan een duurzame arbeidsmarkt, en sluit de indicator sterk aan bij zowel de strategische doelstelling en als de onderliggende doelstellingen.

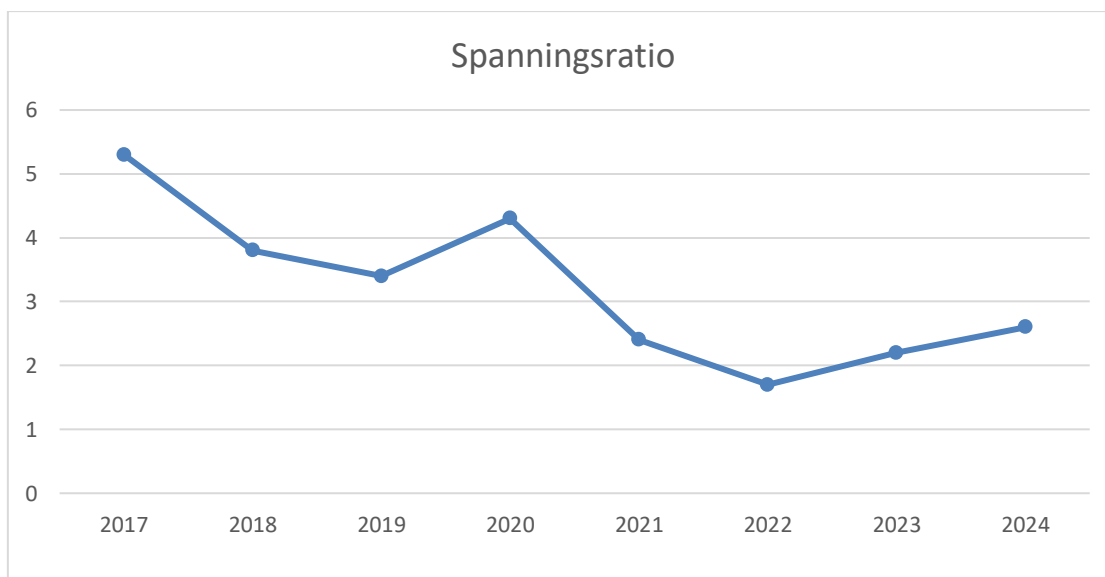
Bron: WEWIS op basis van SERV (StIA) – werkbaarheidsmonitor werknemers en werkbaarheidsmonitor zelfstandigen

Benaming	Werkbaarheidsgraad
Definitie	‘Werkbaarheid’ geeft het aandeel werknemers/zelfstandigen met een kwaliteitsvolle job weer, i.e. geen knelpunten signaleert op het vlak van psychische vermoeidheid, welbevinden in het werk, leermogelijkheden en werk-privé-balans.
Laatste gekende waarde	In 2023 was de algemene werkbaarheidsgraad 51,8% voor de werknemers en 52,2% voor de zelfstandigen. Deze data kwam uit de zevende editie van de werkbaarheidsmonitor, uitgevoerd door de SERV (StIA)

Streefwaarde/-norm	Voor deze indicator streven we naar een zo hoog mogelijke waarde. Met een hoge werkbaarheid zorgen we voor een duurzame arbeidsmarkt.
Beleidsmatige relevantie	Het is een <i>effectindicator</i> , die bijgevolg de directe output van de verschillende, specifieke maatregelen niet één-op-één weerspiegelt.
Koppeling met Duurzame Ontwikkelingsdoelstelling en of Landenspecifieke Aanbevelingen	Werkbaarheid is gelinkt aan Sustainable Development Goal (SDG) 8, die zich richt op "Eerlijk werk en economische groei". SDG 8 streeft naar duurzame economische groei, volledige en productieve werkgelegenheid, en fatsoenlijk werk voor iedereen.
Budgettaire relevantie	Zoals hierboven aangehaald, dekt de indicator 'werkbaarheidsgraad' als effectindicator de ISE en is deze dus ook budgettair relevant.
VOS	De indicator is een Vlaamse openbare statistiek: https://www.vlaanderen.be/statistiek-vlaanderen/arbeid/werkbaar-werk .

4. ISE Thema-overschrijdend binnen het beleidsdomein Werk

De acties onder dit structurelement zijn flankerend aan andere doelstellingen, waarvoor reeds verscheidene indicatoren zijn gedefinieerd. Voor het luik interregionale en internationale mobiliteit en arbeidsmigratie formuleren we als strategische doelstelling om talent van buiten Vlaanderen aan te trekken. Hiervoor wordt een concentrisch model gehanteerd, waarbij eerst de arbeidsreserve in onze arbeidsmarkt in Vlaanderen wordt aangesproken, vooraleer te gaan kijken naar de interregionale mobiliteit uit andere gewesten, om tenslotte te gaan kijken naar talent in Europa en daarbuiten. Een indicator die overkoepelend deze ISE bestrijkt is dan ook de spanningsratio.

Benaming	Spanningsratio
Definitie	De spanningsratio is een specifieke meting van arbeidsmarktkrapte die het aantal openstaande vacatures relateert aan het aantal beschikbare werkzoekenden.
Laatste gekende waarde	2,6 in 2024
Streefwaarde/-norm	De spanningsratio berekent de ernst van de krapte op de arbeidsmarkt; een kleinere ratio betekent meer krapte, omdat er meer vacatures zijn dan werkzoekenden. We wensen de krapte te verkleinen.
Beleidsmatige relevantie	Het is een effectindicator, dus niet één op één te linken als de output van het gevoerde beleid. Het omvat een overkoepelende functie als outcome variabele.
Koppeling met Duurzame Ontwikkelingsdoelstelling en of Landenspecifieke Aanbevelingen	Deze indicator is gelinkt aan Sustainable Development Goal (SDG) 8, dat zich richt op "Eerlijk werk en economische groei". SDG 8 streeft naar duurzame economische groei, volledige en productieve werkgelegenheid, en fatsoenlijk werk voor iedereen.
Budgettaire relevantie	Zoals hierboven aangehaald, dekt de indicator als effectindicator de ISE en is deze dus ook budgettair relevant.
VOS	De indicator is (nog) geen Vlaamse openbare statistiek
Soort indicator	Effectindicator <i>Met deze beleidsindicator overkoepelen we de ISE Thema-overschrijdend</i>
Berekeningswijze	De spanningsindicator meet de krapte op de arbeidsmarkt. Hij geeft de verhouding weer tussen het aantal werkzoekenden zonder werk in bemiddeling en het aantal beschikbare vacatures. Het gaat hier over de vacatures uit het Normaal Economisch Circuit zonder Uitzendopdrachten (NECzu) die rechtstreeks aan VDAB gemeld werden. We spreken hier over werkzoekenden zonder werk (wzw), de werkenden zonder werk in bemiddeling. Het gaat hier dan ook over burgers die ingeschreven zijn bij de VDAB, maar bijvoorbeeld al werken of student zijn.
Bron	Steunpunt Werk - Mismatch: krapte op de arbeidsmarkt o.b.v. VDAB, Eurostat - Business and Consumer Surveys
Meetfrequentie	Maandelijks worden deze data gemonitord door VDAB
Kwaliteitsbeoordeling	De indicatoren gerelateerd aan werkzaamheidsgraad worden al opgenomen als een openbare statistiek: https://www.vlaanderen.be/statistiek-vlaanderen/arbeid/werkzaamheidsgraad . De indicator wordt opgevolgd door Steunpunt Werk https://www.steunpuntwerk.be/cijfers/trendindicatoren-vlaamse-arbeidsmarkt-vacatures-krapte

<https://www.steunpuntwerk.be/cijfers/mismatch-krapte-op-de-arbeidsmarkt>

De cijfers komen van VDAB, die deze indicator ook opvolgt via Arvastat, hun open data portaal:

<https://www.vdab.be/trendsdoc/beroepen/index.html>

Reeds gebruikt in andere documenten

Andere documenten en presentaties die de spanningsratio onderzoeken worden op het kennisplatform en Steunpunt Werk en Arvastat gedeeld:

<https://www.vlaanderen.be/kennisplatform-departement-werk-en-sociale-economie/inclusieve-samenleving>

<https://www.steunpuntwerk.be/cijfers/trendindicatoren-vlaamse-arbeidsmarkt-vacatures-krapte>

https://arvastat.vdab.be/burgers_basisstatistieken.html

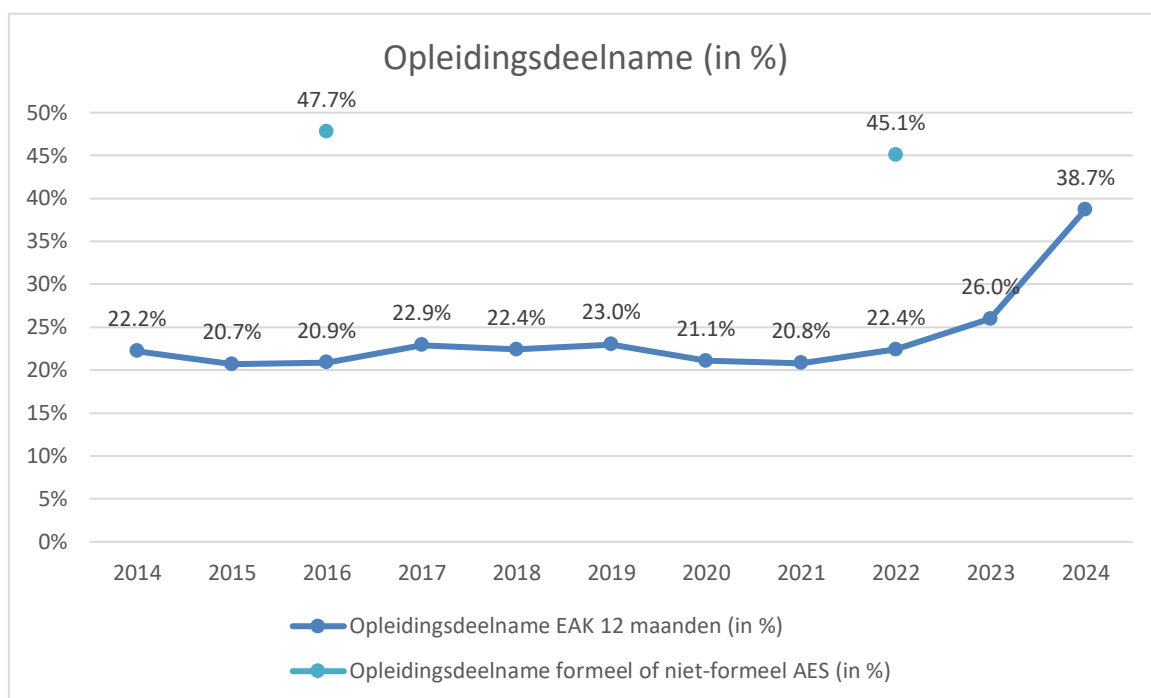
<https://www.vdab.be/trendsdoc/beroepen/index.html>

5. ISE Competenties binnen het beleidsdomein Werk

Indicator: de opleidingsdeelname van de bevolking tussen 25 en 64 jaar

- In 2024 nam – volgens de EAK-bevraging – 38,7% van deze populatie in de afgelopen referentieperiode van 12 maanden deel aan een formele of non-formele opleiding.
- In 2022 nam – volgens de AES-bevraging – 45,1% van deze populatie in de afgelopen referentieperiode van 12 maanden deel aan een formele of non-formele opleiding.

Levenslang leren staat centraal in de ISE rond competenties met als strategische doelstelling om talent op te leiden, om te scholen en bij te scholen doorheen de loopbaan. Levenslang leren wordt in internationaal perspectief uitgedrukt als het percentage binnen de beroepsbevolking tussen 25-64 jaar die leren gedurende een referentieperiode. Door veranderingen aan de vraagstelling (in meerdere Europese landen), is de laatste waarde het laatste jaar wel sterk gestegen.

Bron: WEWIS op basis van Statbel (Algemene Directie Statistiek – Statistics Belgium) – EAK en AES

Benaming	Opleidingsdeelname EAK
Definitie	EAK: De opleidingsdeelname bij 25-64-jarigen, waarbij zowel een opleiding in het reguliere alsook het niet-reguliere circuit wordt bevraagd binnen een referentieperiode van 12 maanden. (i.e. formeel en non-formeel leren).
Laatste gekende waarde	EAK: 38,7% opleidingsdeelname 25-64 jarigen in 2024
Streefwaarde/-norm	Voor deze indicator streven we de komende jaren naar een stijgende evolutie. Conform de "Portodoelstellingen" streven we naar een jaarlijkse opleidingsdeelname van 60% voor volwassenen tegen 2030.
Beleidsmatige relevantie	De opleidingsdeelname is een effectindicator, en is dus niet één-op-één te linken aan de output van het gevoerde beleid. Voor deze beleidsindicator geldt als doel een duurzame en toekomstbestendige arbeidsmarkt, zoals beschreven in onder andere het actieplan Levenslang Leren van het partnerschap Levenslang Leren, maar ook in verschillende beleidsdocumenten. Ook hier geldt de opmerking dat het geen outputindicator is van één of meerdere maatregelen. Ook omgevingsfactoren beïnvloeden deze indicator. Daarenboven gaat het om een gedeelde bevoegdheid, gelet op de initiatieven op andere niveaus en op de samenwerking met het departement Onderwijs en Vorming.
Koppeling met Duurzame Ontwikkelingsdoelstelling en of Landenspecifieke Aanbevelingen	Levenslang leren is gelinkt aan Sustainable Development Goal (SDG) 4, dat zich richt op "Kwaliteitsvol onderwijs". SDG 4 streeft naar een verzekering van gelijke toegang tot kwaliteitsvol onderwijs en bevordering van levenslang leren voor iedereen.
Budgettaire relevantie	Zoals hierboven aangehaald, dekt de indicator 'opleidingsdeelname' als effectindicator de ISE en is deze dus ook budgettair relevant.
VOS	De indicator is een Vlaamse openbare statistiek: Levenslang leren (opleidingsdeelname) Vlaanderen.be

Benaming	Opleidingsdeelname AES
Definitie	AES: De opleidingsdeelname bij 25-64-jarigen, waarbij zowel formeel als non-formeel leren wordt bevraagd.
Laatste gekende waarde	AES: 45,1% opleidingsdeelname 25-64 jarigen in 2022
Streefwaarde/-norm	Voor deze indicator streven we de komende jaren naar een stijgende evolutie. Conform de "Portodoelstellingen" streven we naar een jaarlijkse opleidingsdeelname van 60% voor volwassenen tegen 2030.
Beleidsmatige relevantie	De opleidingsdeelname is een effectindicator, en is dus niet één-

	op-één te linken aan de output van het gevoerde beleid. Voor deze beleidsindicator geldt als doel een duurzame en toekomstbestendige arbeidsmarkt, zoals beschreven in onder andere het actieplan Levenslang Leren van het partnerschap Levenslang Leren, maar ook in verschillende beleidsdocumenten. Ook hier geldt de opmerking dat het geen outputindicator is van één of meerdere maatregelen. Ook omgevingsfactoren beïnvloeden deze indicator. Daarenboven gaat het om een gedeelde bevoegdheid, gelet op de initiatieven op andere niveaus en op de samenwerking met het departement Onderwijs en Vorming.
Koppeling met Duurzame Ontwikkelingsdoelstelling en of Landenspecifieke Aanbevelingen	Levenslang leren is gelinkt aan Sustainable Development Goal (SDG) 4, dat zich richt op "Kwaliteitsvol onderwijs". SDG 4 streeft naar een verzekering van gelijke toegang tot kwaliteitsvol onderwijs en bevordering van levenslang leren voor iedereen.
Budgettaire relevantie	Zoals hierboven aangehaald, dekt de indicator 'opleidingsdeelname' als effectindicator de ISE en is deze dus ook budgettair relevant.
VOS	De indicator is (nog) geen Vlaamse openbare statistiek
Soort indicator	Effectindicator <i>Met deze beleidsindicator overkoepelen we de ISE Competenties.</i>
Berekeningswijze	Het aandeel van de bevolking tussen 25 en 64 jaar dat deelnam aan vorming of opleiding (gedurende de referentieperiode van 12 maanden vooraf aan de enquête). Het betreft zowel formele als non-formele leeractiviteiten.
Bron	WEWIS op basis van Statbel (Algemene Directie Statistiek – Statistics Belgium) AES survey AES (Adult Education Survey) survey informatie: https://ec.europa.eu/eurostat/web/microdata/adult-educationsurvey of https://statbel.fgov.be/nl/aes-faq
Meetfrequentie	AES wordt om de 5-6 jaar uitgevoerd door Statbel.
Kwaliteitsbeoordeling	Naargelang de bron is de proportie levenslang leren verschillend, vooral omdat er vaak maar enkele vormen van leren worden bevraagd. Meer info over de vormen leren kan o.a. gevonden worden in https://publicaties.vlaanderen.be/view-file/50681 . Daarom wordt gekozen voor verschillende bronnen en berekeningsmethodieken. Dit alles wordt o.a. voorgesteld in het actieplan: https://publicaties.vlaanderen.be/view-file/50681 AES (Adult Education Survey) survey informatie: https://ec.europa.eu/eurostat/web/microdata/adult-educationsurvey of https://statbel.fgov.be/nl/aes-faq
Reeds gebruikt in andere documenten	De indicatoren worden gemonitord via het dashboard levenslang leren: https://opendata.wse.vlaanderen.be/pages/III-dashboard/